

gulis suarum diœcesum parochialib⁹ eccle
sijs, idque in primo anno quàm sapissimè
fiat, deinde verò quoties expedire viderint.
Decernit insuper, vt huiusmodi decretum
in vna quaq; parochia suum robur post tri
ginta dies habere incipiat, à die primæ pu
blicationis, in eadem parochia factæ, nu
merandos.

*De cognatione spirituali, quæ in baptismo, & cõfir
matione contrahitur. Cap. II.*

DOcet experiëntia, propter multitudinẽ
prohibitionum, multoties in casibus
prohibitis ignorãter contrahi matrimonia
in quibus, vel non sine magno peccato per
feueratur, vel ea non sine magno scandalo
dirimuntur. Volens itaque sancta Synodus
huic incommodo prouidere, & à cognatio
nis spiritualis impedimento incipiens, sta
tuit, vt vnus tantũ siue vir, siue mulier, iux
ta sacrorũ^a canonũ instituta, vel ad summũ
vnus, & vna baptizatum de Baptismo susci
pian, inter quos, ac baptizatum ipsum, &
illius patrem, & matrem, necnõ inter bap
tizantem, & baptizatum, baptizatiq; pa
trem, ac matrem tãtum^b spiritualis cogna
tio cõtrahatur. Paroch⁹, antequã ad Baptis
mum conferendum accedat, diligenter ab
ijs, ad quos spectabit, sciscitetur, quem, vel

I S

quos

a c. nō plu
res. de cõse
crat. d. 4. &
c. quanuis.
de cog. spi
ri. in 6.

b ca. super
quibus. ca.
pystaciẽ. &
c. fin. 30. q.
3. c. 1. c. sup
eo. & fãẽ
per totũ. de
cogn. spiri.
c. 1. eod. tit.
in. 6.

quos elegerint, vt baptizatum de sacro fonte suscipiant, & eum, vel eos tantum ad illū suscipiendum admittant, & in libro eorum nomina describat: doceatq; eos quam cognationē cōtraxerint, ne ignorātia vlla excusari valeāt. Quòd si alij, vltra designatos, baptizatum tetigerint, cognationem spirituales nullo pacto contrahant: cōstitutionibus, in contrarium facientibus, nō obstantibus. Si Parochi culpa, vel negligētia secus factum fuerit, arbitrio Ordinarij puniantur^d. Ea quoq; cognatio, quæ ex Cōfirmatione contrahitur, confirmantem, & confirmatum, illiusq; patrem, & matrē, ac tenentē nō egrediatur: omnibus inter alias personas huius spiritualis cognationis impedimentis omnino sublatis.

De impedimento publicæ honestatis.

Cap. III.

Iustitiæ publicæ honestatis impedimentum, vbi sponsalia quacunq; ratione valida non erunt, sancta Synodus prorsus tollit: vbi autem valida fuerint, primū gradum non excedāt: quoniam in vltioribus gradib⁹ iam non potest huiusmodi prohibitio absque dispendio obseruari.

De affinitate ex fornicatione.

Cap. IIII.

Præ-

e c. quāvis
de cognat.
spiri. in 6.

d Cōc. Ma
gunt. cum
ca. 53 ca. 2.
30. q. 1. c. 1.
de cognat.
spiri. in 6.

PRæterea^a sancta Synodus, eisdē, & alijs
grauissimis de causis adducta, impedimē
tum, quod ppter affinitatē ex fornicatio-
ne contractam inducitur, & matrimonium
postea factum dirimit, ad eos tātum, qui in
primo, & secundo gradu coniūguntur, re-
stringit: in vltiorib⁹ verò gradib⁹ statuit
huiusmodi affinitatē matrimonium postea
contractum non dirimere.

De dispensationibus in gradibus prohibitis.

Cap. V.

SI quis intra^a gradus prohibitos scienter
matrimoniu cōtrahere præsumpserit, se-
paretur, & spe dispensationis consequēdæ
careat, idque in eo multò magis locum ha-
beat, qui non tantum matrimonium cōtra-
here, sed etiam consummare ausus fuerit.
Quòd si ignoranter id fecerit, siquidem so-
lennitates requisitas in contrahendo matri-
monio neglexerit, eisdem subiiciatur pœ-
nis. Non enim dignus est, qui Ecclesiæ beni-
gnitatem facilè experiatur^b, cuius salubria
præcepta temere contempnit. Si verò, solē-
nitatibus adhibitis, impedimētum aliquod
postea subesse cognoscatur, cuius ille pro-
babilem ignorantiam habuit, tunc facilius
cum eo, & gratis dispensari poterit. In con-
trahendis matrimonijs, vel nulla omninò,

detur

e c. quæ dā.
cum multis
seq. 31. q. 7.
& toto ti. de
eo q cogn.
cōlaa. x. o.
sue.

a c. fi. §. ne.
de clādellā.
deff. o. Clā.
vnica. de cō
sang. & aff.

b c. fi. de im-
mu. eccle. c.
q. frustra.
de vsu.

detur dispensatio, vel rarò: idq; ex causa, & gratis concedatur. In secundo gradu nunquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam.

Quid de raptoribus, & ubi iudicandum ostendit.

Caput. VI.

DEcernit sancta Synodus, inter raptore, & raptā, quandiu ipsa in potestate raptoris manserit, nullum posse consistere matrimonium. Quod si raptā à raptore separata, & in loco tuto, & libero constituta, illum in virum habere cōsenserit, eam raptor in uxorem habeat, & nihilominus raptor, ipse, ac omnes illi consilium, auxilium, & fauorem præbentes, sint ipso iure excommunicati, ac perpetuò infames, omniumq; dignitatum incapaces, & si Clerici fuerint, de proprio gradu decident. Teneatur præterea raptor mulierem raptā, siue eam uxorem duxerit, siue non duxerit, decenter arbitrio iudicis dotare.

Quomodo vagi homines admittantur ad matrimonium. Cap. VII.

Multi sunt, qui vagantur, & incertas habent sedes, & ut improbi sunt ingenij, prima uxore relicta, aliā & plerūq; plures, illa viuente, diuersis in locis ducunt, cui morbo cupiens sancta Synodus occurrere, omnes

e Cap. fi. de rap. vide cōcil. Chalce. c. 26. c. eos & c. de puel. lis. 36. q. 1. Cōci. chal. ca. 27. Cōc. Vormatiē. capit. 77. Exod. 21. c. J. de adul.

a Deijs. & c. 25. Cōci. Agathen.

nes, ad quos spectat, paternè monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facillè recipiant. Magistratus etiam seculares hortatur, vt eos seuerè coerceât. Patrochis autem præcipit, ne illorum matrimonij intersint, nisi prius diligentem inquisitionem fecerint, & re ad Ordinarium delata ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Contra concubenarios. Cap. VIII.

GRaue peccatum est, homines solutos concubinas habere: grauißimum verò, & in huius magni Sacramenti singularem contemptum admissum, a vxoratos quoque in hoc damnationis statu viuere, ac audere eas quãdoq; domi etiam cū vxoribus alere, & retinere. Quare, vt huic tãto malo sancta Synodus opportunis remedijs prouideat, statuie huiusmodi concubenarios, tã solutos, quã vxoratos, cuiuscūque status, dignitatis, & conditionis existant, si postquã ab Ordinario, etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non eiecerint, seque ab earum consuetudine non seiuncerint, ^b ex cõmunicatione feriendos esse, à qua non absoluantur, donec re ipsa admonitioni factæ paruerint. Quòd si in concubinato per annū, censuris neglectis, permanserint, cõtra eos ab ordinario seuerè, pro qualitate criminis

a infr. Sef.
25. c. 14. d.
ref. Cõ. Ro
ma sub Ni.
1. in fi. Cõc
Lateran. sub
Leone. X.
Sef. 9. de re
fo carie, &
aliorū vers.
cõcubina =

b Cõc. To
le. 1. c. 17. c.
is qui 34. d.

minis

c. Cōc. Are
lato. 2. ca. 3.
c. fraterni-
tatis. 34. d.
c. si. cōcubi-
næ. de sent.
exc. c. 2. in
fi. d. cohab.
cler. & mu-
lier.

minis procedatur. Mulieres^c, siue cōiuga-
tæ, siue solutæ, quæ cum adulteris, seu con-
cubinarijs publicè viuunt, si ter admonitæ
non paruerint, ab Ordinarijs locorum, nul-
lo etiam requirente, ex officio graviter p
modo culpæ puniantur, & extra opidum,
vel diœcesim, si id eisdem Ordinarijs vide-
bitur, inuocato, si opus fuerit, brachio secu-
lari eijciatur: alijs pœnis, contra adulteros
& cōcubinarios inflictis, in suo robore per-
manentibus.

*Contra eos, qui cogunt alios ad matrimonia con-
trahenda. Cap. IX.*

I Taplerumq; tēporaliū Dominorum, ac
magistratum mentis oculos terreni affe-
ctus, atque cupiditates excæcant, vt viros,
& mulieres, sub eorum iurisdictione degē-
tes, maximè diuites, vel spem magnæ hære-
ditatis habentes, minis, & pœnis adigant cū
ijs matrimonium inuitos contrahere, quos
ipsi Domini, vel magistratus illis præscri-
pserint^d. Quare, cum maximè nefariū sit,
matrimonij libertatem violare, & ab eis in-
iurias nasci, à quibus iura expectantur, præ-
cipit sancta Synodus omnibus, cuiuscūque
gradus, dignitatis & conditionis existant,
sub anathematis pœnæ, quam ipso facto
incurrant, ne quouis modo directè, vel indi-
rectè

d. c. cū locū
e. requirit
& ca. Gama
de spons.
c. Cōc. Pari-
fi. 1. c. 6. c.
nullis. 36.
q. 2.

rectè subditos suos, vel quoscunq; alios cogant, quo minus liberè matrimonia contrahant.

De temporibus, quibus benedictiones nuptiales non sunt faciendæ Cap. X.

Ad aduentu Domini nostri Iesuf Christi vsque in diem Epiphaniæ: & à feria quarta Cinerū vsq; in octauam Paschatis inclusiuè, antiquas solēniū nuptiarū prohibitiones diligenter ab omnibus obseruari sancta Synodus præcipit. In alijs verò tēporibus nuptias solenniter celebrari permittit, quas Episcopi, vt ea, quæ decet, modestia, & honestate fiant, curabunt. Sancta enim res est matrimonium, & sanctè tractandum.

Decretum de reformatione.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationis materiam prosequens, hæc in præsentī Sessione statuenda decernit.

De iusta, atq; saluberrima Prælatorum, & Cardinalium electione habenda, Cap. I.

SI in quibuscunq; Ecclesiæ gradibus prouidenter, scienterq; curandum est, vt in Domini domo nihil sit inordinatum, nihil quæ præposterum, multò magis elaborandū est, vt in electione eius, qui supra omnes gradus constituitur, nō erretur. Nam totius familiæ Domini status, & ordo nutabit, si, quod

f Cōc. Laō
dic. cā. 32.
Cōc. Sale-
gustad en.
c. 3. c. non
oportet. cū
tribus seq.
33. q. 4. ca.
Capellanus
de sen.

a Supr. de
refor. Sess.
6. c. 1. Sess.
7. c. 1. & 3.
& Sess. 22.
cap. 2.

quod requiritur in corpore, nō inueniatur
in capite^a. Vnde, etsi aliās sancta Synodus
de promouendis ad cathedrales, & superio
res ecclesias nonnulla vtiliter decreuit: hoc
tamē munus huiusmodi esse cēset, vt, si pro
rei magnitudine expēdatur, nunquam satis
cautū de eo videri possit. Itaq; statuit, vt, cū
primū ecclesia vacauerit, supplicationes,
ac preces publicē, priuatimq; habeantur, at
que à Capitulo per ciuitatē, & diœcesim in
dicatur, quibus Clerus, populusque bonū
à Deo pastorem valeat impetrare. Omnes
verò, & singulos, qui ad promotionem præ
ficiendorum, quodcunque ius, quacunq;
ratione, à Sede Apostolica habent, aut alio
quin operam suam præstant, nihil in ijs pro
præsenti temporum ratione innouādo, hor
tatur, & monet, vt in primis meminerint,
nihil se ad Dei gloriam, & populorum salu
tem vtilius posse facere, quā si bonos Pa
stores, & Ecclesiæ gubernādæ idoneos pro
moueri studiant, eosque alienis peccatis
communicantes mortaliter peccare, nisi,
quos digniores, & Ecclesiæ magis vtilēs ipsi
iudicauerint, non quidem precibus, vel hu
mano affectu, aut ambientium suggestioni
bus, sed, eorum exigentibus meritis, præfi
ci diligenter curauerint, & quos ex legiti
mo

mo matrimonio natos, & vita, ætate, doctri-
na, atque alijs omnibus qualitatibus prædi-
tos sciāt b, quæ iuxta sacros canones, & Tri-
dentinæ huius Synodi decreta requirūtur.
Quoniā verò in sumendo de prædictis om-
nibus qualitatibus grati, idoneo quæ bono-
rum, & doctorum virorum testimonio, nō
vniformis ratio vbique ex nationum, popu-
lorum, ac morū varietate potest adhiberi,
mandat sancta Synodus, vt in prouinciali
Synodo, per Metropolitanum habenda,
præscribatur quibusque locis, & prouincijs
propria examinis, seu inquisitionis, aut in-
structionis faciendæ forma, Sanctissimi Ro-
mani Pontificis arbitrio approbanda, quæ
magis eisdem locis utilis, atque opportuna
esse videbitur, ita tamen, vt cum deinde
hoc examen, seu inquisitio de persona pro-
mouenda perfecta fuerit, ea in instrumē-
tum publicum redacta, cum toto testimo-
nio, ac professione fidei ab eo facta, quam
primum ad Sanctissimū Romanum Pon-
tificem omnino transmittatur: vt ipse sum-
mus Pontifex, plena totius negotijs, ac per-
sonarum notitia habita, pro gregis Domi-
nici commodo de illis, si idonei per exa-
men, seu per inquisitionem factam reperti
fuerint, ecclesijs possint vtilius providere.

b ea. cū in
cūctis. & ca-
cum nobis
olim, de ele-
ctio. Cōcl.
Lateran. sub
Leon. X. de
ref. curiæ.
in prin. Sess.
fi 9. cū alle-
gat. supra
Sess. 21. de
re for. c. 2.

e S. D. N.
Pius. III.
In bulla su-
per forma
iuramenti
professio-
nis fidei.

Omnes verò inquisitiones, informationes, testimonia, ac probationes, quæcunque de promouendi qualitatibus, & ecclesiæ statu à quibuscunque, etiam in Romana Curia, habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Consistorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur, ac relatio ipsa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium subscriptione roboretur: in qua ipsi singuli quatuor Cardinales affirmant, se, adhibita accurata diligentia, inuenisse promouendos qualitatibus à iure, & ab hac ^d sancta Synodo requisitis, præditos, ac certò existimare sub periculo salutis æternæ idoneos esse, qui ecclesijs præficiantur, ita ut relatione in vno Consistorio facta, quo maturius interea de ipsa inquisitione cognosci possit, in aliud Consistorium iudicium differatur, nisi aliud Beatissimo Pontifici videbitur expedire. Ea verò omnia, & singula, quæ de Episcoporum præficiendorum vita, ætate, doctrina, & cæteris qualitatibus aliàs in eadem Synodo constituta sunt, decernit eadem, etiam in creatione sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinaliū, etiam si Diaconi sint exigenda, quos Sanctissimus Romanus Pontifex ex omnibus Christianitatis nationibus, quātum commodè fieri poterit prout idoneos

d Indictis
locis.

idoneos repererit, assumet. Postremo, eadē sancta Synodus, tot grauissimis Ecclesiæ incommodis comota, nō potest nō commemorare, nihil magis Ecclesiæ Dei esse necessariū, quā vt Beatissimus Romanus Pōtifex, quā solitudinē vniuersæ Ecclesiæ ex muneris sui officio debet, eā hic potissimū impēdat, vt lectissimos tantū sibi Cardinales asciscat & bonos maxime, atq; idoneos Pastores singulis ecclesijs præficiat, idq; eo magis, quod ouium Christi sanguinē, quæ ex malo negligentium, & sui officij immemorū Pastorum regimine peribūt, Dñs noster Iesus Christus de manibus eius sit requisiturus.

e Ezech. 3.
& 18.
Añtor. 20.
c. Ephes.
43. d. sup.
Sef. 6. de re-
for. c. 1

a c. propter
ecclesiasti-
cas cū leg.
18. d. c. sicut
olim de ac-
cul. cōc. Aq-
relia 3. c. 1.
b Cōc. La-
te. sub Leo-
ne. X. scilicet 10
in. 2. Latera-
sub Inn. III
exigebatur
vt singulis
annis Me-
tropolitan.
visitaret. c.
6.

De modo, & tempore Concilium Prouinciale, & Synodum diocesanam celebrandi.

Cap. II.

Prouincialia Concilia, sicubi ommissa sunt, pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controuersijs componendis alijsque ex sacris canonibus permissis renouentur. Quare Metropolitani per se ipsos, seu, illis legitime impeditis, Coepiscopus antiquior intra annum ad minus sine præsentis Concilij, & deinde quolibet saltem triennio post octauam Paschæ Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi seu alio commodiori tempore pro more pro-

uinciæ nō prætēmittat Synodū in prouin-
 cia sua cogere: quo Episcopi omnes, & alij,
 qui dī iure, vel cōsuetudine interesse debēt,
 exceptis ijs, quibus cū imminenti periculo
 transfretādū esset, cōuenire omnino teneā-
 tur. Nec episcopi cōprovinciales prētēxtu
 cuiuslibet cōsuetudinis ad Metropolitanā
 ecclesiā in posterū accedere inuiti cōpellā-
 tur. Itidem Episcopi, qui nulli Archiepisco-
 po subiiciūtur, aliquē vicinum Metropoli-
 tanū semel eligāt, in cuius Synodo prouin-
 ciali cū alijs interesse debeāt, & quæ ibi ordi-
 nata fuerint, obseruent, ac obseruari faciāt.
 In reliquis omnibus eorum exēptio, & pri-
 uilegia salua, atq; integra maneant. Syno-
 di quoq; diœcesanæ quotannis celebrētur:
 ad quas exēpti etiā omnes, qui aliās, cessā-
 te exēptione, interesse deberēt nec Capitu-
 lis generalibus subdūtur, accedere tenean-
 tur, ratione tamen parochialium, aut aliarū
 sæcularium ecclesiarū, etiam annexarum,
 debeant, ij, qui illarum curam gerunt, qui-
 cunq; illi sint, Synodo interesse. Quod si
 in his tam Metropolitanis, quam Episcopi,
 & alij suprascripti negligentes fuerint, pœ-
 nas, sacris dī canonibus sancitas, incurrāt.
*De authoritate modo & ordine visitandi ecclesias,
 atque etiam de stipendio.* Cap. III.

c. Cōc. Tar-
 racon. c. 8.

d. dist. 18.
 ferē p. totā.
 cōc. Aurel.
 y. c. 18 cōc.
 Tarra. c. 7.

Patriar-

Patriarchæ, a Primates, Metropolitanî, a Cœc. Tô:
& Episcopi propriâ diœcesim per se ip- let. 4. c. 35.
sos, aut, si legitime impediti fuerint, per suū
generalem Vicarium, aut Visitatorē, si quo-
tānis totā, propter eius latitudinē visitare
nō potuerūt, saltem maiorem eius partem:
ita tamen, vt tota bieanio per se, vel Visita-
tores suos compleatur, visitare nō præter-
mittant. A Metropolitanis verò, etiā post
plenē visitatam propriâ diœcesim, non visi-
tentur cathedrales ecclesię neque diœceses
suorum cōprouincialiū, nisi causa cognita,
& probata in Concilio prouinciali. Archi-
diaconi autem, Decani, & alij inferiores in
ijs ecclesijs, vbi hætenus visitationē exerce-
re legitime consueuerunt, debeāt quidem,
assumpto notario, de consensu Episcopi
deinceps per se ipsos tantum ibidem visita-
re. Visitatores etiam, a Capitulo deputan-
di, vbi Capitulum ius visitandi habet, prius
ab Episcopo approbentur: sed non ideò
Episcopus, vel, eo impedito, eius Visitator
easdē Ecclesias seorsum ab his visitare pro-
hibeatur, cui ipsi Archidiaconi, vel alij infe-
riores, visitationis factæ infra mensem ra-
tionem reddere, & depositiones testium, ac
integra acta ei exhibere teneantur: nō ob-
stantibus quacunque consuetudine, etiam

.67.30
 b c. 1. §. fa-
 ne. de senli.
 in 6. §. Flo-
 rentinū. 85.
 dist.

immemorabili, atq; exemptionibus, & pri-
 vilegijs quibuscūque. Visitationum autem
 omnium istarum^b praeipue sit scopus fa-
 nam, orthodoxamque doctrinam, expulsis
 hæresibus, inducere, bonos mores tueri, pra-
 uos corrigere, populū cohortationibus, &
 admonitionibus ad religionem, pacem, in-
 nocentiāq; accendere: cætera, prout locus,
 tempus & occasio feret, ex visitantium pru-
 dentia ad fidelium fructū constituere. Quæ
 vt facilius, feliciusq; succedat, monetur præ-
 dicti omnes, & singuli, ad quos visitatio spe-
 ctat, vtpaterna charitate, Christianoq; zelo
 omnes amplectantur, ideoq; modesto cō-
 tenti equitatu, famulatuq; studeant quā ce-
 lerrime, debita tamen cum diligentia, visita-
 tionem^c ipsam absolvere. Interimque ca-
 ueant, ne inutilibus sumptibus cuiquam
 graues, onerosi ve sint, ne ve ipsi, aut quis-
 quam suorum quidquā procurationis cau-
 sa pro visitatione, etiam testamentorum ad-
 pios vsus, præter id, quod ex relictis pijs iu-
 re debetur, aut aliò quouis nomine, nec pe-
 cuniam, nec munus, quodcūque sit, etiam
 qualitercūq; offeratur, accipiant, nō ob-
 stante quacūque consuetudine, etiam im-
 memorabilis exceptis tantum victualibus,
 quæ sibi, ac suis frugaliter, moderateq; pro-

e Cōc. Bra-
 caren. 2. ca.
 2. Cōc. Ti-
 cinen. vers.
 statuimus
 etiā ne Epif-
 copi. c. ca-
 uendū & c.
 inter cetera.
 10. q. 3. & c.
 cū Aposto-
 lus de cōsib.

tem-

temporis tantum necessitate, & non ultra,
erunt ministranda. Sit tamen in optione eo-
rū, qui visitantur, si malint soluere id, quod
erat ab ipsis ante solui, certa pecunia taxa-
ta, consuetū: an verò prædicta victualia sub-
ministrare: saluo item iure cōventionū an-
tiquarum cum monasterijs, alijsve pijs lo-
cis, aut ecclesijs non parochialibus inito,
quod illæ sum permaneat. In ijs verò locis,
seu provincijs, vbi cōsuetudo est, vt nec vi-
ctualia, nec pecunia, nec quidquam aliud à
Visitationibus accipiatur, sed omnia gratis
fiant, ibi id obseruetur. Quòd si quisquam,
quod absit, aliquid amplius in supradictis
omnibus casibus accipere præsumpserit, is
præterdupli restitutionē, intra mēsem faciē-
dam, alijs etiā pœnis iuxta Constitutionē
Cōcilij generalis Lugdunēsis, quæ incipit:
Exigit, necnon & alijs pœnis in Synodo
provinciali arbitrio Synodi, absq; vlla spe
veniæ, mulctetur. Patroni verò in ijs, quæ
ad Sacramētorū administrationē spectant,
nullatenus se præsumant ingerere, neq; vi-
sitationi ornamentorum ecclesia, aut bono-
rum stabiliū, seu fabricarum prouentib⁹
immisceant, nisi quatenus id eis ex institu-
tione ac fundatione competat: sed Episco-
pi ipsi hæc faciāt, & fabricarum redditus in

dSexti de
cre. li. 3. de
censib. tit.
22. c. 2. Vi-
de post fi-
nem huius
libri.

vsus ecclesiæ necessarios, & vtilis, put sibi expedire magis visum fuerit, expēdi curēt.

De prædicationis munere. Cap. IIII.

P Rædicationis munus^a, quod Episcopo-
rū præcipuū est, cupiēs sancta Synodus
quo frequentius possit ad fidelium salutē
exerceri, canones aliās super hoc editos, sub
fel. rec. Paulo III, aptius præsentium tem-
porum vsui accōmodando, mandat, vt in
ecclesia sua ipse per se, aut, si legitimè impe-
diti fuerint, per eos, quos ad prædicationis
munus assument: in alijs autem ecclesijs p
Parochos, siue, ijs impeditis, per alios ab
Episcopo impensis eorum, qui eas præstare
vel tenentur, vel solent, deputādos in ciui-
tate, aut in quacūque parte diœcesis, cense-
bunt expedire, saltem omnibus Domini-
cis, & solennibus diebus festis. Tēpore au-
tem ieiuniorum, Quadragesimæ, & Aduen-
tus Domini, quotidie, vel saltem tribus in
hebdomada diebus (si ita oportere duxe-
rint) sacras Scripturas, diuinamq; legem an-
nuncient, & aliās, quotiescūque id oppor-
tunè fieri posse iudicauerint. Moneatque
Episcopus populum diligenter, teneri vnū
quemq; parochiæ suæ interesse, vbi com-
modè id fieri potest^c, ad audiendū verbū
Dei. Nullus autem secularis, siue regularis,
etiam

^a Cōc. Car-

tha. 4. c. 20.

Cocil. Rhē-

men. ca. 14.

c. Epus nul-

lā rei. 88.

distin.

b Sup. fel.

5. de ref. c.

2. Cōc. Are

la 4. c. 10.

Cōci. Late.

sub Innoc.

III. 10. c.

inter. cate-

ra de offic.

ord. Conc.

Magūtiacā

cap. 25.

c 4. Carth.

cap. 24.

etiam in ecclesijs suorum Ordinum, cōtra-
dicente Episcopo, prædicare præsumat. Ij-
dem etiam saltem Dominicis, & alijs festi-
uis dieb⁹ pueros in singulis parochijs fidei
rudimenta, & obedientiam erga Deum, &
parentes diligēter ab ijs, ad quos spectabit,
doceri curabunt, & si op⁹ sit, etiam per cē-
suras ecclesiasticas compellent: non obstā-
tibus priuilegijs, & consuetudinibus. In re-
liquis, ea, quæ de prædicationis munere sub
eodem Paulo III. decreta fuerunt, suum ro-
bur obtineant.

*A quibus sint causæ criminales Episcoporum
cognoscendæ. Cap. V.*

CAusæ criminales^a grauiores cōtra Epif-
copos, etiam hæresis (quod absit) quæ
depositione, aut priuatione dignæ sunt, ab
ipso tantum summo Romano Pontifice co-
gnoscantur, & terminentur. Quod si eius-
modi sit causa, quæ necessariò extra Roma-
nam Curiam sit committēda, nemini pror-
sus ea cōmittatur, nisi Metropolitanis, aut
Episcopis, à Beatissimo Papa eligēdis. Hæc
verò commissio, & specialis sit, & manu
ipsius Sanctissi. Pontificis signata, nec vn-
quam plus his tribuat, quàm vt solam facti
instructionem sumant, processumque con-
ficient, quem statim ad Romanū Pontificē

^a Vide Cō-
ci. Sardicē.
ca. 3. ca. ad
abolēdā. &
ca. ex cōmu-
nicemus. §.
dānati ve-
ro de her.
&c. quo in
re. 8. dist.

b Sup. fel. transmittat^b: reseruata eidem Sanctissimo
 13. de refor sententia definitiua. Cætera aliàs sub fel. re-
 ma. c. 6. 7. cord. Iulio III. super his decreta, necnon
 & 8. extra. & constitutio, sub Innocentio III. in Con-
 de accus. cilio generali, quæ incipit: Qualiter^c, &
 c. 2. Latera. quando: quam sancta Synodus in præsentī
 c. 8. & decr. innouat, ab omnibus obseruetur. Mino-
 lib. 1. tit. 1. ca. res verò criminales causæ Episcoporum in
 2. Vide post concilio tantum prouinciali cognoscatur,
 finē huius & terminentur, vel à deputandis per Con-
 libri. cilium prouinciale.

*De dispensatione irregularitatum, & abso-
 lutione casuum ab Episcopo facien-
 dis. Cap. VI.*

a Vide fel. **L** Iceat Episcopis^a, in irregularitatibus
 14. c. 7. ca. omnibus, & suspensionibus ex delicto
 minor & c. occulto prouenientibus, excepta ea, quæ
 cõmunes. oritur ex homicidio voluntario, & exce-
 30. d. c. er- ptis alijs deductis ad forum contentiosum,
 31. 1. q. c. at dispensare, & in quibuscunque casibus oc-
 si clerici. de cultis^b, etiam Sedi Apostolicæ reseruatis,
 Iud. & c. nu delinquentes quoscunque sibi subditos, in
 per. de sen. dicecesi sua per seipso, aut Vicarium, ad id
 excom. specialiter deputandum, in foro conscien-
 b De qui- tiæ gratis absolueret, imposita poenitētia sa-
 bus sub Ale lutari. Idem & in hæresis crimine in eodem
 xā. in Cõc. foro conscientia eis tantum, non eorum vi-
 Late. p. 14. carijs sit permissum.
 cõsti. eius.

De

De sacramentorum explicatione populo facienda.

Cap. VII.

VT fidelis populus ad suscipienda Sacramenta maiori cum reuerentia, atq; animi deuotione accedat, præcipit sancta Synodus Episcopis omnibus, vt non solum, cum hæc per se ipsos erunt populo administranda prius illorum vim, & vsum pro suscipiendum captu explicent, sed etiam idem à singulis Parrochis piè, prudenterque etiã lingua vernacula, si opus sit, & commodè fieri poterit, seruari studeant, iuxta formam à sancta Synodo in Catechesi singulis Sacramentis præscribendam, quam Episcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atq; à Parrochis omnibus populo exponi curabunt: nec non vt inter Missarum solennia, aut diuinorum celebrationem sacra eloquia, & salutis monita eadem vernacula lingua singulis diebus festis, vel solennibus explanent eademque in omniũ cordibus, postpositis inutilib⁹ quæstionibus, inferere, atq; eos in lege Domini erudire studeant.

Supra scilicet. 22. de sacrificio Missæ capit. 8.

De publico peccato puniendo. Cap. VIII.

Apostolus monet, publicè peccātes, palam esse corripiendos. Quando igitur ab aliquo publicè, & in multorum conspectu crimen commissum fuerit, vnde alios

a 1. Tim. 5. c. sed illud 45. dist. c. 8. peccauerint vers. ergo. 2. q. 1.

scandalo

b c. pœnitē
tes & c. in
c. cū seq. jo.
dist.

scandalo offensos, commotosque fuisse nō
sit dubitādum, huic condignam pro modo
culpæ penitentiam^b publicē iniungi oportet,
vt quos exemplo suo ad malos mores
prouocauit, suæ emendationis testimonio
ad rectam reuocet vitam. Episcopus tamen
publicē hoc pœnitentiæ genus in aliud se-
cretum poterit commutare, quando ita ma-
gis iudicauerit expedire. In omnibus etiam
cathedralibus ecclesijs, vbi id commodè fie-
ri poterit, Pœnitētiarius aliquis cum vnio-
ne præbendæ, proximè vacaturæ, ab Epis-
copo instituatur, qui magister sit, vel do-
ctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure
Canonico, & annorū quadraginta, seu aliàs
qui aptior p loci qualitate reperiat: qui,
dum cōfessiones in ecclesia audiet, interim
præsens in choro censeatur.

*De visitatione ecclesiarum quæ nullius diœcesis di-
cuntur. Cap. I X.*

c sup. Sess. 6
de ref. c. 4.
& Sess. 7. de
ref. c. 8. &
Sess. 21. de
refor. c. 8.

QUæ aliàs sub fæl. rec. Paulo III. c & nu-
per sub Beatiſſimo Domino nostro
Pio IIII. in hoc eodem Concilio de adhi-
benda ab Ordinarijs diligētia in beneficio-
rum, etiam exemptorum visitatione, con-
stituta sunt: eadem etiam in jis ecclesijs sæ-
cularibus obseruentur, quæ in nullius diœ-
cesi esse dicuntur, vt ab Episcopo cuius ca-
thedra

thedralis ecclesia est proximior, si id constet, alioquin ab eo, qui semel in Concilio provinciali à Prælato loci illius electus fuerit, tãquam Sedis Apostolicæ delegato, visitetur: non obstantibus priuilegijs, & consuetudinibus quibuscunque, etiam immemorabilibus.

Quando Episcopi ius habeant moderandi, puniendi, & exequendi, in aliquibus sine appellatione.

Cap. X.

E piscopi, vt aptius, quem regunt, populum possint, in officio, atque obediẽtia continere, in omnibus ijs, quæ ad visitationem, ac morum correctionem subditorum suorũ spectant, ius & potestatem habeant, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, iuxta canonum sanctiones, quæ illis ex prudentia sua pro subditorum emendatione, ac diœcesis suæ utilitate necessaria videbuntur. Nec in his, vbi de visitatione, aut morum correctione agitur, exemptio, aut vlla inhibitiõ, appellatio, seu querela, etiam ad Sedem Apostolicam, interposita, executionem eorum, quæ ab his mandata, decreta, aut iudicata fuerint, quoquo modo impediatur, aut suspendatur.

d sup. Sef.
22. de ref.
I. & Sef. 13.
de ref. c. 1.

De

*De priuilegijs exemptis concessis.**Cap. XL.*a sup. Sess. 6.
cap. 3.

Q Voniā priuilegia, a & exemptiones, quæ varijs titulis plerisque conceduntur, hodiē perturbationem in Episcoporum iurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere dignoscuntur, decernit sancta Synodus, vt, si quando iustis grauibus, & fere necessarijs suadentibus causis, aliquos honorarijs titulis Proto notariatus, Acolythatus, Comitis Palatini, Capellani Regij, aut alijs huiusmodi in Romana Curia, vel extra insignibus decorandos esse placuerit, necnon alios, cuicunque monasterio oblatos, vel quomodocunq; ad dictos, aut sub nomine seruiētium militijs, seu monasterijs, hospitalibus, collegijs, aut quocunq; alio titulo assumi, nihil ex ijs priuilegijs de tractum esse Ordinarijs intelligatur, quo minus ijs, quibus etiam concessa sunt, vel in posterum cōcedi cōtigerit, ipsis Ordinarijs tanquam Apostolicæ Sedis delegatis, plenè in omnibus, & quo ad Capellanos Regios, iuxta cōstitutionem Innocētij III. quæ incipit: *b* Cūm Capellæ subiecti existant: exceptis tamen ijs, qui prædictis locis, aut militijs actu seruiunt, & intra eorū septa, ac domos resident, subque co-
rum

b c. cū cape
ext. de pri
uileg. dect. di.
3. ti. 33. ca.
16. Vide
post finem
huius libri.

rum obediētia viuunt, siue ijs, qui legitimē
& secundum regulam earūdem militiarum
professionem fecerint, de qua Ordinario
constare debeat: non obstantibus priuile-
gijs quibuscūq; etiam religionis sancti Ioā-
nis Hierosolymitani, & aliarū militiarum.
Quæ verò priuilegia residentibus in Curia
Romana vigore^c Eugenianæ Constitutio-
nis, aut familiaritatis Cardinaliū compete-
re solent, ea in ijs, qui beneficia ecclesiastica
obtinēt, ratione prædictorum beneficio-
rum minimē intelligantur, sed ordinarij iu-
risdictioni subiecti permaneāt: nō obstan-
tibus quibuscunque inhibitionibus.

c. ca. p. diu-
na. de pri-
uileg. in ex-
trau. cōm.

*De etate, & qualitate suscipiendorum in eccle-
sijs cathedralibus, & officio ab eis admi-
nistrando. Cap. XII.*

Cum dignitates, in ecclesijs præsertim
cathedralibus, ad conservandā, augen-
damque Ecclesiasticam disciplinam fuerint
institutæ, ut, qui eas obtinerēt, pietate præ-
cellerēt, alijsque exemplo essent, atq; Epif-
copos opera, & officio iuarent, meritò,
qui ad eas vacantur, tales esse debent, qui
suo muneri respondere possint^a. Nemo
igitur deinceps ad dignitates quascunque,
quibus animarum cura subest, promouea-
tur, nisi qui saltem XXV. suæ ætatis annū
attige-

a Sess. 22.
cap. 21.

b c. cum in
cunctis. de
elect. cle. 1.
epist. 1. ad
Iacobū. A-
nacl. xusepi
sto. 1. c. dia
co. 93. d. &
c. ad hęc. d
offi. archi.
li. x. decret. ri
6. cap. 7. ab
Inn. III. in
1. decret. tit.
23. capi. ad
hęc nos. &
alijs.
cap. 4.
Tolet. c. 25.
& 26. etiam
sic. provide
batur. infra
in bulla S.
D. N. Pij
IIII. super
forma iura
mēt. p. fef-
fionis fidei.
d. cap. licet
cā. & ca. cū
ex eo. d. ele
ctio. in 6.
sup. Sess. 7.
d. ref. c. 12.

attigerit, & in Clericali ordine versatus, do-
ctrina ad suum munus exequendum neces-
saria, ac morum integritate commēdetur:
iuxta Constitutionem Alexandri III. in
Concilio Lateranensi promulgatam, quæ
incipit b: Cum in cūctis. Archidiaconi etiā,
qui oculi dicuntur Episcopi, sint in omni-
bus ecclesijs, vbi fieri poterit, Magistri in
Theologia, seu Doctores aut Litentiati in
iure canonico. Ad cæteras autē dignitates,
vel personatus, quibus animarū cura nulla
subest, Clerici alioquin idonei, & XXII.
annis nō minores, asciscātur. Prouisi etiam
de beneficijs quibuscūq;, curā animarū ha-
bētibus, teneātur à die adeptæ possessionis
ad minus intra duos menses c, in manibus
ipsius Episcopi, vel, eo impedito coram ge-
nerali eius Vicario, seu Officiali orthodo-
xæ suæ fidei publicam facere professionē,
& in Romanæ Ecclesiæ obediētia se permā-
furos spondeant, ac iurent. Prouisi autem
de canonicatibus, & dignitatibus, in Eccle-
sijs cathedralibus, non solū corā Episcopo,
seu eius Officiali, sed etiā in capitulo idem
facere teneantur: alioquin prædicti omnes
prouisi, vt supra, fruct⁹ nō faciāt suos, nec
illis possessio suffragetur d. Neminem etiā
deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut
portio-

portionem recipiant, nisi qui eo Ordine sacro, aut sit initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit, aut in tali ætate, ut infra tempus à iure, & ab hac sancta Synodo statutum, initiari valeat. In omnibus verò ecclesijs cathedralibus, omnes canonicatus, ac portiones habeant annexū Ordinem Presbyterij, Diaconatus, vel Subdiaconatus. Episcopus autem cum consilio Capituli, designet, ac distribuatur, prout viderit expedire, quibus quisq; Ordo ex sacris annexus in posterum esse debeat, ita tamē, ut dimidia saltem pars Presbyteri sint, cæteri verò Diaconi, aut Subdiaconi. Vbi verò cōsuetudo laudabilior habet, ut plures, vel omnes sint Presbyteri, omnino obseruetur. Hortatur etiā sancta Synodus, ut in prouincijs, vbi id cōmodè fieri potest, dignitates omnes, & saltem dimidia pars canonicatuum in cathedralib⁹ ecclesijs, & collegiatis insignibus cōferantur tantū Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel iure canonico. Præterea obtinentibus in eisdem cathedralibus, aut collegiatis dignitates, canonicatus, præbendas, aut portiones, nō liceat vigore cuiuslibet statuti, e. Sup. sess. 23. de ref. cap. 1. aut consuetudinis, ultra tres menses, ab eisdem ecclesijs quolibet anno abesse: saluis

nihilominus earum ecclesiarum constitutionibus, quæ longius seruitij tēpus requirunt: alioquin primo anno priuetur vnusquisq; dimidia parte fructuū, quos ratione etiā præbendæ, ac residētiæ fecit suos. Quod si iterum eadem fueri vsus negligentia, priuetur omnibus fructibus, quos eodē anno lucratus fuerit. Crescēte verò contumacia contra eos, iuxta sacrorum canonum cōstitutiones, procedatur f. Distributiones verò, qui flatis horis interfuerint, recipiāt, reliqui, quauis collusione, aut remissione exclusi, his careant iuxta Bonifacij VIII. decretum, quod incipit: Cōsuetudinē, quod sancta Synodus in vsum revocat, nō obstantibus quibuscunq; statutis, & cōsuetudinibus g. Omnes verò diuina per se, & non per substitutos, compellantur obire officia, & Episcopo celebranti, aut alia pontificalia exercenti, adistere, & inservire: atq; in choro, ad psallendum instituto, hymnis, & canticis Dei nomen reuerēter, distinctē, deuoteq; laudare. Vestitu insuper decenti tam in ecclesia, quàm extra, assiduē vtantur h, ab illicitisq; venationib⁹, aucupijs, choreis, tabernis, lusibusq; abstineant: atq; ea morū integritate polleāt, vt meritò Ecclesiæ Senat⁹ dici possit. Cætera, quæ ad debitum

f Sexti de-
cie. li. 3. de
cie. nō res.
ca. 1. Sexti
decr. lib. 1.
de cōsuetu.
ca. 1. Vide
post finem
huius lib.
g Sess. 22.
c. 4. c. licet.
& c. extir-
pandē §. qui
vero. d. præ-
ben. c. quia
nonnulli. de
cler. non re-
siden.
h Cōc. Tu-
ron. 3. ca. 8.
Cōc. Aga-
thē. cā. 33.
qui incipit
Epis. c. Epis-
copum. 34.
dist. toto ti-
tul. de vita
& hon. cle-
extrau. in
6. & in Cle-
men.

bitum

bitum in diuinis officiis regimen spectant,
deq; congrua in his canēdi, seu modulandā
ratione, de certa lege in choro conueniēdi,
& permanēdi, simulque de omnibus eccle-
siæ ministris, quæ necessaria erunt, & si qua
huiusmodi, Synodus prouincialis, pro cu-
iusque prouintia vtilitate & morib⁹, certā
cuique formulam præscribet. Interea verò
Episcopus non minus, quā cum duobus
Canonicis, (quorum vnus ab Episcopo, al-
ter à Capitulo eligatur,) in ijs, quæ expedi-
re videbuntur, poterit providere.

*Vt providendum sit necessitatibus ecclesiarum in-
digentium. Cap. XII, l.*

Q Vonia plerūq; cathedrales ecclesie
tam tenuis redditus sunt, & angustæ,
vt Episcopali dignitati nullo modo respon-
deant, neque ecclesiarum necessitati suffi-
ciant, examinet Cōcilium prouinciale, vo-
catis ijs, quorum interest, & diligenter ex-
pendat, quas propter angustias, tenuitatē
que inuicem vnire, vel nouis prouentibus
augere expediat^b, confecta que de præmis
sis instrumenta ad summum Romanū Pon-
tificem mittat, quibus instructus summus
Pontifex ex prudentia sua, prout expedire
iudicauerit, aut tenues inuicem vniat, aut
aliqua accessione ex fructibus augeat. In-

a sup. Sess.
de reso. c. 6
& 7. & Sess.
14. de ref. c.
9. & infra.
15.

b c. vbi dicitur
q. 3. c. & tē
poris. cum
seq. 16. q. 12.

terim verò, donec prædicta effectum fortia-
tur, huiusmodi Episcopis, qui fructuū sub-
uentione pro diocesis suæ tenuitate indi-
gēt, poterit de beneficijs aliquibus, dū tamē
curata nō sint, nec dignitates, seu canonica-
tus, & præbendæ, nec monasteria, in quib⁹
viget Regularis obseruantia, vel quæ Capi-
tulis generalibus, & certis Visitatorib⁹ sub-
duntur, à summo Romano Pontifice pui-
deri. In parochialibus etiam ecclesijs, quarū
fruct⁹ æquē adeò exigui sunt, vt debitis ne-
queant oneribus satis facere, curabit Episco-
pus, si per beneficiorum vnionem, non ta-
men regularium, id fieri non possit, vt pri-
mitiarum, vel decimarum assignatione, aut
per parochianorum symbola, ac collectas,
aut qua commodiori ei videbitur ratione,
tantum redigatur, quod pro Rectoris, aut
parochiæ necessitate decenter sufficiat. In
vnionib⁹ verò quibuslibet, seu ex supradi-
ctis, seu alijs causis faciendis, ecclesiæ paro-
chiales monasterijs quibuscunq̃ue, aut ab-
batijs, seu dignitatibus, siue præbendis ec-
clesiæ cathedralis, vel collegiatæ, siue alijs
beneficijs simplicibus, aut hospitalibus, mi-
litij sue non vniantur: & quæ unitæ sunt,
reuideantur ab Ordinarijs, iuxta alias de-
cretum in eadem Synodo sub fel. rec. Pau-

c. Sess. 7. c. 6.

d. sup. Sess. 7.

de ref. c. 6.

lo III. quod etiam in vnitis ab eo tem-
 pore citrà æquè obseruetur: non obstanti-
 bus in ijs, quibuscunq̃ verborum formis
 quæ hic pro sufficienter expressis habeantur.
 Ad hæc in posterum, omnes hæ ca-
 thedrales ecclesiæ, quorum redditus sum-
 mam ducatorum mille, & parochiales, quæ
 summam ducatorum centum, secundum
 verum annum valorem non excedunt,
 nullis pensionibus, aut reservationibus fru-
 ctuum grauentur. In ijs quoque ciuitatib⁹,
 ac locis, vbi parochiales ecclesiæ certos nō
 habēt fines, nec earum rectores proprium
 populum, quem regant, sed promiscuè pe-
 tentibus Sacramenta administrant, man-
 dat sancta Synodus Episcopis, pro tutiori
 animarum eis commissarum salute, vt di-
 stincto populo in certas, propriasq̃ paro-
 chias, vnicuiq̃ suum perpetuum^e, pecu-
 liaremq̃ Parochum assignent, qui eas co-
 gnoscere valeat, & à quo solo licitè Sacra-
 menta suscipiant, aut alio vtiliori modo,
 (prout loci qualitas exegerit,) provideant.
 Idemq̃ in ijs ciuitatibus, ac locis, vbi nul-
 læ sunt parochiales, quàm primum fieri cu-
 rent: non obstantibus quibuscunq̃ pri-
 uilegijs, & consuetudinibus, etiam imme-
 morabilibus.

e ca. 113. q.
 1. c. plures.
 16. q. 1. ca. 1.
 de paroch.
 & inf. ref. 4
 de ref. c. 9.

De abolendis malis consuetudinibus, & impositionibus in ecclesijs circa promissiones & collationes. Cap. XIII.

IN pluribus ecclesijs, tam cathedralibus, quam collegiatis, & parochialibus, ex earum constitutionibus, aut ex praua consuetudine, obseruari intelligitur, vt in electione, presentatione, nominatione, institutione, cōfirmatione, collatione, vel alia prouisione, siue admissione ad possessionē alicui⁹ cathedralis ecclesiæ, vel beneficij, canoniciatum, aut præbendarum, vel partē prouētuum, seu ad distributiones quotidianas certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus solutiones, promissiones, compensationesve illicitæ, aut etiā, quæ in aliquibus ecclesijs dicuntur Turnorum lucra, interponantur: hæc cum sancta Synodus detestetur mandat Episcopis, vt, quæcunq; huiusmodi in vsus pios non conuertantur, atque ingressus eos, qui simoniacæ labis, aut sordidæ auaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant, ipsiq; diligenter de eorum cōstitutionibus, siue consuetudinibus super prædictis cognoscant, & illis tantum, quas vt laudabiles probauerint, exceptis, reliquas, vt prauas, ac scandalosas, reijciant, & aboleant. Eos verò, qui aduersus hæc, in
præ-

præsenti decreto comprehensa, quauis ratione cōmiserint, poenis f, contra simoniacos editis, sacris canonibus, & varijs sumorum Pontificum cōstitutionibus, quas omnes innouat, teneri decernit: non obstantibus quibuscunque statutis, constitutionibus, cōsuetudinibus, etiā immemorabilibus, etiā Apostolica auctoritate confirmatis: de quarū surreptione, obreptione, & intētionis defectu, Ep̄s, tanquam Apostolicę Sedis delegatus, cognoscere possit.

Vt consulendum tenuitati præbendarum cathedralium, & collegialium pauperum. Cap. XV.

In ecclesijs cathedralibus a, & collegiatis a ^{Supra cā} insignibus, ubi frequētes, adeoq; tennes ^{pit. 13.} sunt præbendæ simul cum distributionibus quotidianis, vt sustinendo decenti Canoniorum gradui pro loci, & personarum qualitate non sufficiant, liceat Episcopis cū cōsensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamen regularia, ijs vnire, vel si hac ratione prouideri non possit, aliquibus ex ijs suppressis, cum patronorum consensu, si de iure patronatus laicorum sint, quarum fructus, & prouentus reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis applicentur, eos ad pauciores numerum reducere, ita tamē, vt tot super sint, quæ diuī

f. 1. q. 1. fere per totā. Cōc. Tole. 8. can. 3. c. cum semper de confess. toto fere sit. de simo. extravag.

no cultui celebrando, ac dignitati ecclesiæ commodè valeant respondere: non obstantibus quibuscunq; cōstitutionibus, & priuilegijs, aut quacunque reſeruatione generali, vel speciali, aut affectione, neque prædictæ vniones, aut ſuppreſſiones tolli, ſeu impediri poſſint ex quibuſcūque prouiſionibus, etiā vigore reſignationis, aut quibuſuis alijs derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

De conſtitutione vicarij & æconomi, ſede vacante, ad capitulum pertinente. Cap. XVI.

^a Concili.
Chalcedo.
actione. 16.
c. 25. in fin.
Conci. Vort.
matien, ca-
pit. 76.

Capitulum ^a, Sede vacante, vbi fructuū percipiendorum ei munus incumbit,

Oeconomum vnum, vel plures fideles, ac diligētes decernat, qui rerum eccleſiaſtica- rum, & prouentuum curam gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, ſint reddituri. Item Officialem, ſeu Vicariū infra octo dies poſt mortē Episcopī conſtituere, vel exiſtentē confirmare omnino teneatur, qui ſaltem in iure canonico ſit Doct̃or,

^b cap. non
liceat. in 2.
12. q. 2. &
c. ſi. de ſup-
ple. neglig.
prel. in. 6.

vel Licentiatus, vel aliās, quantum fieri poterit, idoneus: ſi ſecus factum fuerit ^b, ad Metropolitanum deputatio huiusmodi deuoluatur. Et, ſi eccleſia ipſa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumq; vt præfertur, negligēs fuerit, tūc antiquior Episcop⁹ ex Suffraganeis in Metropolitana, & pro-

pin.

pinquior Episcopus in exēpta Oeconomū,
& Vicariū idoneos possit cōstituere, Episcopus verò ad eandē ecclesiā vacantē promotus ex ijs, quæ ad eum spectant, ab iisdē Oeconomō, Vicario, & alijs quibuscūque officialibus, & administratoribus, qui Sede vacante, fuerunt à Capitulo, vel ab alijs in eius locū cōstituti, etiā si fuerit ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, iurisdictionis, administrationis, aut cuiuscunque eorum muneris, possitque eos punire, qui in eorum officio, seu administratione deliquerint: etiā si prædicti officiales, reditis rationibus, à Capitulo, vel à deputatis ab eodem, absolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Episcopo teneatur Capitulum de scripturis ad ecclesiā pertinentibus, si quæ ad Capitulum perueniunt, rationem reddere.

De pluralitate beneficiorum. Cap. XVII.

Cum ecclesiasticus a ordo peruertatur, quādo vnus pluriū officia occupat clericorū, sanctē sacris canonibus cautum fuit, neminē oportere in duabus ecclesijs cōscribi. Verū quoniam multi improbæ cupiditatis affectu seipso, non Deū, decipiētes, ea, quæ benē cōstituta sunt, varijs artibus eludere, & plura simul beneficia obtinere non

a Sef. 1. Nic. c. 15. & 16. Antioch. c. 3. & Arela. I. c. 2. & 22. & Mileuit. c. 15. c. quia in tantum. ca. ad hęc. & c. cū nō ignores de præb. cū alleg. super Sef. 7. de re for. c. 2. ca. referente. & c. multa. de præb. 22. q. 1. per totam. c. quia nonnulli. de cler. non resid. n.

erubescūt, sancta Synodus debitā regendis ecclesijs disciplinā restituere cupiens; præfenti decreto, quod in quibuscunque personis, quocunque titulo, etiam si Cardinalatus honore fulgeāt, mādat obseruari, statuit, vt in posterū, vnū tantū beneficium ecclesiasticum singulis conferatur, quod quidem si ad vitam eius, cui cōfertur, honestē sustentandā nō sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dūmodo vtrunq; personalem residentiam non requirat, eidem cōferri. Hæcque non modò ad cathedrales ecclesias, sed etiā ad alia omnia beneficia, tam secularia, quā regularia quæcunque, etiā cōmendata, pertineant, cuiuscūque tituli, ac qualitatis existant. Illi verò, qui in præfenti plures parochiales ecclesias, aut vnā cathedralem, & aliā parochialē obtinent ^b, cogantur omnino, quibuscunque dispensationibus, ac vnionibus ad vitam non obstantibus, vna tantū parochiali, vel sola cathedrali retenta, alias parochiales infra spatium sex mensium dimittere: alioquin tam parochiales, quam beneficia omnia, quæ obtinent ^c, ipso iure vacare censeantur, ac tanquam vacantia liberè alijs idoneis conferantur, nec ipsi antea illa obtinentes, tuta conscientia, fructus post dictum tempus retineant.

^b Sup. ief.
7. de retor.
cap. 4.

^c e. execra-
bilis. §. qui
vero. in ex-
trau. cōm.
tit. de præ-
ben.

tineant. Optat autem Sancta Synodus, ut re-
signatum necessitatibus commoda aliqua
ratione, (prout summo Pontifici videbitur)
prouideatur.

*De his quæ fieri debent in vacanti parochialis Ec-
clesiæ, & eligendi præsentationes examine.*

Cap. XVIII.

EXpedit maximè animarum saluti, à di-
gnis, atque idoneis Parochis gubernari,
id ut diligentiùs, ac rectiùs p̄ficiatur, statuit
sancta Synodus, ut, cū parochialis ecclesiæ
vacatio, etiam si cura ecclesiæ, vel Episcopo
incūbere dicatur, & per vnū, vel plures ad-
ministretur, etiam in ecclesijs patrimoniali-
bus, seu receptiuis nūcupatis, in quib⁹ con-
suevit Episcopus vni, vel pluribus curā ani-
marum dare, quos omnes ad infra scriptum
examen teneri mandat, per obitum, vel re-
signationem, etiam in Curia, seu aliter quo-
modocumque cōtigerit, etiam si ipsa paro-
chialis ecclesia reseruata, vel affecta fuerit
generaliter, vel specialiter, etiā vigore idul-
ti, seu priuilegij in fauorem S. R. E. Cardi-
nalem, seu Abbatū, vel Capitulorum: de-
beat Episcopus statim, habita notitia vaca-
tionis ecclesiæ, si opus fuerit, idoneū in ea
Vicarium, cum congrua, eius arbitrio, fru-
ctuū portionis, assignatione, cōstituere, q
onera

onera ipsius ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore prouideatur. Porro Episcopus, & qui ius patronatus habet, intra decem dies, vel aliud tempus, ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam ecclesiam coram deputandis examinatribus nominet. Liberum fit tamē etiam alijs qui aliquos ad id aptos nouerint, eorum nomina deferre, vt possit postea de cuiuslibet ætate, moribus, & sufficientia fieri diligens inquisitio. Et si Episcopo, aut Synodo provinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per edictū etiam publicum vocetur, qui volent examinari. Trāfacto cōstituto tēpore, omnes, qui descripti fuerint^a, examinentur ab Episcopo, siue, eo impedito, ab eius Vicario generali, atque ab alijs examinatribus nō paucioribus, quā tribus: quorum votis, si pares, aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quib⁹ magis videbitur. Examinatores autē singulis annis in diocesana Synodo ab Episcopo, vel eius Vicario ad minus sex proponantur, qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur. Aduenienteque vacatione cuiuslibet ecclesię, tres ex illis, eligat Episcop⁹, qui cum eo examen perficiant, indeq; succedēte alia vacatione, aut eosdem,

aut

^a infr. Sess.
vlt. de ref.
cap. 9.

aut alios tres, quos maluerit, exprædictis illis sex eligat. Sint verò hi examinatores, Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut iure Canonico, vel alij Clerici, seu Regulares, etiã ex ordine mendicantiũ, aut etiam sæculares, qui ad id videbũtur magis idonei, iurentque omnes ad sancta Dei Evangelia, se, quacunq̃ue humana affectione postposita, fideliter munus executuros ^{b.} Caueantq̃; ne quidquã prorsus occasione huius examinis nec ante, nec post, accipiant: alioquin simoniæ vitium tam ipsi, quàm alij dantes, incurrant, à qua absolui nequeant, nisi dimissis beneficijs, quæ quomodocunq̃ue etiam antea obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solum coram Deo, sed etiam in Synodo provinciali, si opus erit, rationem reddere teneatur, à qua, si quid contra officium eos fecisse comperit, graviter eius arbitrio puniri possint. Peraçto deinde examine renũciantur, quotcũque ab his idonei iudicati fuerint ætate, moribus, doctrina, prudentia, & alijs rebus ad vacantem ecclesiam gubernandam opportunis ^{c.}, ex hisque Episcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum iudicauerit, atque illi, & non alteri, collatio

b. c. quando
dist. 34.

c. Sess. 25.
c. 9.

latio ecclesiæ ab eo fiat, ad quem spectabit
eam conferre. Si verò iuris patronat⁹ eccle
siastici erit, ac institutio ad Episcopum, &
non alium pertineat, is, quem patronus di
gniorē inter probatos ab examinadoribus
iudicabit, Episcopo presentare teneatur, vt
ab eo instituatur. Cum verò institutio ab
alio, quā ab Episcopo, erit faciēda, tūc Epif
copus solus ex dignis eligat digniorē, quē
patronus ei præsetet, ad quē institutio spe
ctat. Quod si ius patronatus laicorū fuerit,
debeat, qui à patrono præsentatus erit, ab
eisdē deputatis, vt suprà, examinari, & non
nisi idoneus repert⁹ fuerit, admitti. In om
nibusque suprà dictis casibus non cuiquā
alteri, quā vni ex prædictis examinatis,
& ab examinadoribus approbatis, iuxta su
prædictam regulam de Ecclesia providea
tur, nec prædictorum examinadorum rela
tionem, quo minus executionem habeat,
vlla deuolutio, aut appellatio, etiam ad Se
dem Apostolicam, siue eiusdē Sedis Lega
tos, aut Vicelegatos, aut Nuncios, seu Epif
copos, aut Metropolitanos, Primate, vel
Patriarchas interposita, impediatur, aut suspē
dat: alioquin Vicarius, quem ecclesiæ vacā
ti antea Episcopus arbitrio suo ad tēpus de
putauit, vel forsan postea deputabit, ab ei⁹
ecclesiæ

ecclesiæ custodia, & administratione non amoueatut donec, aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, vt supra, sit prouisum: aliàs prouisiones omnes, seu institutiones, præter supradictam formam factæ, surreptitiæ esse censeantur: non obstantibus huic decreto exemptionibus, indultis, privilegijs, præventionibus, affectionib⁹, nouis prouisionibus, indultis concessis quibuscunque à Vniuersitatibus, etiam ad certam summam, & alijs impedimentis quibuscunque. Si tamen adeo exigui redditus dictæ parochiales fuerint, vt totius huius examinationis operam nō ferant, aut nemo sit, qui se examini quærat subijcere, aut ob apertas factiones, seu dissidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facile grauiiores rixæ, ac tumultus possint excitari, poterit Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorum consilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omiſsa, priuatū aliud examē, cæteris tamen, vt supra, seruatis, adhibere. Licebit etiam Synodo prouinciali, si qua in supradictis circa examinationis formam addenda, remittēda ve esse censuerit, prouidere.

d. Sec. 7. c. 1
pit. 13

De expectatiuis. Cap. XLX.

DEcernit sancta Synodus, Mandata de prouidendo, & gratias, quæ Expectatiuæ

tiuæ

a Vide fef.
25. c. 9.

b ca. 2. de
cōcef. prę-
ben. & c. de
testāda. co.
tit. in 6.

tiuæ dicuntur, nemini amplius, etiam Col-
legijs a, Vniuersitatibus, Senatibus, & alijs
singularibus personis, etiam sub nomine in-
dulti, aut ad certam summam, vel alio quo-
uis colore concedi: nec hætenus concessis
cuiquam, vtilicere b. Sed nec reservationes
mentales, nec aliæ quæcūque gratiæ ad va-
catura, nec indulta ad alienas ecclesias, vel
monasteria alicui, etiam ex S. R. E. Cardi-
nalibus, concedantur, & hætenus concessa,
abrogata esse censeantur.

*De iudiciorum ordine in beneficialibus cau-
sis. Caput. XX.*

a Infr. fef.
vlt. de refo.
c. 10. in fin.

CAusæ omnes, ad forum ecclesiasticum
quomodolibet pertinentes, etiam si be-
neficiales sint, in prima instantia corā Ord-
narijs locorū duntaxat cognoscantur, atq;
omnino, saltem infra bieniū à die motæ li-
tis a, terminentur: alioquin, post id spatiū,
liberum sit partibus, vel alteri illarum iudi-
ces superiores, aliàs tamen competētes, adi-
re, qui causam in eo statu, quo fuerit, assu-
mant, & quàm primū terminari curent:
nec antea alijs cōmittantur, nec auocentur:
neque appellationes ab eisdem interposi-
tæ, per Superiores quoscunque recipian-
tur, eorumve cōmissio, aut inhibitio fiat, ni-
si à definitiua, vel à definitiuæ vim habēte,

&

& cuius grauamen per appellationem à de
finitiuareparari nequeat. Ab his excipian-
tur causæ, quæ^b iuxta canonicas sanctiones
apud Sedem Apostolicam sunt tractandæ,
vel quas ex vrgenti, rationabiliq; causa
iudicauerit summus Roman⁹ Pōtifex per
speciale rescriptum Signaturæ Sanctitatis
suæ, manu propria subscrībendum, cōmit-
tere: aut auocare. Ad hæc, causæ matrimo-
niales, & criminales non Decani, Archidia-
coni, aut aliorū inferiorū iudicio, etiam visi-
tando: sed Episcopi tantum examini, & iu-
risdictioni relinquuntur, etiam si in præsen-
ti inter Episcopum, & decanum, seu Archi-
diaconum, aut alios inferiores super causa-
rum istarum cognitione lis aliqua in quacū-
que instantia pendeat: corā quo, si pars ve-
re paupertatem probauerit, non cogatur
extra prouinciam, nec in secūda, nec in ter-
tia instantia in eadem causa matrimoniali
litigare, nisi pars altera & alimenta, & ex-
pensas litis velit subministrare. Legati quo-
que, etiā de latere, Nuncij, Gubernatores
ecclesiastici, aut alij quantūcūq; facultatū
vigore, non solum Episcopos in prædictis
causis impedire, aut aliquo modo eorum iu-
risdictionem ijs præripere, aut turbare non
præsumant, sed nec etiam contra Clericos,

b. c. nec li-
cuit. 17. dis-
c. maiores.
de bap. Vi-
gilius Papa
in epist. ad
Euseb. in
fi. & Pela-
gius I. l. in
1. epist. cir-
ca fin. cum
simil.

Y

alias

aliasve personas ecclesiasticas, nisi Episcopo prius requisita, eoq; negligēte, pcedat: alias eorum processus ordinationesve nullius momenti sint, atque ad damni satisfactionem partibus illati, teneātur. Præterea si quis in casibus à iure permisis appellauerit, aut de aliquo grauamine cōquestus fuerit, seu alias ob lapsum biennij, de quo supra ad alium iudicem recurrerit, teneatur acta omnia, coram Episcopo gesta, ad iudicem appellationis expēsis suis trāsferre, eodē Episcopo prius admonito, vt si quid ei pro causę instructione videbitur, possit iudici appellationis significare. Quod si appellatus cōpareat, cogatur nunc is quoque actorū, quæ translata sunt, expēsas, p portione sua, si illis vti voluerit, subire, nisi aliter ex loci cōsuetudine seruetur, vt scilicet ad appellantē integrū hoc onus pertineat. Porro ipsam actorū copiam teneatur notari⁹, cōgrua mercede accepta, appellāti quāto citus, & ad minus intra mensem, exhibere. Qui notarius si in differēda exhibitione fraudem fecerit, ab officij administratione arbitrio Ordinarij suspendatur, & ad dupli poenā, quantica lis fuerit, inter appellatē, & pauperes loci distribuēdam, cōpellatur. Iudex verò, si & ipse impeditenti huius

consciis, particeps vè fuerit, aliter vè obstit-
 erit, ne appellanti integrè acta intra tēpus
 traderentur, ad eandem dupli pœnā, (put
 supra) teneatur: nō obstātibus, quo ad om-
 nia suprascripta, priuilegijs, indultis, cōcor-
 dijs, quæ suos tantum teneant auctores, &
 alijs quibuscunque consuetudinibus.

De declaratione quorundam verborum huius

Synodi. Cap. XXI.

CVpiēs sancta Synodus, vt ex decretis
 ab ea editis nulla vnquā futuris tēpori-
 bus dubitādi occasio oriatur, verba illa, po-
 sita in decreto publicato Sessione prima,
 sub Beatissimo Dño nostro Pio III. a vi- a sup. Sess.
 delicet: Quæ proponētibus Legatis, ac Præ 17.
 fidentibus, ad horum temporum leuandas
 calamitates, sedandas de religione cōtrouer-
 sias, coercendas linguas dolosas, deprauato-
 rum morum abusus corrigēdos, Ecclesiæ ve-
 ram, & Christianā pacem conciliandā apta
 & idonea ipsi sanctæ Synodo videbūtur,
 explicando declarat, mentis suæ non fuisse
 vt ex prædictis verbis solita ratio tractandī
 negotia in generalibus Cōcilijs vlla ex par-
 te immutaretur, neq; noui quidquā, præter
 id, quod à sacris canonibus, vel generalium
 Synodorum forma hactenus statutum est,
 cuiquam adderetur, vel detraheretur.

IN super, eadem sacrosancta Synodus proxima futuram Sessionem feria quinta post Cōceptionem beatæ Mariæ virginis quæ erit dies nona mensis Decembris, proximè venturi, habendam esse statuit, & decernit; cum potestate etiam abbreviandi, in qua Sessione tractabitur de sexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus iam exhibitis, de quæ alijs ad eam pertinentibus. Si verò opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout suo tempore in Congregationibus proponentur.

(???)

Abbreviata est dies Sessionis.

S E S S I O. XXV.

Quæ est nona & vltima, sub Pio IIII.
Pontifi. Max.

C O E P T A D I E III.

Absoluta die iii j. Decemb.

M. D. LXIII.

Decretum de Purgatorio.

V M Catholica Ecclesia, Spiritu
sancto edocta, ex sacris literis, &
antiqua Patrum traditione, in sa-
cris Cōcilijs, & nouissimè in hac
œcumenica Synodo docuerit, a Purgato-
rium esse, animasque ibi detentas, fideiū
suffragijs, potissimū verò acceptabili alta-
ris sacrificio iuuari, præcipit sancta Synod⁹
Episcopis, vt sanā de Purgatorio doctrinā,
à sanctis Patribus, & sacris Concilijs tradi-
tam, à Christi fidelibus credi, teneri, doce-
ri, & vbiq̃ue prædicari, diligenter studeāt.
Apud rudem verò plebem difficiliore, ac
subtiliores quæstiones, quæque ad ædifi-
cationem non faciunt, & ex quibus plerū-
que nulla sit pietatis accessio, à populari-
bus concionibus secludantur. Incerta itē,

a Sess. 7. cā
30. sup. sess
22. ca. 2. &
can. 3.

vel quæ specie falsi laborât, euulgari, ac tractari nō permittant. Ea verò, quæ ad curiositatem quādam, aut superstitionē spectât, vel turpe lucrum sapiunt, tanquam scandala, & fidelium offendicula prohibeant. Current autem Episcopi, vt fidelium viuorum suffragia, Missarū, scilicet, sacrificia, orationes, eleemosynæ, aliaq; pietatis opera, quæ à fidelibus pro alijs fidelibus defunctis fieri consueuerunt, secundum Ecclesiæ instituta piè, & deuotè fiant & quæ pro illis ex testatorum foundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctoriè, sed à sacerdotibus, & Ecclesiæ ministris, & alijs, qui hoc præstare tenentur, diligenter, & accuratè persoluantur.

*De inuocatione, veneratione, & reliquijs Sanctorū,
& sacris imaginibus.*

Mandat sancta Synodus omnibus Episcopis, & cæteris docendi munus, curamque sustinentibus, vt iuxta Catholicę, & Apostolicę Ecclesiæ vsum, à primæuis Christianæ religionis tēporibus receptū, sanctorumque Patrum confessionem, & sacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum intercessione, inuocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginū ysu, fideles diligenter instruant, docentes eos,

eos, Sanctos, vnà cū Christo regnantes,
orationes suas pro hominib⁹ Deo offerre,
bonum, atque vtile esse suppliciter eos in-
uocare, & ob beneficia impetranda à Deo
per filium eius Iesum Christum, Dominū
nostrum, qui solus noster Redēptor & Sal-
uator est, ad eorum orationes, opem, auxi-
liūq̃ue confugere. Illos verò, qui negant
Sanctos, æterna felicitate in cælo fruētes,
inuocandos esse, aut qui asserunt, vel illos
pro hominibus non orare, vel eorū, vt pro
nobis etiam singulis orent, inuocationē ef-
fe idololatriam, vel pugnare cū verbo Dei,
aduersariq̃ue honori vnius mediatoris Dei,
& hominum Iesu Christi, vel stultum esse,
in cælo regnātibus voce, vel mente suppli-
care, impie sentire. Sanctorum quoq; mar-
tyrum, & aliorum cum Christo viuentium i. Corin. 3.
sancta corpora, quæ viua membra fuerunt
Christi, & templum Spiritus sancti, ab ipso
ad æternam vitam suscitanda, & glorifican-
da, à fidelibus veneranda esse, per quæ mul-
ta beneficia à Deo hominibus præstantur:
ita vt affirmantes, Sanctorum Reliquijs ve-
nerationem, atque honorem non debe-
ri, vel eas, aliaq̃ue sacra monumenta à fi-
delibus inutiliter honorari, atque eorum
opis impetrandæ causa Sanctorum me-
morias

a Concil.
Nicæ u. 2.

Psal. 134. d.

b Concil.
Nicæn. 2.
actio. 3.

morias frustra frequentari, omnino dānandos esse^a, prout iam pridem eos damnavit, & nunc etiam damnat Ecclesia. Imagines porro Christi, Deiparæ virginis, & aliorū Sanctorum, in templis præsertim habēdas, & retinendas, eisque debitum honorem, & venerationem impertiendam: nō quòd credatur inesse aliqua in ijs diuinitas, vel virtus, propter quam sint colendæ, vel quòd ab eis sit aliquid petendum, vel quod fiducia in imaginibus sit figēda, veluti olim fiebat à gentibus, quæ in idolis spem suā collocabant: sed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur, ad^b prototypa, quæ illæ representant: ita vt per imagines, quas osculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Christum adoremus, & sanctos, quorū illæ similitudinem gerunt, veneremur, id quod Conciliorum, præsertim verò secundæ Nicænæ Synodi decretis cōtra imaginum oppugnatores est sancitum.

Illud verò diligēter doceāt Episcopi, per historias mysteriorū nostræ redēptionis, picturis, vel alijs similitudinibus expressas, erudiri, & confirmari populū in articulis fidei cōmemorādis, & assiduē recolēdis: tum verò ex omnibus sacris imaginibus magnū fructum percipi, nō solū quia admonetur
populus

populus beneficiorum, & numerum, quæ
a Christo sibi collata sunt, sed etiam quia
Dei per Sanctos miracula, & salutaria exē
pla oculis fidelium subiiciuntur: vt pro ijs
Deo gratias agant, ad Sanctorumq; imita-
tionem vitam, moresque suos componant,
excitenturque ad adorandū, ac diligendū
Deum, & ad pietatem colendam. Si quis au-
tem his decretis contraria docuerit, aut sen-
serit, anathema sit. In has autem sanctas &
salutares obseruationes si qui abusus irre-
pserint, eos prorsus aboleri sancta Synodus
vehementer cupit, ita vt nullæ falsi dogma-
tis imagines, & rudibus periculosi erroris
occasionem præbētes, statuantur. Quod si
aliquando historias, & narrationes sacrae
Scripturae, cum id indoctæ plebi expediet,
exprimi, & figurari cōtigerit, doceatur po-
pulus non propterea diuinitatem figurari,
quasi corporeis oculis conspici, vel colori-
bus, au figuris exprimi possit. Omnis por-
rò superstitio in Sanctorum inuocatione,
Reliquiarum veneratione, & imaginum sa-
cro vsu tollatur, omnis turpis quæstus eli-
minetur, ōnis denique lasciuiā vitetur, ita
vt procaci venustate imagines non pingan-
tur, nec ornentur, & Sanctorum celebratio-
ne, ac Reliquiarum visitatione homines ad

e Psal. 92. a
ca. decret.
de immun.
eccle. in 6.

comestationes, atque ebrietates nō abutan-
tur, quasi festi dies in honorē Sanctorū per
luxū, ac lasciuia agantur. Postremò, tāta
circa hæc diligētia, & cura ab Episcopis ad
hibeatur, vt nihil inordinatū, aut præposte-
rè, & tumultuariè accōmodatū, nihil pro fa-
num, nihilque in honestū appareat, cū do-
mū Dei deceat sanctitudo. Hæc vt fidelius
obseruētur, statuit sancta Synodus, nemi-
ni licere vllō in loco, vel ecclesia, etiā quo
modo libet exempta, vllam in solitā pone-
re, vel ponendam curare imaginem, nisi ab
Episcopo approbata fuerit, nulla etiam ad-
mittēda esse noua miracula, nec nouas Re-
liquias recipiēdas, nisi eodem recognoscē-
te, & approbāte Episcopo, qui simulatq;
de ijs aliquid cōpertum habuerit, adhibitis
in cōsiliū Theologis, & alijs pijs viris, ea
faciat, quæ veritati, & pietati consentanea
iudicauerit. Quòd si aliquis dubi⁹, aut diffi-
cilis abusus sit extirpādus, vel omnino ali-
qua de is reb⁹ grauior quæstio incidat. Epif-
copus, antequam cōtrouersiā dirimat, Me-
tropolitani, & cōprouincialium Episcopo-
rum in Concilio prouinciali sententiam ex-
petat, ita tamen, vt nihil, inconsulto San-
ctissimō Romano Pontifice, nouum, aut in
Ecclesia hætenus inusitatum decernatur.

De

De regularibus, & monialibus.

Eadem sacrosancta Synodus, reformatio-
nem prosequens, ea, quæ sequuntur, statu-
enda esse censuit.

*Votorum, & regularum custodiam maximè obser-
uandam, Cap. I.*

Quoniam non ignorat sancta Synodus,
quantum ex monasterijs piè institu-
tis, & rectè administratis, in Ecclesia Dei
splendoris, atque utilitatis oriatur, necessa-
riū esse cēsuit, quò facilius ac maturius, vbi
collapsa est vetus, & regularis disciplina in-
stauretur: & cōstantius, vbi conseruata est
perseueret, præcipere, prout hoc decreto
præcipit, vt omnes Regulares, tã viri, quàm
mulieres, ad Regulæ, quā professi sunt, præ-
scriptum, vitā instituunt, & cōponāt, atque
in primis, quæ ad suæ p̄fessionis perfectio-
nē, a vt obediētia, paupertatis, & castitatis,
ac si quæ alia sunt alicuius Regulæ, & Ordī-
nis peculiaria vota, & præcepta, ad eorum
respectiue essentiam, nec non ad communē
vitam, victum, & vestitum conseruanda
pertinentia fideliter obseruent. Omnisque
cura, & diligentia à Superioribus adhibea-
tur, tam in Capitulis generalib⁹, & prouin-
cialibus, quam in eorū visitationibus, quæ
 suis temporibus facere non prætermittāt,

a Clem. exi
ui. §. cū igitur.
in pri-
mis de ver.
signifi.

vt

b c cum ad ab eis non posse ea, quæ ad substantiam Regularis vite pertinent, relaxari. Si enim illa, quæ bases sunt, & c fundamēta totius Regularis disciplinæ, exactè non fuerint conseruata, totum curruat ædificium, necesse est.

b c cum ad
monasteria
in fi. de sta
tu monach
e c. cū Pau
lus. 1. q. 1.

De paupertatis voto integerrimè seruando.

Cap. 11.

NEmini igitur Regularium, tam virorū, quam mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia, cuiuscunq̃ue qualitatē fuerint, etiā quouis modo ab eis acquisita^d, tãquam propria, aut etiam nomine conuentus, possidere, vel tenere, sed statim ea superiori tradantur, conuentuiq̃; incorporētur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari cōcedere, etiā ad vsū fructū, vel vsū, administrationē, aut cōmendam. Administratio autem bonorum, monasteriorū, seu conuentuū ad solos officiales eorundem, ad nutum Superiorum amouibiles, pertineat. Mobiliū verò vsū ita Superiores permittant, vt eorū supellex statui paupertatis, quam professi sunt, conueniat, nihilq̃ue superflui in ea sit, nihil etiam, quod sit necessarium, eis denegetur. Quod si quis aliter quidquam tenere deprehensus, aut conuictus fuerit, is biennio acti

d c. 2. & c.
cū ad mona
sterium. de
stat. regul.

ua,

na, & passiuā voce priuatus sit, atque etiā iuxta suā Regulā, & Ordinis constitutiones, puniatur.

Quod bona immobilia possidere possint religiosi omnes exceptis Capucinis, & minoribus de obseruantia. Cap. III.

Concedit sancta Synodos omnibus monasterijs, & domibus tam virorum, quā mulierū, & medicantiū, ^a exceptis domib⁹ fratrum sancti Francisci, Capucinorum, & eorum, qui Minores de obseruantia vocantur, etiam, quibus, aut ex constitutionibus suis erat prohibitū, aut ex priuilegio Apostolico non erat concessum, vt deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quod si aliqua loca ex prædictis, quibus auctoritate Apostolica similia bona possidere permixtum erat, eis spoliata sint, eadem omnia illis restituenda esse decernit ^b. In prædictis autē monasterijs, & domibus tam virorum, quā mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, is tantū numer⁹ constituatur, ac in posterum conseruetur, qui vel ex redditibus proprijs monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis commodè possit sustentari: nec de cætero similia loca erigantur sine Episcopi, in cui⁹ diœcesi erigenda sunt, licentia prius obtenta.

a c. exijt q̄
seminat. §.
porro. de
ver. sign. in
6.

b Cōc. Arē
la. 4 c. 8 cō.
ci. Magūtia
cū. c. 19. c. 1.
& c. auctori
tate de inst.
c. quoniā vt
ait de vita
& hone. cle
c. vii. §. fa
né vt hoc.
de stat. reg.
in. 6.

De

*De clausura, & obedientia semper, & in omnibus
seruanda. Cap. IIII.*

c. c. quāto.
d. offi. ordi.
Clem. ne in
agro. §. q̄
veto. de sta
tu. mon.

Prohibet Sancta Synodus, ne quis Regu-
laris, sine sui Superioris licētia, prædica-
tionis, vel lectionis, aut cuiusvis pij operis
prætextu, & subijciat se obsequio alicuius
Prælati, Principis, vel Vniuersitatis, vel Cō-
munitatis, aut alterius cuiuscūq; personæ,
seu loci, neq; ei aliquod priuilegium, aut fa-
cultas, ab alijs super ijs obtēta, suffragetur.
Quod si cōtrā fecerit, tāquā inobediēs arbi-
trio Superioris puniatur. Nec liceat regula-
ribus à suis conuentibus recedere etiā præ-
textu ad superiores suos accedendi, nisi ab
eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui verò si
ne prædicto mandato, in scriptis obtēto, re-
pertus fuerit, ab Ordinarijs locorū tāquam
desertor sui instituti puniatur. Illi autē, qui
studiorum causa ad Vniuersitates mittun-
tur, in Cōuentibus tantū habitēt: alioquin
ab Ordinarijs contra eos procedatur.

a. c. pericu-
loso. de sta-
tu. mon. in
9. decre. li. 6
& stat. reg.
cap. x. Vide
post finem
huius libri.

*De renouatione antiquæ constitutionis circa mo-
nasteria monialium. Cap. V.*

Bonifacij^a VIII. constitutionem, quæ
incipit: Periculoso: renouans sancta Sy-
nodus, vniuersis Episcopis sub obtestatio-
ne diuini iudicij, & interminatione maledi-
ctionis æternæ, præcipit, vt in omnibus mo-
naste-

nafterijs, ſibi ſubiectis, ordinaria, in alijs ve-
 rò Sedis Apoſtolicae auctoritate clauſuram
 Sanctimonialiũ, vbi violata fuerit, diligen-
 ter reſtitui, & vbi inuiolata eſt, conſeruari
 maximè procurèt. Inobediētes, atque con-
 tradiētores per cenſuras eccleſiaſticas, alias
 quæ poenas, quacunque appellatione poſt
 poſita, compeſcētes, inuocato etiã ad hoc,
 ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.
 Quod auxilium vt præbeatur, omnes Chri-
 ſtianos Principes hortatur ſancta Synodus,
 & ſub excommunicationis pœna. ipſo fa-
 cto incurrēda, omnibus magiſtratibus ſe-
 cularibus iniungit^b. Nemini autem Sancti-
 monialium liceat poſt profeſſionem exire
 à monaſterio etiam ad breue tempus, quo-
 cunque prætextu, niſi ex aliqua legitima
 cauſa, ab Epifcopo approbanda: indultis
 quibuſcunque & Priuilegijs non obſtanti-
 bus^c. Ingreſſi autem intra ſeptem monaſterij
 nemini liceat, cuiuſcunque generis, aut cõ-
 ditionis, ſexus, vel ætatis fuerint, ſine Epif-
 copi, vel Superioris licentia, in ſcriptis
 obtenta, ſub excommunicationis pœna,
 ipſo facto incurrēda^d. Dare autem tan-
 tum Epifcopus, vel Superior licentiam de-
 bet in caſibus neceſſarijs: neque alius vlllo
 modo poſſit, etiã vigore cuiuſcũque facul-
 tatis,

b Cõc. Ca-
 bilonen. 2.
 cap. 37. 62.
 63.

c Cõc. Ma-
 tiſconen. 1.
 cad. 3. Con-
 cil. Arelat.
 cap. 7.
 d c. diſſini-
 mus. 18. q.
 2. c. pericu-
 loſo. de ſta-
 ta mona. in
 ſexto.

tatis, vel indulti hæcenus concessi, vel in posterum cōcedendi. Et quia monasteria, Sanctimonialium extramœnia vrbis, vel oppidi constituta, malorum hominū prædæ, & alijs facinoribus sine vlla sæpè custodia sunt exposita, curent Episcopi, & alij Superiores (si ita videbitur expedire) vt Sanctimoniales ex ijs, ad noua, vel antiqua monasteria intra vrbes, vel oppida frequentia reducantur, inuocato etiam auxilio, si op⁹ fuerit, brachij secularis. Impedientes verò, vel non obediētes per censuras ecclesiasticas parere compellant.

De modo in electione seruando. Cap. VI.

IN electione Superiorum quorumcunq; Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atq; aliarū Præpositarū, quo omnia rectè, & sine vlla fraude fiant, in primis sancta Synod⁹ districtè præcipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta, ita vt singulorum eligentium nomina nunquā publicentur. Nec in posterum liceat, Prouinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscunque Titulares ad effectum electionis faciendæ cōstituere: aut voces, & suffragia absentiuū supplere. Si verò contra huius decreti constitutionē aliquis electus fuerit, electio ir-

rita

rita sit, & is, qui ad hunc effectum se in Pro-
uincialē, Abbatem, aut Priorem creari per-
miserit, deinceps ad omnia officia, in reli-
gione obtinenda, inhabilis existat: faculta-
tesque super his concessæ, eo ipso abrogatæ
censeantur, & si in posterum aliæ concedā-
tur, tanquam surreptitiæ habeantur.

*De ætate & qualitate eligendæ in superio-
rem. Cap. VII.*

A Bbatissa^a, & Priorissa, & quocunque
alio nomine Præfecta, vel Præposita
appelletur, eligatur non minor annis qua-
draginta, & quæ octo annis post expres-
sam professionē laudabiliter vixerit. Quod
si his qualitatibus non reperiat in eodē
monasterio, ex alio eiusdem Ordinis eligi
possit. Si hoc etiā incōmodum Superiori,
qui electioni præest, videatur ex jis^b, quæ
in eodē monasterio annū trigesimū excē-
serint, & quinq; saltē annis post professio-
nē rectē vixerint, Episcopo, vel alio Supe-
riore cōsentiente, eligatur^c. Duobus verò
monasterijs nulla præficiatur. Et si qua, duo
vel plura, quocunque modo obtinet, coga-
tur, vno excepto, intra sex mēses cæteris re-
signare. Post id verò tēp⁹, nisi resignauerit,
ōnia ipso iure vacēt. Is verò, qui electioni
præest, Episcop⁹, siue alius Superior, clau-

^a Cōc. Car-
thag. 3. Cō-
cil. Agath.
c. 19. c. san-
ctimonia-
lis. 20. quæ
stio. 1.

^b e. Idem
nitatibus. d.
elect. in 6.

^c Cōc. Aga-
th. c. 17. Cō-
cil. Epau. c.
9. c. vlti 20
q. vlt c. vnū.
21. q. 1. Cōc.
Cabilonē.
c. 22.

stra monasterij nō ingrediatur, sed ante cancellorum fenestellam vota singularum audiatur, vel accipiat. In reliquis seruentur singularum Ordinum, vel monasteriorum constitutiones.

De his religiosis qui immediate Sedi Apostolicæ subjunt. Cap. VIII.

Monasteria omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Episcopis nō subsunt, nec suos habent ordinarios regulares Visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolicæ protectione, ac directione regi consueverunt, teneantur infra annum à fine præsentis Concilij, & deinde quolibet triennio sese in congregationes redigere, iuxta formam constitutionis Innocentij III. in Concilio generali, quæ incipit: In singulis: ibique certas regulares personas deputare, quæ de modo, & ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequendis, deliberent, & statuāt. Quod si in his negligentes fuerint, liceat Metropolitano, in cuius provincia prædicta monasteria sunt, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, eos prædictis causis conuocare. Quod si infra limites vnius provinciae non sit sufficiens talium monasteriorum numerus ad erigendam congregationem, possint duarum, vel trium

in ca. in singulis. d. statuta mon. decret. lib. 3. Vide post finem huius libri.

trium prouinciarum monasteria vnā facere congregationem. Iplis autē congregationibus constitutis illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præsides, vel Visitatores eādem habeant auctoritatē in suā cōgregationis monasteria, ac regulares in eis cōmorantes, quam alij Præsides, ac Visitatores in cæteris habent Ordinib⁹: teneanturq; suā congregationis monasteria frequenter visitare, & illorum reformationi incumbere, & ea obseruare, quæ in sacris Canonibus, & in hoc sacro Concilio sunt decreta. Quod si etiā, Metropolitano instante, prædicta exequi non curauerint, Episcopis, in quorum diocesibus loca prædicta sita sunt, tanquā sedis Apostolicæ delegatis, subdantur.

De gubernatione sanctimonialium per Episcopum. Cap. IX.

Monasteria Sanctimonialium, sanctæ Sedi Apostolicæ immediatē subiecta, etiam sub nomine Capitulorum sancti Petri, vel sancti Ioannis, vel alias quomodo cūque nuncupentur, ab Episcopis, tanquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur, non obstantibus quibuscūque. Quæ verò à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab alijs Regularibus reguntur, sub eorum cura, & custodia relinquuntur.

a c. cōgno
uimus. 18.
q. x.

De sanctimonialium confessionibus atque Eucharistiæ seruandæ loco. Cap. X.

b Clem. ne
in agro. s.
fane. desta
ru. mon.

Attendât diligenter Episcopi, ac cæteri Superiores monasteriorum Sanctimonialium, vt in constitutionibus earû ad moneantur Sanctimoniales b, vt saltem semel singulis mensibus confessionem peccatorum faciant, & sacrosanctam Eucharistiâ suscipiât, vt eo se saluari præsidio muniât, ad omnes oppugnationes demonis fortiter superandas. Præter ordinarium autem confessorum, alius extraordinarius ab Episcopo, & alijs superioribus bis aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat. Quod verò sanctissimû Christi corpus intra chorum, vel septa monasterij, & non in publica ecclesia conseruetur, prohibet sancta Synodus, non obstante quocunque indulto, aut priuilegio.

De monasterijs quæ parochiam continent. Cap. XI.

IN monasterijs, seu domibus virorum, seu mulierum, quibus imminet animarû cura personarum secularium, præter eas quæ sunt de illorum monasteriorû, seu locorû familia, personæ, tam regulares, quàm sæculares, huiusmodi curâ, exercêtes, subsint immediate in ijs, quæ ad dictam curâ, & Sacramen-

mentorū administrationē pertinent, iurisdictioni, visitationi, & correctioni Epī, in cuius diocesi sunt sita. ^a Nec ibi aliqui, ^a qui reli-
etiam ad nutū amouibiles, deputētur, nisi ^giosia 8. q.
de eiusdem cōsensu, ac præuio examine, p^{2a}
eum, aut eius Vicariū faciēdo, excepto monasterio Cluniacēsi cū suis limitibus: & exceptis etiā ijs monasterijs, seu locis, in quib⁹
Abbates, Generales, aut Capita Ordinū sedē ordinariā principalē habent: atque alijs monasterijs, seu domibus, in quibus Abbates, aut alij Regularium Superiores iurisdictionē Episcopālē, & tēporalē in Parochos & parochianos, exercēt: saluo tamē eorum Epōrum iure qui maiorem in prædicta loca, vel personas iurisdictionē exercent.

De interdictis, & censuris à regularibus seruandis.
Cap. XII.

Censuræ, & interdicta, nedum à Sede Apostolica emendata, sed etiā ab Ordinarijs promulgata, mandāte Epō, à Regularibus in eorū ecclesijs publicētur, atq; seruentur. ^b Dies etiā festi, quos in diocesi sua ser ^{b c.} de ijs.
uādos idem Epus præceperit, ab exemptis ^{13. dist.}
omnibus, etiam regularibus, seruentur.

De controuersia in præcedentijs sedanda ab Episcopis, de exitu ad publicas processiones.

Cap. XIII.

Z 3

Con-

Controuersias omnes de præcedentia, quæ per sepe cum scandalo oriuntur inter ecclesiasticas personas, tam seculares, quam regulares, cum in processionibus publicis, tum in ijs, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & alijs similibus, Episcopus, amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscunque, componat. Exempti autem omnes, tam clerici seculares, quam regulares, quicunque, etiam monachi ad publicas processiones vocati, accedere compellantur, ijs tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetuò viuunt.

De supplicio religiosi publicè delinquentis.

Cap. XLIII.

Regularis, non subditus Episcopo, qui intra claustra monasterij degit, & extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo scandalo sit, Episcopo instante, à suo Superiore intra tempus, ab Episcopo præfigendū, seuerè puniatur, ac de punitione Episcopus certiore faciat, à fin minus, à suo Superiore, officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

De tempore professionis. Cap. XLVI.

In

IN quacunque religione^b, tam virorum^{b c. Gōsal.}
quàm mulierum, professio non fiat ante^{du. 17. q. 2.}
decimum sextum annum expletū, nec qui^{c. ad Apo-}
minore tempore, quàm per annum, post su^{stolici. de}
sceptum habitū, in probatione steterit, ad^{reg. & c. nō}
professionē admittatur^c: Professio autē,^{solu. eo titi}
anteà facta, sit nulla, nullamq; inducat obli^{in 6.}
gationem ad alicuius Regulæ, vel religio-^{c. ca. ad no}
nis, vel ordinis observationem, aut ad alios^{stram. c. cū}
quosunque effectus.^{virū. & c.}

Quando renunciatio facta ante professionem
vim habeat. Cap. XVI.
^{postulasti.}
^{eo. tit. & c.}
^{1. eod. titu.}
^{in 6.}

NVlla quoq; renunciatio, aut obligatio
anteà facta, etiam cum iuramento, vel
in fauorem cuiuscunq; causæ piæ, valeat, ni
si cū licētia Episcopi, siue ei⁹ Vicarij fiat, in
tra duos menses proximos ante professio-
nem, ac nō aliàs intelligatur effectum suum
fortiri, nisi secuta professione: aliter verò fa-
cta, etiam si cum huius fauoris expressa re-
nūciatione, etiam iurata, sit irrita, & nullius
effectus^d. Finito tempore nouitiat⁹, Supe^{d c. cū cau}
riores, nouitios, quos habiles inuenerit, ad^{sum in suo}
profitendum admittant, aut è monasterio^{de elect.}
eoseijciant. Per hæc tamen sancta Synod⁹
non intendit aliquid innouare, aut prohi-
bere, quin relegio Clericorum Societatis
Iesu, iusta pium eorum institutum, à fan-

ita Sede Apostolica approbatū, Domino,
& eius Ecclesiæ inferuire possint: sed neq;
ante professionem, excepto victu, & vesti-
tu, nouitij, vel nouitię illiustēporis, quo in
probatione est, quocūq; prætectu, à parē-
tibus, vel propinquis, aut curatoribus eius
monasterio aliquid ex bonis eiusdē tribua-
tur, ne hac occasiōe discedere nequeat, qui
totam, vel maiorem partem substātiæ suæ
monasteriū possideat: nec facile, si discesse-
rit, id recuperare possit: quin prius præci-
pit sancta Synodus sub anathematis pœna
dantibus, & recipientibus, ne hoc vllō mo-
do fiat & vt abeuntibus ante professionem
omnia restituantur, quæ sua erant. Quod
vt rectē fiat, Episcopus etiam per censuras
ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat

*De exploranda voluntate virginis, quæ Deo
sacrat. Cap. XLII.*

Liberati professionis virginū Deo dican-
darum prospiciens sancta Synodus, sta-
tuit, atq; decernit, vt, si pu-lla, quæ habitū
regularem suscipere voluerit, maior duode-
cim annis sit, nō ante eum suscipiat, nec po-
stea ipsa, vel alia professionē emittat, quā
explorauerit Ep̄us: vel (eo absente, vel
impedito) eius Vicarius, aut aliquis eorum
sumptibus ab eis deputatus, virginis volūta-
tem

tem diligenter, an coacta, an seducta sit, an
sciat, quid agat: & si voluntas eius pia, ac libe
ra cognita fuerit, habueritq; conditiones re
quisitas iuxta monasterij illius, & Ordinis
regulam, necnō monasteriū fuerit idoneū,
liberè ei profiteri liceat. Cui⁹ professionis
tempus ne Episcop⁹ ignoret, teneatur Præ
fecta monasterio eum ante mēsem certiorē
facere. Quod si præfecta certiozem Episco
pum non fuerit, quandiu Episcopo videbi
tur, ab officio suspensa sit.

*Contra eos, qui cogunt mulieres ad religionem, vel
sine iusta causa impediunt volētes.*

Cap. XLIII.

ANnathemati sancta Synod⁹ subijcit om
nes, & singulas personas, cuiuscunque
qualitatis, vel conditionis fuerint, tam Cle
ricos, quā laicos, seculares, vel regulares,
atque etiam qualibet dignitate fungentes,
si quomodocunque coegerint aliquā virgi
nem, vel viduam, aut aliam quamcūque mu
lierem inuitam (præterquam in casibus in
iure expræsis) ad ingrediendum monaste
rium, vel ad suscipiendum habitum cuius
cunque religionis, vel ad emittendam pro
fessionem: quique consilium, auxilium,
vel fauorem dederint, quique scientes eam
non sponte ingredi monasterium, aut habi

Z 1

tum

tum suscipere, aut professionem emittere, quoquo modo eidē actui, vel præsentiā, vel cōsensum, vel auctoritatē interposuerint.

a Cōc. To
let. 3. can.
10. ca. puel.
la. 20. q. 2.
ca. vlti. 32.
quæst. 2.

Simili a quoq; anathema subijcit eos, qui sanctam virginum, vel aliarum mulierū voluntatem veli accipiendi, vel voti emittēdi, quoquo modo, sine iusta causa, impediērint. Eaq; omnia, & singula, quæ ante professionē, vel in ipsa professiōe fieri oportet

b Cōc. To
let. 3. c. 54.
in fine.

seruentur non solū in monasterijs subiectis Episcopo, sed & in alijs quibuscunq; . b Ab his tamen excipiūtur mulieres, quæ Poenitentes, aut Conuertitæ appellantur: in quibus constitutiones earum seruentur.

Quando, & quomodo sit audiendus, qui vi, vel metu vel ante tempus fecerit professionem.

Cap. XIX.

a ca. puel.
le. 20. q. 1.
ca. cū virū.
de regul.

Q Vicunque Regularis prætendat^a, se p^r vim, & metū ingressum esse religionē aut etiā dicat, ante ætatem debitam professum fuisse, aut quid simile: velitq; habitū dimittere quacunq; de causa, aut etiā cum habitu discedere sine licētia Superiorum, nō audiatur, nisi intra quinquenniū tantū à die professionis, & tūc nō aliter, nisi causas quas prætēderit, deduxerit corā Superiore suo, & Ordinario^b. Quod si antea habitum sponte dimiserit, nullatenus ad allegādum quam

b Cōc. Arc
lat. 1. c. vlt.
Cōci. Arc.
lat. ca. 32. &
23.

quācunq; causam admittatur, sed ad monasterium redire cogatur, & tāquam apostata puniat. Interim verò nullo privilegio suae religionis iuuetur. Nemo etiā Regularis cuiuscunq; facultatis vigore trāferatur ad laxiorē religionē, nec detur licētia cuiquā Regulari occultē ferendi habitū suę religiōis.

De Visitatione faciēda à superioribus in monasteria inferiora. Cap. XX.

Abbates, qui sunt Ordinum Capita, ac ceteri prædictorum Ordinum Superiores, Episcopis nō subiecti, quibus est in alia inferiora monasteria, Prioratusve legitima iurisdicctio, eadē illa sibi subdita monasteria, & Prioratus, suo quisque loco, atque ordine, ex officio visitēt, etiam si cōmēdata existant. Quæ cū Ordinum suorū Capitibus subsint, declarat sancta Synodus, in ijs^a, quæ aliās de visitatione monasteriorū commendatorum definita sunt, non esse comprehensa: teneāturque quicunq; prædictorum Ordinum monasterijs præfunt, prædictos Visitatores recipere, & illorū Ordinationes exequi, Ipsa quoque monasteria, quæ sunt Ordinū Capita, iuxta sanctæ Sedis Apostolicę, & cuiusq; Ordinis cōstitutiones visitētur. Et quandiu durabūt huiusmodi cōmendæ, Priores claustrales, aut

a sup. Sess.
21. de refo.
cap. 8.

in

in Prioratibus conuentum habētibus, Sub
piores, qui correctiones, & spirituale regi
men exercent, à Capitulis generalibus, vel
ipſorū Ordinū Viſitatoribus inſtituantur.
In cæteris omnibus præfatorū Ordinū pri
uilegia, & facultates, quę ipſorū perſonas,
loca, & iura cōcernunt, firma ſint, & illæ ſa.
De ſuperioribus religioſorum, quòd eandem proſi-
teatur regulam, quam ſubditi. Cap. XXI.

a Cōc. Lato
ra. ſub Leo
ne X. ſeſ. 9.
Bolla in de
reformatio
ne curię.

C Vm plæraque monaſteria, etiā Abba
tiæ, Prioratus, & Præpoſituræ ex mala
eorum, quibus commiſſa fuerunt, admini-
ſtratione non leuia paſſa fuerint tam in ſpi
ritualibus, quā in tēporalib⁹ detrimēta, cu
pit ſancta Synodus ea ad congruam mona-
ſticæ vitæ diſciplinam omnino reuocare.
Verum adeò dura, difficiliſq; eſt præſentiū
temporum cōditio, vt nec ſtatim omnibus
nec commune vbiq; quod optaret, reme
dium poſſit adhiberi; vt tamē nihil præter
mittat, vnde prædictis ſalubriter aliquādo
provideri poſſit, primum quidem cōfidit,
Sanctiſſimū Romanum Pontificē, pro ſua
pietate, & prudentia curaturum, quantum
hæc tempora ferre poſſe viderit, vt ijs, quæ
nūc commendata reperiuntur, & quæ ſuos
conuentus habent, regulares perſonæ, eiuf
dē Ordinis expreſſe ꝑfeſſæ, & quæ gregi
præire,

præire, & præesse possint, præficiantur^{b. b. sup. sess.}
Quæ verò in posterum vacabunt, non nisi^{24. c. 10.}

regularibus spectatæ virtutis, & sanctitatis
conferantur. Quo ad ea verò monasteria,
quæ Capita sunt, ac Primate Ordinū, siue
Abbatia, siue Prioratus, filia illorū Capitū
nuncupantur, teneantur illi qui in præsen-
ti ea in cōmendā obtinent, nisi sit eis de re-
gulari successore prouisum, infra sex mēses
religionem illorum Ordinū propriā solē-
niter profiteri, aut ijs cedere: aliās cōmendæ
prædictæ ipso iure vacare censeantur. Ne
autē in prædictis, omnibus, & singulis fra⁹
aliqua adhiberi possit, mandat sancta Syno-
dus, vt in prouisionibus dictorum monaste-
riorum, qualitas singulorum nominatim
exprimatur: aliterque facta prouisio surre-
pticia esse censeatur: nullaque subsequēti
possessione, etiam triennali, adiuuetur.

Quos, & qualiter prædicta obligent.

Cap. XXII.

HÆC omnia & singula superioribus de-
cretis contenta obseruari sancta Syno-
dus præcipit in omnibus cœnobijs, ac mo-
nasterijs, collegijs, ac domibus, quorumcū-
que monachorū, ac regulariū, nec nō quarū
cūque Sāctimonialiū, virginū, ac viduarū,
etiam si illæ sub gubernio militiarum, etiā

Hiero-

Hierosolymitanæ, viuant, & quocunq; nō
mine appellentur, sub quacunq; regula, vel
cōstitutionibus, & sub custodia, vel guber
natione, vel quauis subiectione, aut anne
xione, vel dependentia cuiuscunq; Ordi
nis, mendicantium, vel non mendicantium,
vel aliorum regularium monachorum, aut
canonicorum quorumcunq;, non obstā
tibus eorum omniū, & singulorum priuile
gijs sub quibuscunq; formulis verborū cō
ceptis, ac Mare magnum appellatis, etiam
in fundatione obtentis, necnō cōstitutioni
bus, & regulis etiam iuratis, atque etiam cō
suetudinibus, vel pręscriptionibus, etiā im
memorabilibus. Si qui verò regulares tam
viri, quā mulieres sūt, qui sub arctiori re
gula, vel statutis viuunt, excepta facultate
habendi bona stabilia in communi, eos ab
eorum instituto, & obseruantia sancta Sy
nodus amouere non intendit. Et quia san
cta Synodus desiderat, vt omnia, & singula
supradicta quam primum executioni de
mandentur, pręcipit omnibus Episcopis,
in monasterijs sibi subiectis, & in omnibus
alijs, ipsis in superioribus decretis speciali
ter commissis, atque omnibus Abbatibus,
& Generalibus, & alijs superioribus Ordi
num supradictorum, vt statim prędicta

exe-

exequantur. Et si quid executioni mandatum non sit, Episcoporum negligentiam Concilia prouincialia suppleant, & coercant. Regularium verò Capitula prouincialia, & generalia, & in defectum Capitulorum generalium Concilia prouincialia, per deputationē aliquorum eiusdem Ordinis prouideant. Hortatur etiam sancta Synodus omnes Reges, Principes, Respub, & Magistrat⁹, & in virtute sanctæ obediētiae præcipit, vt velint prædictis Episcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & cæteris Præfectis in superius contentæ reformationis executione suum auxilium, & auctoritatem interponere, quoties fuerint requisiti, vt sine vllō impedimento præmissa rectè exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

Decretum de reformatione. Cap. I.

Oportandum est, vt ij, qui Episcopale ministerium suscipiunt, quæ suæ sint partes, agnoscant, ac se non ad propria cōmoda, non ad diuitias, aut luxum: sed ad labores, & sollicitudines pro Dei gloria vocatos esse intelligant^a. Nec enim dubitandum est, & fideles reliquos ad religionem, innocentiamque facilius inflammandos, si præpositos suos viderint, non ea, quæ mundi sunt, sed animarum salutem, ac cæle-

a cap. magnæ. deuotio. c. qualiter, & quando. de accusa. supr. sess. 22. de ref. c. 1. in principio.

stem

stem patriam cogitantes. Hæc cum ad restituendâ ecclesiasticâ disciplinam præcipua esse sancta Synodus animaduertat, admonet Episcopos omnes, vt secum ea sæpè meditantes, factis etiam ipsis, ac vitæ actionibus, quod est veluti perpetuum quoddam prædicandi genus, se muneri suo cõformes ostendât. In primis verò ita mores suos omnes componant, vt reliqui ab eis frugalitatis, modestiæ, cõtinentiæ, ac, quæ nostæt opere commendat Deo^b, sanctæ humilitatis exempla petere possint. Quapropter, exemplo Patrum nostrorum in Cõcilio Carthaginensi, nõ solum iubet, vt Episcopi modesta supellectili, & mensa, ac frugali victu contenti sint, verum etiã in reliquo vitæ genere, ac tota eius domo caueant, ne quid appareat, quod à sancto hoc instituto sit alienum, quodque non simplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præferat^c. Omnino verò eis interdicit, ne ex redditib⁹ Ecclesiæ cõsanguineos, familiaresve suos augere studeant: cum & Apostolorum^d canones prohibeant, ne res ecclesiasticas, quæ Dei sunt, consanguineis donent: sed, si pauperes sint, ijs, vt pauperibus distribuunt, eas autem non distrahant, nec dissipent illorum causa: imò, quam maxime

b Psal. 101.
Eccl. 3. 35.
& 66. Mar.
10. & 18. cū
fimi. Cõci.
Carth. 4. c.
13. Cõc. To
le. 3. c. 7. c.
Episcopus.
41. d. c. pro
reuerentia.
44. d. supra
Sess. 3.
c Cõc. An
tioch. c. 25.
c. quisquis.
c sint. mani
feste c. Epif
copus. & c.
res Eccle
siæ. cū seq.
12. q. 2.
b Can. Apo
stol. 39. &
75.

ximé potest, eos sancta Synodus monet, vt omnem humanum hunc erga fratres, nepotes, propinquosque carnis affectum, vnde multorum malorum in ecclesia seminariū extat, penitus deponant. Quæ vero de Episcopis dicta sunt, eadem non solum in quibuscunque beneficia ecclesiastica, tam secularia, quam regularia obtinentibus, pro gradus sui conditione obseruari, sed & ad S. R. E. Cardinales pertinere decernit: quorū consilio apud Sanctissimum Romanū Pontificē cum vniuersalis Ecclesiæ administratio nitatur, nefas videri potest, nō ijs etiam virtutum insignibus, ac viuendi disciplina eos fulgere, quæ meritō omnium in se oculos conuertant.

c Cōci. La
teran. sub
Leone. X.
Ses. 9. de re
for. curig.

Quod hæc Synodus in concilijs prouincialibus, Synodis, & Vniuersitatibus recipiatur. Cap. II.

Cogit temporum calamitas, & inualeſcentium hæresum malitia, vt nihil sit prætermittendum, quod ad populorum ædificationem, & catholicæ fidei præſidiū videatur posse pertinere. Præcipit igitur sancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & omnibus alijs, qui de iure, vel consuetudine in Concilio prouinciali interesse debēt, vt in ipsa prima Synodo prouinciali, post finem

f. c. ficut &
c. excomu-
nicamus. in
2. de her. c.
2. in fin. de
sum. Trin.
cum fini.

præsentis Concilij habenda, ea omnia, & singula, quæ ab hac sancta Synodo definita, & statuta sunt, palàm recipiant, nec non veram obedientiam summo Romano Pontifici spondeant, & profiteantur, simulq; hæreses omnes, à sacris canonibus, & generalibus Concilijs, præsertimq; ab hac eadē Synodo dānatas ē, publicè detestentur, & anathematizent. Idemq; in posterum quicunque in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcoposque promouendi, in prima Synodo provinciali, in qua ipsi interfuerint, omnino obseruent. Quòd si quis ex supradictis omnibus (quod absit) renuerit, Episcopi comprouinciales statim summum Romanum Pontificem admonere sub poena diuinæ indignationis teneantur: interim quæ ab eiusdem communione abstineant. Cæteri verò omnes, siue in præsentī, siue in futurum beneficia ecclesiastica habituri, & qui in Synodo diocesana cōuenire debēt, idem, vt suprà, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & obseruent: aliàs secundum formam sacrorum canonum puniātur. Ad hæc, omnes ij, ad quos Vniuersitatum, & Studiorū generalium cura, visitatio, & reformatio pertinet, diligēter curēt, vt ab eisdē Vniuersitatibus

tibus Canones, & decreta huius sanctæ Synodi integrè recipiantur, ad eorumq; normam Magistri, Doctores, & alij in eisdem Vniuersitatibus ea quæ g Catholicæ fidei sunt, doceant, & interpretentur, seque ad hoc institutum initio cuiuslibet anni solenni iuramento obstringant, sed & si aliqua alia in prædictis Vniuersitatibus correctione, & reformatione digna fuerint, ab eisdem, ad quos spectat, pro religionis & disciplinæ Ecclesiasticæ augmento emendentur, & statuantur. Quæ vero Vniuersitates immèdiate summi Romani Pontificis protectioni, & visitationi sunt subiectæ, has sua Beatitudo per eius delegatos eadem, qua supra, ratione, & prout ei vtilius visum fuerit, salubriter visitari, & reformari curabit.

De excommunicationis sententia non nisi summa maturitate ferenda. Cap. III.

Quamuis excommunicationis gladius neruus sit ecclesiasticæ disciplinæ, & ad cōtinēdos in officio populos valdè salutaris, sobriè tamen, magnaq; circūspēctione exercēdus est: cū experiētia doceat, si temerè, aut leuibus ex rebus incutiatur, magis cōtēni, quā formidari, & perniciē potius parere, quā salutē. Qua propter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmissis, adfi-

g Vide Sess.
5. c. 1. de ref.

ac. dilecto
de sent. ex-
cō. in. 6. ca.
multi. in
prin. 2. q. 1.
c. visis. inf.
16. q. 2. cap.
corruptus
24. q. 3.

a. c. Epi. c.
nemo Epi.
rū & c. nāl
lusacerdo-
tū. II. q. 3. c.
sacro, desen
tē. excō. Cō
ci. Aurelia.
g. c. 2.

nem releuationis, vt aiunt, aut pro deperdi-
 tis, seu subtractis rebus ferri solent, à nemi-
 ne prorsus, præter quā ab Episcopo, decer-
 nantur, & tunc nō aliās, quā ex re nō vul-
 gari, causaque diligenter^a, ac magna matu-
 ritate per Episcopum examinata, quæ eius
 animum moueat, nec ad eas concedendas
 cuiusuis secularis, etiam Magistratus, aucto-
 ritate, adducatur: sed totum hoc in eius arbi-
 trio, & conscientia sit positum: quādē ipse
 pro re, loco, persona, aut tēpore eas decer-
 nendas esse iudicauerit. In causis verò iu-
 dicialibus mandatur omnibus iudicibus Ec-
 clesiasticis, cuiuscūque dignitatis existāt,
 vt quandocūq; executio realis, vel perso-
 nalis in qualibet parte iudicij propria au-
 ctoritate ab ipsis fieri poterit, abstineant se-
 tam in procedēdo, quā definiendo, à cē-
 suris Ecclesiasticis, seu interdicto: sed liceat
 eis, si expedire videbitur, in causis civilib⁹,
 ad forum Ecclesiasticum quomodolibet per-
 tinentibus, cōtra quoscunque, etiam laicos
 per multas pecuniarias, quæ locis pijs, ibi
 existētibus, eo ipso, quod, exactæ fuerint
 assignentur, seu per captionem pignorum
 personarumq; districtiōē, per suos pro-
 prios, aut alienos executores faciendam:
 siue etiam per priuationem beneficiorum,
 aliaque

aliaque iuris remedia procedere, & causas definire. Quod si executio realis, vel personalis aduersus reos hac ratione fieri non poterit, sitque erga iudicem contumacia, tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio suo, præter alias pœnas ferire poterit. In causis quoque criminalibus, ubi executio realis, vel personalis, ut supra, fieri poterit, erit à censuris abstinendum. Sed si dictæ executioni facile locus esse non possit, licebit iudici hoc spirituali gladio in delinquentes uti, si tamen delicti qualitas, præcedente bina saltē monitione, etiam per edictum, id postulet. Nefas autem sit sæculari cuilibet magistratui prohibere Ecclesiastico iudici, ne quem excommunicet, aut mandare, ut latam excommunicationem reuocet, sub prætextu, quod contenta in præsentī decreto non sint obseruata, cum non ad seculares, sed ad ecclesiasticos hæc cognitio pertineat. Excommunicatus verò quicumque, si post legitimas monitiones non resipuerit, non solum ad Sacramēta, & communionem fidelium, ac familiaritatem non recipiatur: sed, si obdurato animo, censuris annexus, in illis per annum inforduerit, etiam contra eum, tanquam de hæresi suspectum, procedi possit.

c. si quis de
inceps. in. fi
17. q. 1.

d. ca. rogo.
cū seq. 11.
q. 3. c. nulli
cū seq. c. cū
desideres &
c. si concubi
næ. de sent.
excomm.

De commissione super legatis pijs disponēdis concessa. Cap. llll.

Contingit sæpè in quibusdam ecclesijs, vel tam magnum Missarum celebrandarum numerum ex varijs defunctorū relictis impositum esse, vt illis, pro singulis diebus, à testatoribus præscriptis, nequeat satisfieri, vel cleemosynam huiusmodi pro illis celebrandis adeò tenuē esse, vt nō facile inueniatur, qui velit huic se muneri subijcere, vndè depereūt piæ testātiū volūtates & eorū conscientias, ad quos prædicta spectāt, onerādi occasio datur. Sācta Synodus, cupiens hæc ad pios vsus relictā, quò plenius, & vtilius potest, impleri, facultatē dat Episcopis, vt in Synodo diœcesana, itemq; Abbatibus, & Generalibus Ordinum, vt in suis Capitulis generalibus, re diligēter perspecta, possit pro sua cōsciētia in prædictis ecclesijs, quas hac prouisione indigere cognouerint, statuere circa hæc, quidquid magis ad Dei honorē, & cultū, atq; ecclesiā vtilitatem viderint expedire, ita tamen, vt eorum semper defunctorum cōmemoratio fiat, qui pro suarum animarum salute legata ea ad pios vsus reliquerunt.

De beneficijs transferēdis onere quo fundata sunt. Cap. V.

Ratio

a sup. Sess.
22. de ref.
cap. 6.

Ratio postulat, vt illis, quæ bene cõstituta sunt, contrarijs ordinationibus nõ detrahatur. Quãdo igitur ex beneficiorum quorumcunque erectiõne, seu fudatione, aut alijs cõstitutionibus, qualitates aliquę requiruntur, seu certa illis onera sunt iniuncta, in beneficiorum collatione, seu in quacunque alia dispositione, eis nõ derogetur. Idem in præbendis Theologalibus, Magistralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quãdocũq; ita cõstitutæ fuerint, obseruetur, vt eorum qualitatibus, vel Ordinibus nihil in vlla prouisione detrahatur: & aliter facta prouisio surreptitia censeatur.

De modo procedendi ab Episcopo contra Capitulares. Cap. VI.

Statuit sancta Synodus, vt in omnibus ecclésijs Cathedralibus, & collegatis decretum sub fel. rec. Paulo III. ^a, quod incipit: Capitula cathedralium: obseruetur, non solum quãdo Episcopus visitaue-rit, sed & quoties ex officio, vel ad petitionem alicuius, contra aliquem ex contentis in dicto decreto, procedat: ita tamẽ, vt, cũ extra visitationem processerit, infra scripta omnia locum habeant: videlicet, vt Capitulum initio cuiuslibet anni eligat ex Ca-

a Sup. Sess.
6. de refor.
c. 4.

pitulo duos, de quorum consilio, & assensu
 Episcopus, vel eius Vicarius, tam in formā-
 do processum, quā in cæteris omnibus acti-
 bus vsque ad finem causæ inclusiue, coram
 notario tamē ipsius Episcopi, & in eius do-
 mo, aut cōsuetō tribunali procedere tenea-
 tur. Vnum autem tantum sit vtriusque vo-
 tum, possitque aliter Episcopo accedere.
 Quod si ambo ab Episcopo discordes in
 aliquo actu, seu interlocutoria, vel defini-
 tiua sententia fuerint, tunc intra sex dierū
 spatium cum Episcopo tertium eligant: &
 si in electione tertij etiam discordent, ad vi-
 ciniorē Episcopum electio deuoluatur:
 & iuxta eā partē, cum qua terti⁹ cōueniet,
 articul⁹, in quo erat discordia, terminetur:
 aliās p̄cessus, & inde secuta nulla sint, nul-
 losq; producant iuris effectus^b. In crimini-
 bus tamen ex incontinentia prouenienti-
 bus, de qua in decreto de concubinarijs, &
 in atrocioribus delictis, depositionem, aut
 degradationem requirentibus, vbi de fuga
 timetur, ne iudicium eludatur, & ideo op⁹
 sit personali detentione^c, possit initio so-
 lus Episcopus ad summariam informatio-
 nem, & necessariā detentionem procedere
 seruato tamen in reliquis ordine præmisso.
 In omnibus autem casibus ea ratio habeat-
 tur

^b Infra ca.
 14. & supra
 S. fl. 24. de
 matrimo-
 nio. c. 8.

^c c. quali-
 ter. in 2. de
 accus. & c.
 tu. de poe-
 niten.

tur, vt iuxta qualitatem delicti, ac persona-
rū, delinquentes ipsi in loco detenti custo-
diantur^d. Episcopis prætereà vbiq̃ue is ho-
nor tribuatur, qui eorum dignitati par est:
eiq̃ue in choro, & in Capitulo, in Procel-
sionibus, & alijs actibus publicis, sit prima
sedes, & locus, quē ipsi elegerint, & præci-
pua omnium rerū agēdarū auctoritas. Qui
si aliquid canonicis ad deliberandū propo-
nāt, nec de re ad suū, vel suorū cōmodū spe-
ctante agatur^e, Episcopi ipsi Capitulū con-
uocent, vota exquirant, & iuxta ea conclu-
dant. Absente verò Episcopo omnino hoc
ab ijs de Capitulo, ad quos hoc de iure, vel
cōsuetudine spectat, perficiatur: nec ad id
Vicarius Episcopi admittatur. Ceteris autē
in rebus Capituli iurisdīctio, & potestas, si
qua eis cōpetit, & bonorū administratio sal-
ua, & intacta omnino relinquatur. Qui ve-
rò nō obtinēt dignitates, nec sunt de Capi-
tulo, ij ōnes causis Ecclesiasticis Episcopo
subijciātur: nō obstātibus (quo ad supradi-
cta) priuilegijs, etiā ex fundatione cōpetēti-
bus, nec nō cōsuetudinib⁹, etiā immemora-
bilibus, sentētijs, iuramētis, cōcordijs, quæ
tātū suos obligēt auctores^f: saluis tñ in om-
nibus, priuilegijs, quæ Vniuersitatibus Stu-
diorū generalium, seu earum personis sunt

d Cōc. Car-
tha. 4. c. 33.
c. Episcop9.
in Ecclesijs
95. dist.

e c. N. uit.
cum seq. de
his quæ fiūt
a prel. sine
cōse. in Ca-
pit.

f Iux. alle-
ga. in meo
trac. de pri-
uileg. scho-
la. maximē
priuil. 64.
cum seq.

concessa. Hæc autem omnia, & singula in
ijs ecclesijs locum non habeant, in quibus
Episcopi, aut eorum Vicarij ex cōstitutio-
nibus, vel priuilegijs, aut cōsuetudinibus,
siue concordijs, seu quocunq; alio iure ma-
iorem habent potestatem, auctoritatem, ac
iurisdictionem, quàm præsentī decreto sit
comprehensum: quibus sancta Synodus de
rogare non intendit.

*De accessibus & regressibus etiam cum coadiutorio
non concedendis. Cap. VII.*

a. c. ad Apo-
stolicā. 8. q.
1. c. ex trāf-
missa. & c.
ad extirpan-
das successi-
ones. de fil.
presbyt. c.
consuluit. d.
iure patro.
cap. ad hæc
de deci. Cō-
Rom. rēpo-
re. Hilarij.
cap. 5.

CVmain beneficijs ecclesiasticis, ea, quæ
hæreditaria successionis imaginem re-
ferunt, sacris constitutionibus sint odiosa,
& Patrum decretis contraria, nemini in po-
sterum accessus, aut regressus, etiam de cō-
sensu, ad beneficium ecclesiasticum cuius-
cunque qualitatē cōcedatur: nec hætenus
concessi suspendantur, extendantur, aut
transferantur. Hocque decretum in qui-
buscunque beneficijs Ecclesiasticis, ac in
quibuscunque personis, etiam Cardinala-
tus honore fulgentibus, locum habeat. In
Coadiutorijs quoque cum futura succes-
sione idem posthac obseruetur, vt nemi-
ni in quibuscunque beneficijs Ecclesiasti-
cis permittantur. Quod si quando eccle-
sia Cathedralis, aut monasterij vrgens ne-
cessie

cessitas ^b, aut euidens utilitas postulet Præ-
lato dari Coadiutorem, is non aliàs cum fu-
tura successione detur, quàm hæc causa prius
diligenter à Sanctissimo Romano Pontifi-
ce sit cognita, & qualitates omnes in illo cõ-
currere certum sit, quæ à iure ^c, & decretis
huius sanctæ Synodi in Episcopis, & Præla-
tis requiruntur: aliàs concessiones, super his
factæ surreptitiæ esse censeantur.

b sup. Se. 21.
de ref. c. 6.
c. scriptis &
c. quavis. 7.
q. 1.
c. sup. Seff.
22. de ref. c.
2. & seff 7.
de ref. c. 1.
& 3.

De hospitalitate commendata beneficiatis.

Cap. Vlll.

Admonet sancta Synodus quoscun-
que Ecclesiastica beneficia, sæcula-
ria, seu regularia, obtinentes a, vt ho-
spitalitatis officium, à sanctis Patribus fre-
quenter commendatum, quantum per eo-
rum prouentus licebit, proximè, benignè
exercere assuescant, memores, eos,
qui hospitalitatem amant, ^b Christum in
hospitibus recipere. Illis verò, quæ ho-
spitalia vulgò nuncupata, seu alia pia lo-
ca, ad peregrinorum, infirmorum, senum,
pauperum vè vsum præcipuè instituta, in
Commendam, administrationem, aut quæ-
cunque titulum, aut etiam ecclesijs suis
vnita obtinent: vel si ecclesiæ parochia-
les, hospitalibus fortè vnitæ, aut in hospi-
talia erectæ, earumque patronis in admini-
stratio-

a §. 1. & c.
quiescentio.
41. dist. ca.
Archidiacono.
85. dist.
c. volumus
89. dist. ca.
quia. ad fin.
& ca. inof.
12. q. 2. cap.
quonia. 16.
q. 1.
b Matt. 25.

e Cle. quia
cōtingit. de
relig. domi
& sup. Sef. 7.
c. ult.

strationem cōcessæ sint, præcipit omninò,
vt impositum illis onus, officiūve admini-
strent, atq; hospitalitatem, quam debēt, ex
fructibus ad id deputatis, actu exerceant c,
iuxta Cōstitutionem Concilij Viennensis,
aliàs in hac eadem Synodo sub fel. rec. Pau-
lo III. innouatā, quæ incipit: Quia cōtin-
git. Quòd si hospitalia hæc ad certū pere-
grinorum, aut infirmorum, aut aliarum per-
sonarum, genus suscipiendum fuerint insti-
tuta, nec in loco, vbi sunt dicta hospitalia,
similes personæ, aut per pauca reperiātur,
mandat adhuc, vt fructus illorum in alium
piū vsum, qui eorū institutioni proximior
sit, ac pro loco, & tempore utilior, conuer-
tantur, prout Ordinatio cū duobus de Ca-
pitulo, qui rerum vfu peritiores sint, per
ipsum deligēdis, magis expedire visum fue-
rit: nisi aliter tortè, etiam in hunc euētum,
in eorum fundatione, aut institutione fue-
rit expressum: quo casu, quod ordinatum
fuit, obseruari curet Episcopus: aut, si id nō
possit, ipse, prout suprà, vtiliter prouideat.
Itaque si prædicti omnes, & singuli, cuius-
cunque Ordinis, & religionis, & dignitatis,
etiam si laici fuerint, qui administrationem
hospitalium habent, non tamen regulari-
bus subiecti, vbi viget regularis, obseruan-
tia, ab

tia, ab Ordinario monti hospitalitatis munus adhibitis omnibus, ad quæ tenetur, necessarijs, re ipsa obire cessauerint, nō solum per Ecclesiasticas cēsuras, & alia iuris remedia ad id compelli possint: sed etiam hospitalis ipsius administratione, cura ve perpetuò priuari possint, alijque eorum loco ab ijs, ad quos spectabit, substituātur. Et prædicti nihilominus, etiam ad fructuū restitutionē, quos contra ipsorū hospitalium institutionē perceperunt, quæ nulla eis remissione aut cōpositione indulgeatur, in foro cōscientiæ teneātur: nec administratio, seu gubernatio huiusmodi locorū vni, & eidē personæ ultra triennium deinceps cōmittatur, nisi aliter in fundatione cautum reperiatur: nō obstāte (quo ad omnia suprā dicta) quacūque vnione, exemptione, & cōsuetudine in contrarium, etiam immemorabili, seu priuilegijs, aut indultis quibuscunque.

De his, quæ ad iuris patronatus beneficia pertinent. Cap. LX.

Sicuti legitima patronatū iura tollere, spiasque fideiū volūtates in eorum institutione violare, æquum nō est, sic etiam, vt hoc colore beneficia Ecclesiastica in seruitutē, quod à multis impudēter fit, redigantur nō est permittēdū. Vt igitur debita in omnibus

a sup. Sess.
14. de ref. c.
12. c. pignora
tis. cum seq.
16. q. 1. & c.
nobis de iu
re patr.

nibus ratio obseruetur, decernit sancta Synod⁹, vt titulus iuris patronatus sit ex a fū
datione, vel donatione, qui ex authentico
documento, & alijs iure requisitis ostēda-
tur, siue etiam ex multiplicatis præsetatio-
nibus per antiquissimum temporis cursum
qui hominum memoriam excedat, alias ve
secundum iuris dispositionem. In ijs verò
personis, seu Cōmunitatibus, vel Vniuer-
sitatibus in quibus id ius plerūq; ex vsurpa-
tione potius quæsitum præsumi solet, ple-
nior, & exactior probatio ad docendum ve-
rum titulum requiratur, nec immemorabi-
lis temporis probatio aliter eis suffragetur,
quàm si præter reliqua ad eam necessaria,
præsentationes, etiam cōtinuatæ, non mi-
nori saltem, quàm quinquaginta annorum
spatio, quæ omnes effectum sortitæ sint,
authenticis scripturis probentur. Reliqui
patronatus omnes in beneficijs, tam sæcula-
ribus, quam regularibus, seu parochialibus,
vel dignitatibus, aut quibuscunque alijs be-
nificijs, in cathedrali, vel collegiata eccle-
sia, seu facultates, & priuilegia concessa tam
in vim patronatus, quam alio quocunque
iure nominandi, eligendi, præsentandi ad ea,
cū vacāt, exceptis patronatibus, super ca-
thedralibus ecclesijs, competētibus, & ex-
ceptis

ceptis alijs, quæ ad Imperatorē, & Reges,
seu regna possidentes, aliosque sublimes,
ac supremos Principes, iura Imperij in do-
minijs suis habētes, pertinēt, & quæ in fa-
uorem Studiorum generaliū cōcessa sunt,
in totum prorsus abrogata, & irrita cū qua
si possessione indēsecuta intelligantur. Be-
neficiaque huiusmodi, tanquam libera, à
suis collatoribus conferantur, ac prouisio-
nes huiusmodi plenum effectū consequan-
tur. Ad hæc liceat Episcopo, præsentatos
à patronis, si idonei non fuerint, repellere.
Quod si ad inferiores institutio pertineat,
ab Episcopo tamen, iuxta alias statuta ab
hac sancta Synodo, examinentur: alioquin
institutio ab inferioribus facta irrita sit, &
inanis. Patroni autem beneficiorum, cuius-
cunque Ordinis, & dignitatis, etiam si Cō-
munitates, Vniuersitates, Collegia quæ-
cunque Clericorum, vel laicorum existāt.
in perceptione fructuum, prouētuum, ob-
ventionum quoruncunque beneficiorum,
etiam si verè de iure patronatus ipsorum
ex fundatione, & dotatione essēt, nullate-
nus, nulla ve causa, vel occasione se ingerāt:
sed illos liberè Rectori, seu Beneficiato,
non obstante etiam quacunque consuetu-
dine, distribuendos dimittant. Nec dictum

b Nota pro
ca. 19. Sessio
24.

c Sup. Sess.
24. de ref. ca.
18. & sess. 14.
de ref. ca. 13

182. quæ b
181. ob c
180. quæ

ius patronatus venditionis, aut alia quocūque titulo in alios cōtra canonicas sanctiones transferre præsūmāt. Si secūs fecerint, excommunicationis, & interdicti pœnis subijciantur, & dicto iure patronatus, ipso iure privati existant. Insuper accessiones, per viam vniōnis factę de beneficijs liberis, ad ecclesias iuri patronatus, etiā, laicorum, subiectas, tam ad parochiales, quā ad alia quæcunque beneficia, etiā simplicia, seu dignitates, vel hospitalia, ita vt prædicta beneficia libera eiusdem naturæ cum ijs, quibus cum vniuntur, efficiātur, atque sub iure patronatus constituātur, hæ si nōdum plenarium sortitæ sunt effectum, vel deinceps ad cuiusvis instantiā fient, quacūque auctoritate, etiam Apostolica, cōcessæ fuerint, simul cum vniōibus ipsis per surrectionem obtentæ intelligantur: nō obstante quacūque in ijs verborum forma, seu derogatione, quæ habeatur pro expressa; nec executioni ampliùs demandentur, sed beneficia ipsa vnita, cū vacauerint, liberè, vt antea cōferantur^d. Quæ verò à quadraginta annis citra factæ, effectum & plenam incorporationem sunt consecutæ, hæ nihilominus ab Ordinarijs, tanquam à Sede Apostolica delegatis, reuideantur, & examinentur:

d Sup. Sel.
7. de refo.
cap. 6.

tur:

tur: ac quæ per surreptionē, vel obreptionē, nem obtēta fuerint, simul cum vnionibus irritæ declarentur, ac beneficia ipsa separētur, & alijs conferantur. Similiter quoque patronatus quicūque in ecclesijs, quibuscūque alijs beneficijs, etiam dignitatibus antea liberis, acquisiti a quadraginta annis citra, & in futurum acquirendi, seu ex argumento dotis seu ex noua constructione, vel alia simili causa, etiā auctoritate Sedis Apostolicæ, ab iisdem Ordinarijs, vel delegatis vt supra, qui nullius in his facultatibus, aut priuilegijs impediātur, diligēter cognoscantur: & quos non reppererint ob maximē euidētē ecclesiæ, vel beneficij, seu dignitatis necessitatē legitimē cōstitutos esse, in totū reuocent, atq; beneficia huiusmodi sine damno illa possidentiū, & restituto patroni eo, quod ab eis id circò datum est, in pristinum libertatis statum reducant: non obstantibus priuilegijs, constitutionibus, & cōsuetudinibus, etiam immemorabilibus.

De iudicijs in Concilijs provincialibus deligendis. Cap. X.

Quoniam ob maliciosam petentiū suggestionē, & quādoq; ob locorum longinquitatē, personarū notitia (quibus causæ mādantur) vsq; adeò haberi nō potest, hinc

a c. statutū
de rescrip.
in. 6. Vide
post finem
huius libri.

quæ interdum iudicibus, non vndequaquæ idoneis, causæ in Partib⁹ delegantur: statuit sancta Synodus, in singulis concilijs provincialibus, aut diocesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant^a, iuxta Constitutionem Bonifacij VIII. quæ incipit: Statutum, & alioquin ad id aptas designari, vt præter Ordinarios locorum, ijs etiam post hac causæ ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum ecclesiasticum pertinentes, in partib⁹ delegandæ, cōmittantur. Et, si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capitali alium in eius locum vsque ad futuram provinciale, aut diocesanam Synodum: ita vt habeat quæquæ diocesis quatuor saltem, aut etiā plures probatas personas, ac, vt supra, qualificatas, quib⁹ huiusmodi causæ à quolibet Legato, vel Nūcio, atq; etiam à Sede Apostolica committantur. Alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad summum Romanum Pontificem transmittant, delegationes quæcūque aliorū iudicium, alijs, quàm his factæ, surreptitiæ censeantur. Admonet dehinc sancta Synodus tam Ordinarios, quàm alios quoscunq; iudices^b, vt terminandis causis, quāta fieri poterit breuitate, studeant, ac litig

b Vide ses.
24 c. 20, c.
sic lib⁹.
& c. si. d. do
lo. & c. tur.
c. 2. de re iu
di. & c. con
stit. de pro
curat.

corum

torum artibus, seu in litis cōtestatione, seu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

De locatione rerum Ecclesiasticarum non faciendi in præiudicium successorum.

Cap. XI.

M Agnam ecclesijs perniciem afferre solet, cum earum bona, repræsentata pecunia, in successorum præiudicium alijs locantur. Omnes igitur hæ locationes, si anticipatis solutionibus fiēt, nullatenus in præiudicium successorum validæ intelligātur: quocunque indulto, aut privilegio non obstante: nec huiusmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmētur. Non liceat etiā, iurisdictiones ecclesiasticas, seu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in spiritualibus locare, nec condictionibus per se, aut alios ea exercere: aliterq; cōcessionēs, etiam à Sede Apostolica factæ surreptitiæ censeātur. Locationes verò rerum Ecclesiasticarum, etiā auctoritate Apostolica cōfirmatas, sancta Synod⁹ irritas decernit, quas à triginta annis citrà, ad longū tempus, seu, ut in nonnullis partibus, ad viginti novem, seu bis viginti novem, annos, vocāt factas: Synodus provinciālis, vel depu-

c. c. de pœ.
carijs. 21. q.
2. 80. c. 2.
de pœcat.

tandi ab ea, in damnum Ecclesiæ, & contra
canonicas sanctiones contractas fuisse, iu-
dicabunt.

De decimarum integra solutione.

Cap. X 11.

^a Cōc. Ma-
tisco. 2. c. 5.

Cōc. Ticin.
ver. in sa-
cris.

Exo. 22. 23.

Leuit. 27.

Num. 18.

Tob. 1.

Malac. 3. c.

decimas. 16

q. 1. c. deci-

mas. cūseq.

16. q. 7. ca.

parochia

nosc. extrā

mis. & c. tue

de decim.

b c. omnes

decime. 16.

q. 7. c. pue-

nit c. nō est.

c. tua. & c. in

quibusdā. d.

deci. Clem.

1. cod. tit.

Non^a sunt ferendi, qui varijs artibus de-
cimas, ecclesijs obueniētes, subtrahere
moliuntur: aut qui ab alijs soluendas teme-
rè occupant, & in rem suam vertunt: cum
decimarum solutio debita sit Deo: & qui
eas dare noluerint, aut dantes impediunt,
res alienas inuadunt. Præcipit igitur sancta
Synodus omnibus, cuiuscunq; gradus, &
conditionis sint, ad quos decimarum solu-
tio spectat, vt eas, ad quas de iure tenētur,
in posterum cathedrali, aut quibuscunq;
alijs ecclesijs, vel personis, quibus legitimè
debētur, integrè persoluāt^b. Qui verò eas
aut subtrahunt, aut impediūt, excōmunicē-
tur, nec ab hoc crimine, nisi plena restitutio
ne secuta, absoluantur. Hortatur de hinc om-
nes, & singulos, p Christiana charitate, de-
bitoq; erga Pastores suos munere, vt de bo-
nis sibi à Deo collatis, Episcopis, & Paro-
chis, qui tenuioribus præsunt ecclesijs, lar-
gè subuenire ad Dei laudem, atq; ad pasto-
rum suorum, qui pro eis inuigilant, digni-
tatem tuendam, non grauentur.

De

De quarta funeralium. Cap. XIII.

DEcernit sancta Synodus, quibuscunq;
in locis, iam ante annos quadraginta,
quarta, quæ funeralium dicitur, cathedrali,
aut parochiali ecclesiæ solita esset persolui:
ac postea fuerit ex quocunq; privilegio, alijs
monasterijs, hospitalibus, aut quibuscunq;
locis pijs concessa, eadem post hac integro
iure, & eadem portione, quæ antea solebat,
cathedrali, seu parochiali ecclesiæ persolua-
tur: non obstantibus concessionibus, gra-
tijijs, privilegijs, etiam Mari magno, nuncu-
patis, aut alijs quibuscunq;ue.

Cōtra Clericos concubinos, Cap. XIII.

QUam turpe, ac Clericorum nomine,
qui se diuino cultui addixerunt, sit in-
dignum, in impudicitia sordibus, in mun-
doq; concubinato versari satis res ipsa, com-
muni fidelium omniū offensione, summo-
que Clericalis militia dedecore, testatur a.
Vt igitur ad eam, quam decet, continen-
tiam, ac vitæ integritatem ministri Ecclesiæ
reuocentur, populusq; hinc eos magis discat
reueteri, quò illos vita honestiores cognou-
erit: prohibet sancta Synodus quibuscun-
que Clericis, ne cōcubinas, aut alias mulie-
res, de quibus possit haberi suspicio, in do-
mo, vel extra detinere, aut cum ijs ullam

c de sepul.
extra. m. 6
& in Clem.

a sup. Sess.
24. ca. 8. de
refor. Cōc.
Cartha. 3. c.
18. Cōc. Ni-
cæ. c. 3. Cōc.
Matisco. 11.
c. 1. Cō. Ate-
latē. 2. c. 3.
cō. Tol. 2. c.
3. Cō. Brac.
1. c. 13. Cōc.
Turon 2. c.
10. 11. & 12.
Cōc. Magū-
tiacā. c. 49.
ca. Interdi-
xit. 22. d. c.
cū omib;
c. volumus.
c. fœminas.
81. d. c. 1. cū
multis seq.
de cohabi-
cler. & mu-
lier.

consuetudinem habere audeant: alioquin
pœnis, à sacris Canonibus, vel statutis eccle-
siarum impositis puniantur. Quòd si, à Su-
perioribus moniti, ab ijs se nō abstinuerint,
tertia parte fructuum, obuentionū, ac pro-
uentuum beneficiorum suorum quorūcun-
que, & pensionum ipso facto sint priuati:
quæ fabricæ ecclesiæ, aut alteri pio loco, ar-
bitrio Episcopi, applicetur. Sin verò in de-
dicto eodē cum eādē, vel alia foemina, per-
seuerantes, secundæ monitioni adhuc non
paruerint, non tantū fructus omnes, ac
prouentus suorum beneficiorum, & pē-
siones eo ipso admittāt, qui prædictis locis ap-
plicētur, sed etiam à beneficiorū ipsorum
administratione, quoad Ordinarius, etiam
vti Sedis Apostolicæ delegatus, arbitrabi-
tur, suspendantur. Et si ita suspensi, nihilo-
minus eas non expellant, aut cum ijs etiam
versentur, tunc beneficijs, portionibus, ac
officijs, & pensionibus quibuscūque Eccle-
siasticis perpetuò priuentur, atque inhabi-
les, ac indigni quibuscunque honoribus, di-
gnitatibus, beneficijs ac officijs in posterū
reddantur, donec post manifestam vitæ
emēdationem, ab eorum Superioribus cum
ijs ex causa visum fuerit dispensandū. Sed
si, postquam eas semel dimiserint, inter-
missum

missum consortium repetere, aut alias huiusmodi scandalosas mulieres sibi adiungere, aut si fuerint, præpter prædictas poenas, ex b c. 2. cum
communicationis gladio plectantur. Nec seq. de co-
quævis appellatio, aut exemptio prædictâ habit. e' er.
executione impediatur, aut suspēdat: suprà di & mulier.
etorūq; omniū cognitio, nō ad Archidia- c. si concu-
nos, nec Decanos, aut alios inferiores, sed binæ. de lā-
ad Ep̄os ipsos pertineat: qui sine strepitu, & tent. excō-
figura iudicii, & sola facti veritate inspecta, Cōc. Aure-
precedere possint. Clerici verò beneficia Ec- lia. 3. c. 14.
clesiastica, aut pensiones nō habentes, iux-
ta delicti c, & contumaciæ perseueratiæ, & c. Sup. c. 6.
qualitatē ab ipso Episcopo carceris poena, & in alijs lo-
suspensione ab ordine, ac inhabilitate ad be- cis sup. alle-
neficia obtinēda, alijsve modis, iuxta sacros gat. Conci.
Canones, puniātur. Ep̄i quoque (q̄ absit) Tolet. 4. c.
si ab huiusmodi crimine nō abstinuerint, & 41. Vide 8.
à Synodo provinciali admoniti, se nō emē Tol. c. 6.
dauerint^d, ipso facto sint suspensi: & si per
seuerent, etiā ad Sāctiss. Romanum Ponti-
ficem ab eadem Synodo deferātur, qui pro
qualitate culpæ, etiam per priuationem, si
opus erit, in eos animaduertat.

Contra clericorum filios. Cap. XV.

VT paternæ incontinentiæ memoria à locis Deo consecratis, quos maxime puritas, sanctitasque decet, longissimè ar-

Cc 4 **ccatur,**

d c. quorū
dā. 34. dist.
Cōc. Aurē-
lia. 3. c. 3.

a Conci 9.
Tolet. in c.
10. grauius
animaduer-
tit. c. propo-
suisti. 82. d.

b Ab Ale-
xand. III.
par. 19. ca.
3. & in Cō-
cl. 2. Later.
c. 14. c. 2. &
per totū de
Al. presb.

ceatur, nō liceat filijs Clericorū qui nō ex legitimo nati sūt matrimonio, in ecclesijs, vbi eorū patres beneficiū aliquod Ecclesiasticū habent, aut habuerūt, quocūque, etiā dissimile, beneficiū obtinere b: nec in dictis ecclesijs quoquo modo ministrare, nec pē- siones super fructibus beneficiorū, quæ parentes eorum obtinent, vel aliās obtinuerūt, habere. Quod si in præfeti pater, & filius in eadem ecclesia beneficia obtinere reperiātur, cogatur filius suū beneficium resignare, aut cū alio permutare extra ecclesiā intra triū mensium spatiū: aliās ipso iure copriuatus existat, & super ijs quæcūque dispensatio surreptitia cēseatur. Ad hæc, reciproæ resignationes, si quæ posthac à patribus Clericis in fauorē filiorum fient, vt alter alterius beneficiū cōsequatur, in fraudē huius decreti, & canonicarū Sanctionū factæ omnino cēseātur: nec collationes secutæ vigore huiusmodi resignationū, seu aliarū quarumcūq; , quæ in fraudem factæ fuerint, ipsis Clericorum filijs suffragentur.

De beneficijs curatis in simplicia non conuertendis. Cap. XL.

STatuit sancta Synodus, vt Ecclesiastica beneficia secularia, quocūque nomine appellētur, quæ curā animarū ex primæua eorum

eorū institutione, aut aliter quomodocū-
q; retineāt, illa deinceps in simplex bene-
ficio, etiā assignata Vicario perpetuo cō-
grua portione, nō conuertātur, non obstā-
tibus quibuscūque gratijs, quæ suū plena-
riū effectū non sunt cōsecutæ. In ijs verò,
in quibus contra eorum institutionem, seu
foundationē cura animarum in Vicariū per-
petuū translata est, etiam si in hoc statu ab
immemorabili tempore reperiantur, si cō-
grua portio fructuū Vicario, quocunq; nō
mine is appelletur, non fuerit assignata, ea
quam primū, & ad minus intra annū a fine
præsentis Cōcilij, arbitrio Ordinarij^a, iux-
ta formā decreti sub fel. rec. Paulo III. as-
signetur. Quòd si id commodè fieri nō pos-
sit, aut intra dictum terminum factum non
erit, cū primū percessum, vel decessum
Vicarij, seu Rectoris, aut quomodolibet al-
terū eorum vacauerit, beneficium curā ani-
marum recipiat, ac Vicariæ nomē cesset, &
in antiquum statum restituatur.

De Episcoporum gravitate seruanda.

Cap. XVII.

Non potest sancta Synodus non graui-
ter dolere, audiens Episcopos aliquos
sui status^a oblitos, Pōtificiā dignitatē nō le-
uiter dehonestare, qui cum Regū ministris

^a Sup Sess.
7. de refor.
cap. 7.

^a Vnde Cō-
ci. Agathe.
ca. 23. nec
Episco. po-
steriorē si-
mit priori
præponi. &
1. Braccar.
c. 24 c. quā
to. de of. or-
di. & supra
Sess. 24. de
regu. ca. 4.

Regulis, & Baronib⁹ in ecclesia, & extra, in decenti quadam demissione se gerunt, & veluti inferiores ministri altaris, nimis indigne non solum loco cedunt, sed etiam personaliter illis inseruiunt. Quare, hæc, & similia detestans sancta Synodus, sacros Canones omnes, Conciliaq; generalia^b, atq; alias Apostolicas sanctiones ad dignitatis Episcopalis decorum, & grauitatem pertinentes renouando, præcipit, vt ab huiusmodi in posterum Episcopi se abstineant, mandans eisdem, vt tam in Ecclesia, quam foris suum gradum, & Ordinem præ oculis habentes, ubique se patres, & Pastores esse meminerint: reliquis verò tam Principibus, quam cæteris omnibus, vt eos paterno honore, ac debita reuerentia prosequantur.

De modo dispensationis legum ecclesiasticarum. Cap. XLIII.

Sicuti publicè expedit, legis vinculum quandoque relaxare, vt plenius, euenientibus casibus, & necessitatibus, pro cõmuni utilitate setis fiat: sic frequentius legem soluere, exemploque potius, quam certo personarum, rerumque delectu, petentib⁹ indulgere, nil aliud est, quam vniciquæ ad leges transgrediendas, aditum aperire. Quapropter sciant vniversi, sacratissimos Canones

^b Sup. c. 6.
c. Valentinianus. 63. d. ca. Episcopus in ecclesijs 95. dist. ca. quis dabitur. ca. duo sunt cū seq. 96. d. &c. solutæ. de maiori, & obed.

^c ca. si Romanorum. 19. d. c. si quis omnē. l. q. 7. c. l. de cõstit.

nes exactè ab omnibus, & quoad eius fieri poterit, indistinctè obseruandos. Quòd si vrgens, iusta quæ ratio, & maior quandoq; utilitas postulauerint, cum aliquibus dispensandum esse, ^d id causa cognita, ac summa maturitate, atque gratis, à quibuscumque, ad ^{d cap. I. de voto.} quos dispensatio pertinebit, erit præstandum: aliterque facta dispensatio, surreptitia censeatur.

Contra duellorum seu certaminum singularium nequam vsum. Cap. XLX.

DEtestabilis a duellorum vsus, fabricate ^{a c. 1. & tor} Diabolo, introductus, vt cruenta corporum morte, animarum etiam perniciem lucratur, ex Christiano orbe penitus exterminetur: Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumq; alio nomine, Domini temporales, qui locum ad ^b monomachiam in terris suis inter Christianos concesserint, eo ipso sint excommunicati, ac iurisdictione, & dominio ciuitatis, castri, aut loci, in quo, vel apud quæ duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia obtinēt priuati intelligantur: & si feudalìa sint, directis Dominis statim acquirantur. Qui verò pugnam commiserint, & qui eorum Patri- ^{b Deo & Nicolaus. I decretorū suorū tit. 12.} ni vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum suorum, proscriptionis, ac
perpe-

perpetuæ infamiæ poenâ incurrât, & vtho
 e cap. 2. de micidæ c, iuxta sacros Canones puniri de
 cle. pugnâ beant, & si in ipso cōflictu decesserint, per-
 in duel. de petuò careant ecclesiastica sepultura. Illi
 torneamen. etiam, qui cōsiliū in causa duelli, tam in iu-
 pertotū. & re, quā factō dederint, aut alia quacūque
 toto iur. de ratione ad id quemquam suaserint, nec non
 homic. spectatores, excōmunicationis, ac perpe-
 tuæ maledictionis vinculo teneantur: non
 obstante quocunque priuilegio, seu praua
 consuetudine, etiam immemorabili.

De immunitate Ecclesiarum. Cap. XX.

CVpiēs sancta Synodus Ecclesiasticam
 disciplinam in Christiano populo non
 solum restitui, sed etiam perpetuò sartam
 tectam à quibuscunque impedimentis con-
 feruari, præter ea, quæ de Ecclesiasticis per-
 sonis cōstituit, sæculares quoq; Principes
 officij sui admonēdos esse cēsuit, confidēs
 eos, vt Catholicos, quos Deus sanctæ fidei,
 Ecclesiæque protectores esse voluit, iº suū
 Ecclesiæ restitui, non tantum esse concessu-
 ros, sed etiā subditos suos omnes ad debi-
 tã erga Clerum, Parochos, & superiores Or-
 dines reuerentiã reuocatuos, nec permittu-
 ros, vt officiales, aut inferiores magistrat⁹,
 Ecclesiæ, & personarum Ecclesiasticarum
 immunitatem, Dei ordinatione, & Cano-
 nicis

e e. Cōc. 5.
 hinc. 17. d
 c. qd dubi-
 ter. ca. duo
 sunt & c. fi.
 96. dist.

nicis sanctionibus constitutam, aliquo cupi-
ditatis studio, seu inconsideratione aliqua
violenta, sed vna cum ipsis Principibus debi-
tam sacris summorum^b Pōtificum, & Con-
ciliorum constitutionibus obseruantia pre-
stent. Decernit itaque, & præcipit, c sacros
Canones, & Cōcilia generalia omnia, nec-
non alias Apostolicas sanctiones, in fauorē
Ecclesiasticarum personarum, libertatis Ec-
clesiasticæ, & contra eius violatores editas,
quæ omnia præsentī etiā decreto innouat,
exactē ab omnibus obseruari debere. Pro-
ptereaque admonet Imperatorem, Reges,
Respub. Principes, & omnes, & singulos,
cuiuscunque stat⁹, & dignitatis extiterint,
vt, quò largiùs bonis temporalibus, atque
in alios potestate sunt ornati, eò sanctiùs,
quæ Ecclesiastici iuris sunt, tanquam Dei
præcipua, eiusque patrociniō tecta, vene-
rentur, nec ab vllis Baronibus, Domicellis,
Rectoribus, alijsve Dominis temporalib⁹,
seu magistratibus, maximeque ministris ip-
sorum Principum lædi patiatur, sed seuerē
in eos, qui illi⁹ libertatē, immunitatem, at-
que iurisdictionem impediunt, animauer-
tant: quibus etiam ipsimet, exemplo ad pie-
tatem, religionē, Ecclesiarūq; protectionē
existent, d imitantes anteriores, optimos,

religio-

Pij I I.

episto. 2.

c c. puenit.

86. d. ca. si

quis suade-

te 17. q. 4 to

to ti. de im

mu. eccle. c.

quanquā de

cēsi. in 6. c.

felicis. de

pœn. eo. li.

Cōc. Ticin.

vers. statui-

mus & vers.

sancim⁹ Cō

Aquisgr. c.

9. Cōc. Lat.

sub Leone

X. Sess. 9. &

10.

d c. Valēti-

nians. 63.

d. c. ecclesiæ

in fi. 87. d. c.

Cōstātinus.

& c. vlt 96.

distinct.

religiosissimosque Principes, qui res Eccle-
siae suae in primis auctoritate, ac munificentia
auxerunt, nedum ab aliorum iniuria vindi-
carunt. Adeoque ea in re quisque officium
suum sedulo praestet, quo cultus diuinus de-
votè exerceri, & Praelati, ceterique Clerici
in residentijs, & officijs suis, quieti, & sine
impedimentis, cum fructu, & edificatione
populi, permanere valeant.

*Quomodo decreta huius Concilij intelligantur,
salua sedis Apostolicae auctoritate.*

Cap. XXI.

Postremò sancta Synodus, omnia, & sin-
gula, sub quibuscunq; clausulis, & ver-
bis, quae de morum reformatione, atq; Eccle-
siastica disciplina, tã sub fel. rec. Paulo III.
ac Iulio III. quã sub Beatissimo Pio III.
Pontificibus Maximis, in hoc sacro Con-
cilio statuta sunt, declarat, ita decreta fuisse
ut in his salva semper autoritas Sedis Apo-
stolicae & sit, & esse intelligatur.

*Decretum de continuanda Sessione in diem
sequentem.*

Cum ea omnia, quae in praesenti Sessio-
ne tractanda erant, quia hora tarda est, com-
modè expediri non possint, propterea iuxta
id, quod in generali Congregatione à Pa-
tribus statutum fuit, ea, quae supersunt in
diem

o sup. Sess. 7
de reform.
in princ.

diem crastinam, hanc eandem Sessionem continuando, differuntur.

CONTINUATIO

Sessionis die iij. Decemb.

Decretum de Indulgentijs.

Vm^a potestas conferendi indulgentias à Christo Ecclesiæ concessa sit, atque huiusmodi potestate, diuinitus sibi tradita, antiquissimis etiam temporibus illa vsa fuerit: sacrosancta Synodus indulgentiarum usum, Christiano populo maxime salutarem, & sacrorum^b Conciliorum auctoritate probatum in Ecclesia retinendum esse docet, & præcipit, eosque anathemate damnat: qui aut inutiles esse asserunt, vel eas concedendi in Ecclesia potestatem esse negant, in his tamen concedendis moderationem^c, iuxta veterem, & probatam in Ecclesia consuetudinem, adhiberi cupit, ne nimia facilitate Ecclesiastica disciplina eneruetur. Abusus verò, qui in his irrepperunt, & quorum occasione insigne hoc Indulgentiarum nomen ab hæreticis blasphematur, emendatos, & correctos cupiens

^a Matt. 16.

Ioan. 10. c.

audiuimus

&c. quod-

cunq, liga-

ueri. 24. q.

1. c. vt. con-

stitueretur.

10. d. c. ad-

huc. de pœ.

d. 1. toto ti.

de pœn. &

rem. extra.

in. 6. & in

Clem.

^b Ancyra-

ni p multa

capita. Neo

cæsar. c. 3.

Nicc. c. 1. &

II. Carth. 4.

c. 75. Aga-

then. c. 60.

c. ca. cū ex

co. de pœ.

& remis.

d sup. Sess.
21. de refor.
cap. 9.

cupiens, præsentī decreto generaliter statuit, d, prauos quæstus omnes pro his cōsequēdis, vnde plurima in Christiano populo abusuū causa fluxit, omnino abolendos esse. Ceteros verò, q̄ ex superstitione, ignorantia, irreuerentia, aut aliunde quomodocunque prouenerunt, cum ob multiplices locorū, & prouinciarū, apud quas hi cōmittuntur, corruptelas commode nequeāt specialiter prohiberi, mandat omnibus Episcopis, vt diligenter quisque huiusmodi abusus Ecclesiæ suæ colligat, eosque in prima Synodo prouinciali referat: vt aliorum quoque Episcoporum sentētia cogniti, statim ad summum Romanum Pontificem deferantur: cuius auctoritate, & prudentia, quod Vniuersali Ecclesiæ expedit, statuatur, vt ita sanctarū indulgentiarū munus pie, sancte, & incorrupte omnibus fidelibus dispensetur.

De delectu ciborū, ieiunijs, & diebus festis.

a c. nō de-
cet 12. dis-
Vigilijs in
epist. ad Eu-
therū in fi.
Felix. 1. in
epist. 2.

INsuper hortatur sancta Synodus, & per sanctissimum Domini nostri, atque Saluatoris aduentum Pastores omnes obtestatur, vt tanquā boni milites illa omnia, quæ sancta ^a Romana Ecclesia, omniū Ecclesiarū mater, & magistra, statuit, necnon ea, quæ tam in hoc Concilio, quā in alijs œcumenicis

nicis statuta sunt, quibuscunque fidelibus
sedulo commendēt, omniq; diligētia vtan-
tur, vt illis omnibus, & ijs præcipuē sint ob-
sequētes, quæ ad mortificandam carnē con-
ducunt, vt ciborum delectus, & ieiunia, vel
etiam, quæ faciunt ad pietatem augēdam,
vt dierum festorum deuota, & religiosa ce-
lebratio, admonētes populos crebro b, obe-
dire Præpositis suis: quos qui audiūt, Deū
remuneratorem audient, qui verò contem-
nunt, Deum ipsum ultorem sentient.

b Cap. qui
fuis. 93. de
c. quia fra-
ter. 7. q. 1.
Lucæ. 10.

*De indice librorum, & Catechismo, Bre-
uiario, & Missali.*

Sacrosancta Synodus in secūda Sessio-
ne, sub sanctissimo domino nostro Pio
III. celebrata, delectis quibusdam Patri-
bus commisit, vt de varijs cēsuris, ac libris,
vel suspectis, vel perniciosis, quid facto
opus esset, considerarent, atq; ad ipsam san-
ctam Synodum referrent: audiens nunc,
huic operi ab eis extremam manum impo-
sitam esse, nec tamen, ob librorum varieta-
tem, & multitudinem, distinctē, & comino
de possit à sancta Synodo dijudicari, præci-
pit, vt, quidquid ab illis præstitum est, San-
ctissimo Romano Pontifici exhibeatur: vt
eius iudicio, atque auctoritate terminetur,
& euulgetur. Idemque de b Catechismo à

a Sup. sess.
18. in prin-
cip.

b Vide sess.
24. c. 7.

Patribus, quibus illud mādātum fuerāt, & de Missali, & Breviario fieri man dat.

De loco Orationum.

DEclarat sancta Synodus, ex loco assignato Orationibus, tam ecclesiasticis, quàm secularibus, in sedendo, incedendo, aut quibuscunque alijs actibus, nullum cuiquam eorum factum fuisse præiudiciū, sed omnia illorum, & Imperatoris, Regum, Rerum publicarum, ac Principum suorum iura, & prærogatiuas illæsas, & saluas esse, in eodemq; statu permanere, prout ante præsens Concilium reperiiebantur.

De recipiendis, & observandis

Decretis Concilij.

TAnta fuit illorum temporū calamitas, & hæreticorum inueterata malitia, ut nihil tam clarum in fide nostra asserenda nunquam fuerit, aut tam certò statutū, quod non humani generis hoste suadente, illi errore aliquo contaminauerint, ea propter sancta Synodus id potissimum curauit, ut præcipuos hæreticorū nostri temporis errores damnaret, & anathematizaret, verāque & Catholicam doctrinam traderet, & doceret, prout damnauit, anathematizauit & definiuit. Cumque tandiu tot Episcopi, ex varijs Christiani orbis provincijs euoca

ti, sine magna gregis sibi commissi iactura, & vniuersali periculo ab ecclesijs abesse non possint, nec vlla spes restet, hæreticos, toties, fide etiam publica, quam desiderarunt, inuitatos, & tandiu expectatos, huc amplius aduenturos, ideoque tandem huic sacro Concilio finem imponere necesse sit: superest nunc, vt Principes omnes, quod facit, in Domino moneat ad operam suam ita præstandam, vt, quæ ab ea decreta sunt, ab hæreticis deprauari, aut violari non permittant, sed ab his, & omnibus deuotè recipiantur, & fideliter obseruentur. Quod si in his recipiendis aliqua difficultas oriatur, aut aliqua inciderint, quæ declarationem, quod non credit, aut definitionem postulent, præter alia remedia, in hoc Concilio instituta, confidit sancta Synodus Beatissimum Romanum Pontificem curaturum, vt vel euocatis ex illis præsertim prouincijs, vnde difficultas orta fuerit, ijs, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilij generalis celebratione, si necessarium iudicauerit, vel commodiore quacunque ratione ei visum fuerit, prouinciarum necessitatibus pro Dei gloria, & Ecclesiæ tranquillitate consulatur.

*De recitandis Decretis Concilij sub Paulo III.
& Iulio III. in Sessione.*

Q Vonia^a diuersis temporib⁹, tam sub
a *supr. Ses.*
f. 3. 6. 7. &
13. & 14. fel. rec. Paulo III. quam Iulio III.
multa in hoc sacro Cōcilio, quo ad dogma-
ta, ac morum reformationem statuta, & de-
finita sunt, vult sancta Synodus, vt illa nūc
recitentur, & legantur. Recitata sunt.

*De fine Concilij, & confirmatione petenda,
à sanctissimo Domino nostro.*

I llustrissimi Domini, Reuerendissimiq;
Patres, Placet ne vobis, vt ad laudē Dei
a *Iuxta Ge-
las. Pap. su-
per concil.
Chalced. &
Pelag. PP.
II. in epist.
decr. & Mar-
cel. in epist.
decret. ad
epist. Antio-
ch. provin.
& Cō. Chal-
ced.* omnipotentis, huic sacrae œcumenicae Sy-
nodo finis imponatur? & omniū, & singu-
lorum, quæ tam sub fel. rec. Paulo III. &
Iulio III. quam sub sanctissimo Domi-
no nostro Pio IIII. Romanis Pontifici-
bus, in ea decreta, & definita sunt, a confir-
matio nomine sanctæ huius Synodi per
Apostolicæ Sedis legatos, & Præsidentes à
Beatissimo Romano Pont. petatur? Res-
ponderunt, Placet.

*A. 3. & Ni-
col. I. apud
Gratianum
c. istin. 19. si
Romanorū* Postmodum Illustrissimus & Reueren-
dissimus Cardinalis Moronus, primus Legatus
& præsiciens benedicens sanctæ Synodo, dixit:
Post gratias Deo actas Reuerendissimi Pa-
tres, ite in pace. Qui Respōderūt, Amen.

ACCLA-

ACCLAMATIONES

Patrum in fine Concilij.

C A R D I N A L I S

à Lotbaringia.

Beatissimo Pio Papæ, & Domino nostro,
sanctæ vniuersalis Ecclesiæ Pontifici,
multi anni, & æterna memoria.

RESPONSIO PATRVM.

Dñe Deus, Sanctissimū Patrem diutissimæ
Ecclesiæ tuæ conserua multos annos.

Card. Beatissimorum summorum Pontifi-
cum, animabus, Pauli. III. & Iulij.

III. quorum auctoritate hoc sacrum
generale Concilium inchoatū est, pax
à Domino, & æterna gloria, atq; fœli-
citas in luce Sanctorum.

Resp. Memoriam in benedictione sit.

Card. Caroli V. Imperatoris, & serenissi-
morū Regum, qui hoc vniuersale Cō-
cilium promouerunt, & protexerunt,
memoria in benedictione sit.

Resp. Amen, Amen.

Card. Serenissimo Imperatori Ferdinādo,
semper Augusto, orthodoxo, & pa-
cifico,

cifico, & omnibus Regibus, Rebus
pub. & Principib⁹ nostris, multi anni.

Resp. Pium & Christianum Imperatorem
Domine, conserva: Imperator coele-
stis terrenos Reges, rectæ fidei conser-
uatores, custodi.

Card. Apostolicæ Romanæ Sedis Legatis,
& in hac Synodo Præsidentibus, cum
multis annis magnæ gratiæ.

Resp. Magnæ gratiæ: Dominus retribuat.

Card. Reuerendissimis Cardinalibus, & il-
lustribus Oratoribus.

Resp. Magnas gratias, multos annos.

Card. Sanctissimis Episcopis vita, & felix
ad Ecclesias suas reditus.

Resp. Præconib⁹ veritatis perpetua memo-
ria: orthodoxo senatui multos annos.

Card. Sacrosancta œcumenica Tridentina
Synodus: eius fidem confiteamur, ei⁹
decreta semper seruemus.

Resp. Semper confiteamur, semper serue-
mus.

Card. Omnes ita credimus: omnes id ipsum
sentimus: omnes consentientes, & am-
plectentes subscribimus. Hæc est fides
Beati Petri, & Apostolorum: hæc
est fides Patrum: hæc est fides ortho-
doxorum.

Resp.

Resp. Ita credimus, ita sentimus, ita subscribimus.

Card. His decretis inhærentes, digni reddamur misericordijs, & gratia primi, & magni supremi Sacerdotis, Iesu Christi Dei intercedente simul inuiolata Dña nostra sancta Deipara, & omnibus sanctis.

Rersp. Fiat, fiat, Amen, Amen.

Card. Anathema cunctis hæreticis:

Resp. Anathema, anathema.

Post hæc mandatum fuit à Legatis, & Præsidentibus, sub poena excōmunicatio-
nis, omnibus Patribus, vt, antequam discederent è ciuitate Tridētina, subscribe-
rent manu propria decretis Concilij, aut
ea per publicum instrumentum appro-
barēt, qui omnes deinde subscripserunt,
& fuerunt numero CCLV. videlicet,
Legati II II. Cardinales II. Patriarchæ
III. Archiepiscopi XXV. Episcopi
CLXVIII. Abbates VII. Procura-
tores absentium, cum legitimo mandato
XXXIX. Generales Ordinum VII.

L A V S D E O,

Concordat cum originali: in cuius
fidem subscripsimus.

Ego Angelus Massarellus, Episcopus Thelesinus, sa-
cri Concilij Tridentini Secretarius.

Ego Marcus Antonius Peregrinus, Comensis, eius-
dem Concilij Notarius.

Ego Cynthius Pamphilus, Clericus Camerinus
diocesis eiusdem Concilij Notarius.

CONFIRMATIO CONCILII.

 OS ALEXANDER, SAN-
cti Laurentij in Damaso Diaconus
Cardinalis de Farnesio S. R. E. Vi-
ce cancellarius, fidem facimus, & ab
testamur, qualiter hodie, die Mercurij, xxvj.
Ianuarij. M. D. LXLIII. Pontificatus San-
ctissimi D. nostri D. Pij, diuina providentia Papæ
Quarti anno quinto, in Cōsistorio secreto, apud S.
Petrū, Reuerendissimi D. D. mei, Cardinales Moro-
nus & Simoneta, nuper reuersi à sacro Concilio Tri-
dentino, cui, vti Sedis Apostolicæ Legati præerāt,
petierunt ab eodem Sanctissimo D. nostro, vt infra.
Beatissi-

Beatissime Pater, in decreto super fine Concilij
 œcumenici Tridentini, pridie nonas Decembris præ
 teriti publicato, statutum fuit, ut per sanctitatis
 vestre, & sanctæ Sedis Apostolicæ Legatos, & Præ
 sidentes peteretur nomine dicti Concilij a sancti
 tate vestra confirmatio omnium, & singulorum,
 quæ tã sub fœlicis recordat. Paulo Tertio, & Iulio
 Tertio, quã sub sanctitate vestra in eo decreta, &
 definita sunt. Quapropter nos Ioannes Cardinalis
 Moronus, & Ludouicus Cardinalis Simoneta, qui
 tunc Legati, & præsidentes eramus, volentes exe
 qui, quod in dicto decreto stabilitum fuit, humi
 liter petimus nomine dicti Concilij Oecumenici
 Tridentini, ut sanctitas Vestra dignetur confir
 mare omnia, & singula, quæ tam sub fœlic. re
 cordat. Paulo Tertio, & Iulio Tertio quã sub
 sanctitate Vestra in eo decreta, & definita sunt.

Quibus auditis, sanctitas sua, viso, & lecto
 tenore dicti decreti, & habitis votis Reuerendissim.
 D. D. meorum Cardinalium, respondit per hæc
 verba.

Petitioni, nomine Concilij œcumenici Tridenti
 ni super eius confirmatione per dictos legatos nobis
 factæ, annuentes, omnia, & singula, quæ in dicto
 Concilio tam sub fœlic. recordat. Paulo Tertio, &
 Iulio Tertio, prædecessoribus nostris, quã Ponti
 ficatus nostri tempore decreta, & definita sunt, au
 thoritate Apostolica, etiam de venerabilium fra

trum nostrorum Cardinalium consilio, & assensu,
matura cum illis deliberatione præhabita, confir-
mamus, atque ab omnibus Christi fidelibus recipi,
& inuiolabiliter observari mandamus, in nomine
Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

*Ita est Alexander Cardinalis
Eorneſius, Vicecancellarius.*

BVLLA

B V L L A S. D. N. P I I,
 Diuina prouidentia Papæ
 Quarti.

S V P E R C O N F I R M A -
 tione œcumenici, generalis Con-
 cilij Tridentini.

Pius Episcopus, seruus seruorum Dei, ad perpe-
 tuam rei memoriam.

Benedictus Deus, & pater Domini nostri
 Iesu Christi, pater misericordiarū, &
 Deus totius consolationis: qui respi-
 cere dignatus Ecclesiam suam sanctā,
 tot procellis & tēpestatibus agitātam, atq; vexatā
 & grauius in dies laborantem, apto tandem ei
 subuenit, optatoque remedio. Ad plurimas, &
 perniciosissimas hæreses extirpandas, ad corrigēdos
 mores, & restituendam ecclesiasticam discipli-
 nam, ad pacem, & concordiam Christiani populi
 procurandam, indicbū iam pridem in ciuitate Tri-
 dentina œcumenicum, & generale Cōcilium à præ-
 memorie Paulo III. prædecessore nostro, & Sessio-
 nibus aliquot habitis cœptum fuerat: ab eius autē
 successore Iulio in eandem urbem reuocatum, post
 alias

alias sessiones celebratas, varijs impedimentis, & difficultatibus obiectis, ne tum quidem peragi potuerat: itaque diutius intermissum fuerat, non sine maximo mœrore piorum omnium, cum quotidie magis Ecclesia eiusmodi remedium imploraret. Nos autem post susceptum Sedis Apostolicæ regimen, tam necessarium, ac salutare opus, sicut Pastoralis sollicitudo monebat, diuinæ misericordie fiducia perficere aggressi, adiuti pio studio charissimi in Christo filij nostri Ferdinandi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Christianorum Regum, Rerum publicarum, ac principum, tandem consecuti sumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis elaborare destitimus, quodq; à patre luminum assidue precati sumus. Cum enim eam in urbem undique ex Christiani nominis nationibus conuenisset, nostris conuocata literis & sua etiam ipsorum pietate excitata, Episcoporum, & aliorum insignium Prælatorum maxima, & œcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & sacratum literarum scientia, diuinique, & humani iuris cognitione præstantes viros, præsidentibus ipsi Synodo Sedis Apostolicæ Legatis nobis adeo Concilij libertati fauentibus, ut etiam de rebus sedi Apostolicæ propriè reseruatis liberum ipsi Concilio arbitrium per literas, ad Legatos nostros scriptas, ultro permiserimus, quæ de Sacramentis, & alijs rebus, quæ qui-

dem

dem necessariae visae sint, tractanda, definienda,
& statuenda restabant, ad confutandas haereses,
ad tollendos abusos, & emendandos mores à sa-
cro sancta Synodo summa libertate, diligentiaque
tractata, & accuratè, ac maturè, admodum defini-
ta, explicata, statuta sunt. Quibus rebus perfectis
Concilium tanta omnium, qui illi interfuerunt,
concordia peractum fuit, ut consensum eum plane
à Domino effectum fuisse constiterit: idque in no-
stris, atque omnium oculis valde mirabile fuerit.
Pro quo tam singulari Dei munere supplicationes
statim in alma hac Vrbe indiximus, quae magna
Cleri, & populi pietate celebratae fuerunt laudes-
que, & gratias diuinæ maiestati meritò persoluen-
das curauimus: cum eiusmodi Concilij exitus spem
magnam, & propè certam attulerit fore, ut maio-
res in dies fructus ad Ecclesiam ex ipsius decretis,
constitutionibusque perueniant. Cum autem ipsa
sancta Synodus pro sua erga Sedem Apostolicam
reuerentia, antiquorum etiam Conciliorum vesti-
gijs inherens, decretorum suorum omnium, quae
nostro, & praedecessorum nostrorum tempore facta
sunt, confirmationem à nobis petierit, decreto de
ea re in publica Sessione facto: Nos, ex Legatorum
literis prius, deinde post reditum eorum ex ijs, quae
Synodi nomine diligenter retulerant, postulatio-
ne ipsius Synodi cognita, habita super hac re cum
venerabilibus fratribus nostris, sanctae Romanae
Ecclesiae

Ecclesie Cardinalibus deliberatione matura, sanctique Spiritus in primis auxilio inuocato, cum ea decreta omnia Catholica, & populo Christiano vtilia, ac salutaria esse cognouissemus ad Dei omnipotentis laudem, de eorundem fratrum nostrorum consilio, & assensu, in consistorio nostro secreto illa omnia, & singula auctoritate Apostolica hodie confirmauimus, & ab omnibus Christi fidelibus suscipienda, ac seruanda esse decreuimus, sicut harum quoque literarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & suscipi, obseruarique decernimus. Mandamus autem in virtute sancte obedientie, & sub pœnis à sacris canonibus constitutis, alijsque grauioribus, etiam priuationis, arbitrio nostro infligendis, vniuersis, & singulis venerabilibus fratribus nostris, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, & alijs quibusuis Ecclesiarum Prælati, cuiuscunque status, gradus, ordinis, & dignitatis sint, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, vt eadem decreta, & statuta in ecclesijs suis, ciuitatibus, & diocesis, in iudicio, & extra iudicium diligenter obseruent, & à subditis quisque suis, ad quos quomodolibet pertinet, inuiolabiliter faciant obseruari: cōtradiçtores quoslibet, & contumaces, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, etiam in ipsis decretis contentas, appellatione postposita, compescendo, inuocato etiam, si opus fuerit, brachij secularis auxilio
Ipsam

Ipsū verò charissimū filiū nostrū Imperatorem electū ceterosque Reges, Respublicas, ac Principes Christianos monemus, & per viscera misericordie Domini nostri Iesu Christi obtestamur, ut, quā pietate Concilio per Oratores suos affuerunt, eadē pietate, ac pari studio, diuini honoris, & populorum suorum salutis causa, pro Sedis quoque Apostolicæ, & sacræ Synodi reuerentia, ad eiusdem Concilij exequenda, & obseruanda decreta Prælati, cū opus fuerit, auxilio, & fauore suo adsint, neque aduersantes sanæ, ac salutarī concilij doctrine, opiniones à populis diuini sue recipi permittant, sed eas penitus interdiciant. Ad vitandum præterea peruersionem, & confusionem, quæ oriri posset, si vnicuique liceret, prout ei liberet, in decreta Concilij commentarios, & interpretationes suas edere, Apostolica auctoritate inhibemus omnibus, tam ecclesiasticis personis, cuiuscunque sint ordinis, conditionis, & gradus, quā laicis, quocunque honore, ac potestate præditi, Prælati quidem sub interdicti ingressus Ecclesiæ, alijs verò, quicunque fuerint sub excommunicationis latæ sententiæ pœnis, ne quis sine auctoritate nostra audeat vllos commentarios, glossas, annotationes, scholia, vllum de omnino interpretationis genus super ipsius Concilij decretis quocunque modo edere, aut quidquam quocunque nomine, etiam sub prætextu maioris decretorū

corro-

corroborationis, aut executionis, aliove quæsito colore statuere. Si cui verò in eis aliquid obscurius dictum, & statutum fuisse, eamque ob causam interpretatione, aut decisione aliqua egere visum fuerit, ascendat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem, videlicet, Apostolicam omnium fidelium magistram, cuius auctoritatem etiam ipsa sancta Synodus tam reuerenter agnouit. Nos enim difficultates, & controuersias, si quæ ex eis decretis ortæ fuerint, nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipsa quoque sancta Synodus decreuit, reseruamus, parati, sicut ea de nobis merito cõfisa est, omnium prouinciarum necessitatibus earatione, quæ commodior nobis visa fuerit. provide re Decernentes nihilominus irritum, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniant, ne ve quis excusatione ignorationis uti possit: Volumus, & mandamus, vt hæc literæ per aliquos curiæ nostræ Cursores in Basilica Vaticana principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi, tunc cum in eis populus, vt Missarum solennibus intersit, congregari solet, palam & clara voce recitentur, & postquam recitatæ fuerint, ad valuas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ, & in loco solito campi Floræ affigantur, ibique, vt legi, & omnibus innotescere possint, aliquantisper

tisper relinquuntur. Cum autem inde amouebun-
tur, relictis de more ibidem exemplis, in alma Vr-
be ad impressionem tradantur, quò commodius
per christiani nominis prouincias, & regna diuul-
gari possint. Trassumptis quoque earum, quæ ma-
nu alicuius publici Notarij scripta, subscriptæ, &
sigillo, ac subscriptione alicuius personæ, in digni-
tate Ecclesiastica constituta, munita fuerint, fidẽ,
sine vlla dubitatione, haberi mādamus, & que decer-
nimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc
paginam nostræ confirmationis, monitionis, inhibi-
tionis, reseruatiõis, voluntatis, mandatorum, &
decretorum infringere, vel ei ausu temerario con-
traire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit,
indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Pe-
tri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incur-
surum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, anno
incarnationis Dominicæ millesimo quingente-
simo. sexagesimo tertio, septimo kalend.

Februarij, Pontificatus nostri
anno quinto.

Dd

Ego

Ego Pius Catholicae Ecclesiae
Episcopus.

Ego F. Card. Pisanus, Episcopus Ostiensis. Decanus.

Ego Fed. Card. Celsus, Episcopus Portuen.

Ego Io. Card. Moronus, Episcopus Tusculan.

Ego A. Card. Farnesius. Vicecan. Episcopus Sab.

.

Ego R. Card. S. Angeli, Maior Poeniten.

.

.

.

Ego Io. Cardinalis S. Vitalis.

Ego Io. Michael, Card. Saracenus.

.

Ego Io. B. Cicada. Card. S. Clementis.

Ego Scipio, Card. Pisarum.

Ego Io. Cardinalis Romanus.

Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.

Ego Clemens, Card. Arae celi.

Ego Io. Card. Sabellus.

.

.

Ego B. Cardinalis Saluiatus.

Ego. Ph. Cardin. Aburd.

Ego

Ego Lud. Card. Simoneta

.....

Ego F. Card. Pacieccus, y de To

Ego M. A. Card. Amulius.

Ego Io. Card. de Gambarà.

Ego Carolus Card. Borromens

Ego M. S. Card. Const.

Ego Alph. Card. Gesualdus.

Ego Hippo. Cardin. Ferrar.

Ego Franciscus, Card. Gonzaga

Ego Gui. Asc. Diac. Cardinalis Cam

Ego Vitellotius, Card. Vitellius.

.....

Ant. Florebellus Lauellinus

H. Cumyn

Dd a

BVL

B V L L A S. D. N. D. P I I.
 Diuina prouidentia Papæ I I I I. super
 declaratione tēporis ad obseruanda de-
 creta sacri œcumenici, & generalis Con-
 ciliij Tridentini.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei, ad
 perpetuam rei memoriam.

*Icut ad sacrorum Conciliorum decreta
 ac Canones, auctoritas atque confirma-
 tio Apostolicæ Sedis & debet, & solet
 accedere, ita si qua super eis exorta sit
 dubitatio: eiusdem Sedis iudicio, & declaratione
 tollenda est, ad aures nostras peruenit, multos esse,
 qui dubitent ex quo tempore cœperint decreta sacri
 generalis Concilij Tridentini ad reformationem, &
 ius posituum duntaxat spectantia eos, ad quos
 pertinet, obligare, illa præsertim, quæ tempora
 certa præstituant ad prouinciales, diœcesanasque
 Synodos celebrandas, ad sacros ordines suscipien-
 dos, ad religionem profitendam ad parochiales ec-
 clesias, aliaque beneficia ecclesiastica, quæ eisdem
 Concilij decretis retineri prohibitum sit, resignan-
 da, & ad complures res huiusmodi exequendas,
 ac alias omnes ad prædictam reformationem ius-
 que posituum tantum spectantes, quæ obseruari,
 aut evitari debeant. Nos itaque, vt omnis contro-
 uersia*

uersa dubitatio tollatur. Motu proprio eam re,
 prout rationi, iuri & equitati conuenire censui-
 mus, duximus declarandam. Nam etsi ipsius Con-
 cilij decreta etiam de venerabilium fratrum no-
 strorum S. R. E. Cardinalium consilio, & assen-
 su in Consistorio nostro secreto confirmata a no-
 bis fuerunt sub finem mensis Ianuarij, & ab eo
 etiam tempore apud hanc sanctam Sedem obser-
 uari ceperunt, quia tamen non parum temporis
 in eis Romae diligenter emendateque imprimendis
 necessario consumptum fuit, & iure etiam com-
 muni sancitum est, vt Constitutiones noue vim
 non nisi post certum tempus obtineant, equum
 nobis, & iustum visum est, predicta decreta om-
 nia ad dictam reformationem, insque posituum
 duntaxat spectantia a Kalend. Maij proximi pre-
 teriti omnes obligare cepisse, neque post eam diem
 excusationem cuiusquam, quod ea ignorauerit,
 admittendam, atque ita Apostolica Auctoritate
 declaramus, ac definimus: & ab omnibus iudi-
 cari debere mandamus, atque statuimus: decer-
 nentes irritum, & inane si quid secus a quoquam
 quacunque dignitate, auctoritate, & potestate
 predicto contigerit iudicari. Non obstantibus co-
 stitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, alijs-
 que in contrarium facientibus quibuscunque.
 Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc pagi-
 nam nostre declarationis, definitionis, mandati,

statuti, & decreti infringere, vel ei ausu temerario
contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpse-
rit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum
Petri, & Pauli, Apostolorum eius, se noverit incur-
surum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno
incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo
sexagesimo quarto, quinto decimo kalend. Augusti,
Pontificatus nostri anno quinto.

Fed Card. Cæsius.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini millesimo quingentesi-
mo sexagesimo quarto, indictione septima, die vero
vigesima mensis Iulij, Pontificatus sanctissimi in
Christo Patris, & Domini nostri, Domini Pij, diui-
na prouidentia Papæ IIII. Anno quinto. Retroscri-
ptæ literæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in val-
uis Basilicarum Principis Apostolorum de Vrbe,
& sancti Ioannis Lateranensis: ecnon Cancellariæ
Apostolicæ, in Aciæ Campi Floræ. Per nos Iaco-
bum Carra, & Iulium Farinū, prælibati S. D. N.
Papæ cursores.

Ant. Clerici Magister Cursorum.

MO

MOTVS PROPRIVS, D. N. D.

Pij diuina prouidentia Papæ IIII. per quem deputatur oſto Reuerendiſſ. Cardinales, qui faciant obſeruari reformationes ab ipſo editas, necnon decreta ſacri, œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

PIVS PAP. IIII.

Motu proprio, &c. Alias nos nonnullas conſtitutiones, & ordinationes, reformationem maioris Pœnitentiarij, ac ſacrae Pœnitentiariæ noſtræ, ac Vicarij noſtri, ac eius officij, necnon Camerarij, & camerae Apoſtolice, ac illius cauſarum Auditores, necnon palatij Apoſtolici cauſarum auditorũ, ac Gubernatoris, & Capitolinae curiarum, & contradictrarũ, aliarũq; almae Vrbiſ noſtræ, ac Romanae curiae tribunalium & officiorum cõcernẽtes, edidimus: quæ tamen (vt intelleximus) ab eorundem officiorum & tribunalium præfectis, ac officialib⁹ minus diligẽter, obſeruãtur. Cũ autẽ entia noſtræ volũtatis ſit, vt illa, & pariter decreta ſacri Concilij Tridentini, in his, quæ ad eorum officia ſpectãt, ab eiſdẽ omninò obſeruẽtur: Nos propterea cõſiderãtes, parũ eſſe, iura condere, niſi ſint, qui ea executioni demãdari faciãt, & in præmiſſis, prout ex debito poſtoralis officij vobis (meritis ſicet impa-

rebus) iniuncti obligamur salubriter, & utiliter p-
 uidere, præfatasque constitutiones, & ordinationes
 ac decreta Concilij quas, & quæ hic haberi volu-
 mus pro expressis, inuiolabiliter obseruari volentes:
 Venerabili fratri nostro Ioanni Episcopo Tuscula.
 Moronò, Ioan. Michaeli Sanctæ Anastasiæ Sarace-
 no, ac Ioan. Baptiste sancti Clementis Cicadæ, nec
 non Michaeli sanctæ Sabine Alexandrino, Clemen-
 ti sanctæ Mariæ in Ara Cæli, & Ludouico sancti
 Cyriaci in Thermis Simoneta, ac Carolo Sancti
 Martini in Motibus Barromæo presbyteris, necnò
 Vitellotio sanctæ Mariæ in portico Vitellio nuncu-
 patis, titulum, diacono, Cardinalibus committi-
 mus, & mandamus: quatenus ipsi, seu eorum maior
 pars, coniunctim, vel diuisim, eorum arbitrio, etiam
 tanquam executores dictarum literarum, constitu-
 tionum, & decretorum prædictorum, constitutio-
 nes, & ordinationes, ac decreta præfata, iuxta teno-
 res eorum, ac literarum desuper confectarum, per
 quoscunque Pœnitentiæ, Vicariæ, & cameræ, ac
 Rotæ curiarum, ac tribunalium prædictorum iudi-
 ces, & officiales, sub excommunicationis latæ sen-
 tentiæ, ac priuationis officiorum, & alijs eisdem
 Cardinalibus benè visis, etiam cuniarum, eo ipso
 incurrendis pœnis, firmiter obseruari faciant, &
 cum effectu, nisi tam in executione dictorum decre-
 torum Concilij, quàm dictarum literarum nostra-
 rum, aliqua dubietas, aut difficultas emerferit: quæ
 casu

casu ad nos referant, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis, ac eos, qui literis, & decretis prædictis, & eorundem Cardinalium mandatis non paruerint, ex tunc, prout ex eadem die, & è contra, illorum officijs priuatos, necnon ad illa, & alia Romanæ curiæ officia in posterum obtinenda inhabiles, ac ipsis ab eisdem officij sic priuatis, illa tanquam per priuationem vacantia à Datario nostro vendi, & à quibusuis personis idoneis pro pretio conuenienti emi, libere, & licitè posse, auctoritate nostra curent, nuncient, decernant, ac declarent, prout nos harum serie nunciamus, decernimus, & declaramus. Non obstantibus quibusuis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Pœnitentiariæ, & curiarum, necnon tribunalium prædictorum statutis, & c. etiam iuramento, & c. roboratis, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis illis, ac dictis officialibus, & Tribunalibus, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis & decretis, etiam motu simili, & c. & alijs quomodocunque concessis, & c. Quibus omnibus, & c. illorum tenores, & c. hac vice latissimè derogamus, eaq; aduersus præmissa nullatenus suffragari volumus, cæterisque contrarijs quibuscunque.

Placet motu proprio. I.

Dat. Romæ, apud S. Marcū. quarto Nonas Augusti. Pōtificatus nostri anno quinto.

Dd 5

BVL

B V L L A S. D. N. D. P I I.

Diuina prouidentia Papæ I I I I. contra quoscunque, ecclesias & beneficia ecclesiastica quæcunque in confidentiam retinentes, siue recipientes.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

R O M A N V M Pontificem in excelsa militantis Ecclesie specula constitutum, vigiles mentis oculos, non solum in absentium extendere, sed potissimum in presentium, domesticorum, fratrum, & filiorum suorum mores diligenter perscrutandos, aliquando reflectere, ac eos, præsertim quos in Apostolicæ sollicitudinis partem euocauit Altissimus, ne dum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab eius omnimoda suspitione, vacuos & immunes conseruare decet, ut qui cæteros illustris officij sublimitate antecellunt, eosdē prisca etiā illa morū integritate præstare dignoscantur. Sanè licet dudum, cum certam simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, in Rom. Cur. atque adeò in sacrum venerabilium fratrum nostrorum, S. R. E. Cardinaliū, Collegiū quasi per cuniculos irrepssisse, ac nonnullos ex ipsis fratribus, nimia quadam facilitate,

litate, seu potius importunis amicorum, familiaria
 que precibus adductus, beneficia Ecclesiastica in cō-
 fidenciam huiusmodi recepisse, & frequenter reci-
 pere, intelleximus, hāc illicitam beneficencie exer-
 cendæ, seu amicitie colendæ viam, à tanto saltem
 collegio prorsus eliminare cupientes, eosdem fra-
 tres in Consistorio nostro secreto, non semel admo-
 nuerimus, huic aliena beneficia custodiendi modo
 ne assuescerent, ne ve illa hoc pacto reciperent, ut-
 que sic recepta dimitterent. Nihilominus nuper
 ad aures nostras pervenit, eorum aliquos, monitio-
 nis nostræ, imò potius suimet oblitos, ea, quæ cu-
 stodienda receperant, beneficia nondum tamen di-
 misisse. Et insuper illos, & nonnullos alios, etiam
 Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos,
 ac etiam cameræ Apostolicæ clericos, ecclesias,
 monasteria, dignitates, & alia beneficia huiusmo-
 di, in sui favorem resignata, cessa, vel aliàs dimissa,
 acceptasse, aut de illis, per obitum, vel aliàs vacan-
 tibus à nobis, & prædecessoribus nostris, seu etiam
 ab ordinarijs, & alijs inferioribus collatoribus etiā
 ad patronorum præsentationem, ad alterius commo-
 dum sibi provideri obtinuisse: illaque, ac etiam
 alia aliter vacantia, sibi in titulum, commendam,
 vel administrationem, aut aliàs dicta auctoritate
 concessa, quandoque in resignantium, vel ceden-
 tium, seu etiam aliorum favorem cessisse, vel aliàs
 dimisisse. Ac sibi propterea pensiones annuas, ac
 fructus,

fructus, redditus, & prouentus ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum huiusmodi in toto, vel in parte, etiam aliquando cum facultate illa & illos transferendi, ac etiam collationem, prouisionem, presentationem, & aliam dispositionem beneficiorum ecclesiasticorum ad earundem ecclesiarum, monasteriorum, & dignitatum Praelatos pro tempore existentes, ac alios huiusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, necnon regressus, siue accessus, & ingressus ad ecclesias, etiam cathedrales, monasteria, ac alia diuersa beneficia ecclesiastica, sibi reservari procuraſſe, & obtinuisse ad hoc videlicet, ut confidentes sic decimarum Apostolicarum, vel communis dicti Collegij, & annate, aliorumque iurium dictae Camera debitorum, solutionem eludant, integrisque beneficiorum, etiam in mensibus Apostolicis vacantium, aut aliis dispositioni Sedis Apostolicae generaliter reservatorum, collationibus, ac interdum ut beneficia ipsa: tempore procedente, in aliquorum tunc forsam de iure inhabiliū & incapacium, vel nondum adhuc natorum, fauorem cedantur, seu resignentur, vel ut personae inhabiles, & incapaces huiusmodi, etiam laici, pensionibus, ac fructibus, redditibus, & prouentibus ecclesiasticis fruantur, & gaudeant, seu potius illis, & facultate transferendi praedicta abutantur in animarum suarum periculum, & perniciosum

exem-

exemplum. Quare nos hanc Cardinalium eorundem, in monitionibus nostris parendo, incuriam, & tam illorum, quam cæterorum Prælatorum, etiam clericorum, ac aliorum quorumcunque indignam fallaciam, conniuentibus oculis diutius minimè diſſimulandam, ſed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem eſſe cenſentes. Et quoniam hanc ipſorum, qui, monitioni noſtræ non parentes, beneficia huiusmodi in confidentiam, ut præfertur, retinuerunt, & fructus ex eis indebitè, vel percipiendo, vel per alios nomine ſuo, etiam per ſimulatas illorum locationes, & factas de receptis quitantias, ac donationes, & remiſſiones percipi ſinendo, grauiter exceſſerunt Cardinalium metam, potius ex immoderata erga ſuos indulgentia, quàm aliquo præceptorum noſtrorum ſpretu proceſſiſſe facile reputamus, iccirco omnes & ſingulas eccleſias, etiam Metropolitanas, & alias cathedrales, ac monaſteria, etiam conſiſtoralia, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates, etiam maiores & principales, etiam conuentuales, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, cæteraq; beneficia eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura ſecularia, & quorumuis Ordinum regularia, etiam de iure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illuſtrium, etiam ex fundatione & dotatione exiſtentia, per eiſdem Romanæ Eccleſiæ etiã Episcopos Cardinales, & quoscuq; alios etiam patriarchar-

patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, de
 etiam eiusdem Camera clericos, in titulum, com-
 mendam, vel administrationem, aut alias, in hu-
 iusmodi confidentiam iure prohibitā, cuiusvis, per-
 sonae, ut praefertur, cōtēplatione, vel intuitu, quouis
 modo recepta, illorum liberam collationē, & dispo-
 sitionem nobis & Sedi Apostolicæ, harū serie reser-
 uantes ipso iure à die receptionis eorūdem, vacauis-
 se, & vacare: Ac fructuum, & pensionem reserva-
 tiones, ac facultates transferendi, & collationis be-
 neficiorum concessiones, eis, ut praemittitur, factas:
 ac regressus, siue accessus, & ingressus concessos hu-
 iusmodi, cessasse, & cessare, ac extinctos esse: Et
 eosdē Cardinales seu quosvis alios à prima die rece-
 ptionis beneficiorum huiusmodi citrà fructus, red-
 ditus, & prouentus eorūdem, ecclesiarum, monaste-
 riorum, dignitatum & aliorum beneficiorum, &
 pensiones praedictas, indebitè percipere, suosque fa-
 cere non potuisse, neque debuisse sed illos omnes, &
 singulos ad cameram eandem deuolutos fuisse, &
 esse, illique deberi, ac ipsos Cardinales, & alios,
 ad quorum manus quomodolibet peruenierunt, &
 eorum heredes, ad integram illorum restitutionem,
 in utroque foro teneri, & ad id opportunis iuris
 remedijs compelli debere, auctoritate Apostolica,
 tenore praesentium, decernimus, & declaramus.
 & insuper vniuersis & singulis, tam eiusdē Rom.
 Ecclesiae Cardinalibus etiam Episcopos, quàm
 Prae

Prælati, & clericis, & alijs prædictis præsentibus, & futuris, ne deinceps vlllo vnquam tempore, aliquas ecclesias, monasteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam de dicto iure patronatus, vti præfertur, existentia, aut fructus, vel pensiones, aut regressus, seu accessus, in confidentiam prædictam, aut ad effectum reservationum huiusmodi, sibi postmodum cedentibus procurandum, recipere præsumant, Cardinalibus verò, & alijs Prælati huiusmodi, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus ecclesiæ, reliquis verò sub maioris excommunicationis latæ sententiæ pœna, per contrafacientes eo ipso incurrenda, à qua nisi à nobis, aut Roman. Pontifice pro tempore existente, præterquàm in mortis articulo constituti, absolui nequeant, districtius inhibemus. de quascunque collationes, prouisiones, præfectiones, commendas reservationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, siue accedendi, & ingrediendi, ac alias dispositiones, de ecclesijs, monasterijs, dignitatibus, & alijs beneficijs, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus per nos, & alios Romanos Pontifices successores nostros etiam Motu proprio, seu Consistorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores, & ad patronorum eorundem præsentationem, & alios quomodolibet cum interuentu confidentia huiusmodi, expresse, siue occulte, ac de

de iure præsumpta, & alias cōtra præmissa pro tē-
 pore factas, nullas, & inualidas, nulliusque roboris
 vel momenti fore, neque cuiquam suffragari, sed
 ecclesias, monasteria, dignitates, ac alia beneficia
 huiusmodi, ipso iure vacare, nostræ & Sedis Apo-
 stolicæ dispositioni reservata fructusque & pensio-
 nes Camere Apostolicæ applicatos, ut præfertur,
 esse & censerī. Sicque impræmissis omnibus & sin-
 gulis, per quoscunque iudices, & Commissarios,
 etiam ipsius Ecclesiæ Romanæ Cardinales, sublata
 eis quavis aliter interpretandi, & iudicandi facul-
 tate, etiam per præsumptiones & coniecturas le-
 gitimas & eorum arbitrio (cum alias confidentias
 huiusmodi, in lucem erui, & probari non posse con-
 stet) procedendo, iudicari, & definiri debere: At
 quidquid secus super his à quoquā quavis auctori-
 tate, scienter, vel ignoranter, attentari contigerit,
 irritum & inane similiter decernimus. Non obstā-
 tibus fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris
 nostri, de vna, & Cōcilij generalis de duabus diæti-
 ac alijs cōstitutionibus Apostolicis, necnon Collegij
 præfati, iuramento, confirmatione Apostolica, vel
 quavis firmitate alia roboratis statutis, & cōsuetu-
 dinibus contrarijs quibuscunque. Aut si aliquibus,
 communiter, vel diuissim, ab eadem sit Sede indul-
 tum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari
 non possint, per literas Apostolicas, non facientes
 plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de
 indulgē

indulto huiusmodi mentionem. Et ne quispiam vlla
 vnquam tempore presentium ignorantiam præte-
 dere possit, Volumus, & eadem auctoritate decerni-
 mus, quod ipse presentes literæ ad Basilicæ Princî-
 pis apostolorum de Vrbe valuas, per aliquem ex
 Cursoribus, nostris, illarum copia affixa, & di-
 missa. & etiam in Cancellaria apostolica, de mo-
 re, publicentur, ac in eiusdem cancellariæ quincen-
 no, ad maiorem partium, illas in iudicio producere
 volentium, commoditatem, describantur. Nulli er-
 go omnino hominum liceat hanc paginam nostræ
 reservationis, declarationis, inhibitionis, decreti,
 & voluntatis, infringere, vel ei ausu temerario cō-
 traire. Si quis autem hoc attentare præsumpse-
 rit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum
 Petri, & Pauli, Apostolorum eius, se noverit incur-
 surum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, anno
 incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo
 sexagesimo quarto, decimo septimo Kalen. Nouēb.
 Pontificatus nostri anno quinto.

Visa de Curia M. de Enciso

Cæ. Glorierius,

H. Cumyn

Et

Anno

Anno à Natiuitate Domini millesimo quingentesi
 mo sexagesimo quarto, indictione septima, die vero
 quarta mensis Decembris, Pontificatus sanctissi-
 mi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Pij,
 diuina Prouidentia Papæ III. anno quinto. Supra
 scriptæ literæ Apostolicæ, publicatæ & affixæ fue-
 runt ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de
 Vrbe, & Cancellariæ Apostolicæ in Acie campi Flo-
 ræ, dimissis ibidem in superscriptis locis supra scri-
 ptarum literarum capys, affixis, vt moris est, per
 nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreu-
 tium, prælibati S. D. N. Papæ cursores.

Ant. Clerici Magister Cursorum.

B V L L A S. D. N. D. P I I,
 Diuina prouidentia Papæ III. Su-
 per forma iuramenti professio-
 nis fidei.

Pius Episcopus, seruus seruorum Dei, ad
 perpetuam rei memoriam.

Nunc tum nobis Apostolicæ seruitu-
 tis officiū requirit, vt ea, quæ Domi-
 nus omnipotens, ad prouidam Ecclesiæ
 suæ directionē, sancti Patribus, in no-
 mine suo congregatis, diuinitus inspirare dignatus
 est, ad

est, ad eius laudem, & gloriam incunctanter exequi
 properemus. Cum itaque iuxta concilij Tridenti-
 ni dispositionem omnes, quos deinceps cathedrali-
 bus, & superioribus ecclesijs præfici, vel quibus de
 illarum dignitatibus, canonicatibus, & alijs qui-
 buscunq; beneficijs Ecclesiasticis, curam animarum
 habentibus, prouideri contingeret, publicâ orthodoxe
 fidei professionē facere, seque in Romanæ Ecclesiæ
 obedientia permansuros spondere, & iurare teneā-
 tur. Nos volentes etiam per quoscunque quibus de
 monasterijs, conuētibus, domibus, & alijs quibuscū-
 que locis, Regularium quorumcunq; Ordinum, etiā
 Militiarum, quocunque nomine vel titulo proui-
 debitur, idem seruari, & ad hoc, vt vnus eius-
 dem fidei professio vniformiter ab omnibus exhi-
 beat: vnicaque, & certa illius forma cunctis in-
 notescat, nostræ sollicitudinis partes in hoc alicui
 minimè disiderari, formā ipsam præsentibus anno-
 tatam, publicari, & vbiq; gentium per eos, ad
 quos ex decretis ipsius Concilij, & alios prædictos
 spectat, recipi, & obseruari, ac sub pænis per Con-
 cilium ipsum in contrauenientes latis, iuxta hanc
 & non aliam formam, professionem prædictam
 solemniter fieri auctoritate Apostolica tenore
 presentium districtè præcipiendo mandamus, hu-
 iusmodi sub tenore, Ego N. firma fide credo & p-
 fiteor omnia, & singula, quæ continentur in Sym-
 bolo fidei, quo sancta Romana ecclesia utitur,

Et 2

videli-

Videlicet, Credo, in vnum Deum, patrem, omnipotentem, factorem cæli, & terræ, visibilium omnium, & inuisibilium: & in vnum Dominum Iesum Christum, Filium Dei vnigenitum, & ex patre natum ante omnia sæcula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum, nõ factum, consubstantiali patri, per quem omnia facta sunt, qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est, & resurrexit tertia die secundum Scripturas, & ascendit in cælum: sedet ad dexteram Patris, & iterum venturus est cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis: & in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre Filioque procedit, qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per prophetas: & vnā sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnū baptismā in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi, Amen. Apostolicas & ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector. Item sacram Scripturam iuxta eum sensum quē tenuit & tenet sancta mater Ecclesia, cuius est indicare de vero sensu, & interpretatione sacramentorum

erarum Scripturarum, admitto, nec eam vnquam
 nisi iuxta vnanimem consensum patrum accipiam
 & interpretabor. Profiteor quoq; septem esse verè
 & propriè sacramenta nouæ legis à Iesu Christo, Do-
 mino nostro, instituta atque ad salutem humani
 generis, licet non omnia singulis necessaria, scili-
 cet Baptismum, Confirmationem Eucharistiā, Pœ-
 nitentiam, Extremam Vnctionē, Ordinem, & Ma-
 trimonium: illaque gratiam conferre: & ex his Ba-
 ptismum, Confirmationem, & Ordinem, sine sa-
 crilegio reiterari non posse: Receptos quoque & ap-
 probatos Ecclesiæ Catholicæ ritus, in supradictorū
 omnium Sacramentorum solenni administratio-
 ne recipio, & admitto. Omnia & singula, quæ de
 peccato originali, & de iustificatione in Sacro-
 sancta Tridēтина Synodo definita, & declarata fue-
 runt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in
 Missa offerri Deo verum, proprium, & propicia-
 toriū sacrificium, pro viuis, & defunctis, atque in
 sancti sūmo Eucharistiæ Sacramento esse vere, rea-
 liter, & substantialiter corpus, & sanguinem, vna
 cum anima, & diuinitate Domini nostri, Iesu Chri-
 sti, fierique cōuersionem totius substantiæ panis, in
 corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quā
 conuersionem Catholica Ecclesia Transsubstantia-
 tionem appellat. Fateor etiam sub altera tantum
 specie, totum atque integrum Christum verumque
 Sacramentum sumi. Constante teneo, Purgatoriū
 esse

esse, Animasque ibi detentas, fidelium suffragijs
 iuuari. Similiter & Sanctos vnà cum Christo reg-
 nantes venerandos, atque inuocandos esse, eosq; ora-
 tiones Deo pro nobis offerre, atq; eorū reliquias esse
 venerandas: Firmissimè assero imagines Christi, ac
 Deiparæ semper virginis, nec non aliorum Sancto-
 rum habendas, & retinendas esse, atque eis debi-
 tum honorem ac venerationem impertiendam: In-
 dulgentiarum etiam potestatem, a Christo in Ec-
 clesia relictam fuisse, illarumque vsum Christiano
 populo maximè salutarem esse affirmo: Sanctam
 Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiā,
 omnium Ecclesiarum matrem, & magistrā
 agnosco. Romanoque Pontifici, beati Petri Apo-
 stolorum principis, successori, ac Iesu Christi Vi-
 cario veram obedientiam spondeo, ac iuro: Cæ-
 tera item omnia à sacris Canonibus, & œcumeni-
 cis Concilijs ac præcipuè à sacrosancta Tridēтина Sy-
 nodo tradita, definita & declarata, indubitanter
 recipio atque profiteor: simulque contraria omnia,
 atque hæreses quascunque ab Ecclesia damnatas,
 & reiectas, & anathematizatas, ego pariter dam-
 no, reijcio & anathematizo: Hanc veram Catho-
 licam fidem, extra quam nem. saluus esse potest,
 quam in præsentī sponte profiteor, & veraciter te-
 neo, eandem integram & inuiolatam, vsque ad-
 extremum vitæ spiritum, constantissime (Deo ad-
 iuante) retinere & confiteri atque à meis sub di-
 tis vel

tis vel illis, quorum cura ad me in munere meo spe-
 ctabit, tenori, doceri, & prædicari, quantum, in me
 erit, curaturum. Ego idē N. spōdeo, voueo, ac iuro,
 Sic me Deus adiuuet, & hac sancta Dei Euāgelia.
 Volumus autē, quod præsentēs literæ, in cancella-
 ria nostra Apostolica, de more legantur: Et ut ōni-
 bus facilius pateant, in eius Quinterno describātur
 ac etiam imprimātur. Nulli erga omnino hominū
 liceat hanc paginam nostræ voluntatis & mādati
 infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis
 autem hoc attentare præsumpserit, indignationem
 omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli, Apo-
 stolorum eius, se nouerit, incursum. Dat. Romæ
 apud Sanctam Petrum, anno incarnationis Domi-
 nicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto.

Fed. Card. Cæsius.

Cæ. Glorierius.

Lette & publicatæ fuerunt superscriptæ literæ Ro-
 mæ in Cancellaria Apostolica, anno incarnationis
 Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quar-
 to, die verò Sabbati, nona mensis Decembris. Pōtifi-
 catus Sāctissimi in Christo patris & D. N. D. Pij
 Papæ IIII. anno quinto.

A. Lomelinus Custos.

DE

DECLARATIO, QVOD
 gratiæ de nō residendo, & percipiendo
 fructus ratione studij, nō valeant sine
 consensu Ordinarij.

Antīssimus in Christo pater, & Dominus noster, Dñs Pius, diuina prouidentia Papa IIII. ad cuius aures nuper peruenit nōnullos curata, vel alios sacros ordines, aut personale residētā requirentia beneficia obtinētes, sub prætectu quōd literis operā dare cupiebant post confirmationē Concilij Tridentini, per sanctitatem suam factam, & publicatam secum, vt literarum studio in loco, vbi illud vigeat generale, actu insistendo ratione beneficiorum, per eos obtentorum huiusmodi vsq; ad quinquennium vel aliud tempus, tunc expressum, dummodo infra primum illius annū subdiaconi fierent, ad reliquos ordines promoueri minimē teneātur, & tam idem interim quam alij, etiam ad eosdem ordines, vel eorum aliquē seu aliquos promoti, quōd similiter studentes beneficijs per eos obtētis per Vicarios idoneos per locorum Ordinarios, etiam congrue fructuū beneficiorum huiusmodi portione illis assignata, vel alijs deputandos in diuinis deserviendo, animarum curam illis imminētem exercendo, & alia incumbētia onera supportando, vsque ad simile tempus personaliter in eisdem beneficijs residere nō tenerē-

tur,

eur, & nihilominus interea omnes eorundem beneficiorum fructus percipere possent, per ordinariam sanctitatis sue Signaturam, seu Pœnitentiariæ sue officium dispensari, sibiq; pariter indulgeri obtinuerunt, nullum in his, vel fraudi, vel circumventioni locū, præsertim quo ad absentes à Romana Curia, de quorum qualitatibus facilis notitia haberi nō potest, quantum humana ratione provideri potest, relinquere volens. Concilij etiam Tridentini decretis inherendo, huiusmodi dispensationes, & indulta hactenus cōcessa, ac tam ipsius Pœnitentiariæ, quā Apostolicas, & alias desuper confectas & consiciendas literas, processusque habitos, & habendos per easdem dictis absentibus nullatenus suffragari, nisi singulorum Ordinariorum locorum, in quibus singula beneficia huiusmodi consistunt, consensus gratis præstandus ad id accedat, Apostolica auctoritate declaravit: decernens irritum, &c.

Placet, publicetur & describatur. I.

Lecta & publicata fuit suprascripta Regula Romæ in Cancellaria Apostolica, anno incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, die verò Veneris vigesima quarta mensis Nouëbris, Pontificatus præfati S. D. N. Pape anno quinto.

A. Lomelinus Custos.

Ec §

BVE

B V L L A S. D. N. D. P I I.
 Diuina prouidentia Papæ IIII. Super
 residentia Prælatorum, Parochialium,
 aliorum curam animarum habentiū,
 & residere debentium.

Pius Episcopus, seruus seruorum Dei, ad
 perpetuam rei memoriam.

IN suprema militantis Ecclesiæ specu-
 la, meritis licet insufficientibus, diui-
 na dispositione constituti, cunctos non
 solum vigilantiæ nostræ commissos Do-
 minicos greges, sed etiam singulorum pastorū suo-
 rum actus intensæ nostræ mentis acie collustrantes
 studium efficax operamque sedulam ad hoc omni-
 no statuimus adhibere: vt quem admodum opero-
 sum sacri Concilij Tridentini progressum, felicem-
 que exitum, Domino cooperante, præstitimus, ita
 sanctissima illius decreta ipsorum præsertim, qui in
 Apostolicæ sollicitudinis partē vocati sunt, Pastro-
 rum officium concernentia non tepide, neque dissi-
 mulanter exequamur. Sanè licet in Concilio præ-
 fato saluberrima fuerit ordinatione decretū quod
 omnes, & singuli venerabiles fratres nostri, Pa-
 triarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episco-
 pi, & alij beneficiati, apud Ecclesias sponsas suas
 resi-
 dere

residere teneantur, nonnulli tamen, quod non sine
 animi nostri marore referimus, adeo sui, gregum
 que, quos olim deperditos, Saluator noster proprio
 sanguine redimere dignatus est, sibi creditorum
 obliti sunt, ut etiam nunc in alma Vrbe, vel ali-
 bi commorantes, & sacrosancta spiritualis ma-
 trimoni inter eos suasque ecclesias solenniter con-
 tracti, iura confundentes, sponfas suas in longa
 quasi viduitate relictas, ac predictas ecclesias quo-
 modocunque sibi concessas inuisere, & apud illas,
 ut probos, & prouidos patres familias decet, resi-
 dere, non curent, in perditionem animarum sua-
 rum, & subditorum suorum, ac perniciosum exem-
 plum, & scandalum plurimorum: Nos hanc il-
 lorum contumaciam alicuius, etiam temporalis
 pena metu frangendam, seu conuincendam esse
 censentes: Motu proprio, & ex certa scientia no-
 stra, ac de Apostolice potestatis plenitudine, om-
 nibus, & singulis, Patriarchis, Primatibus Ar-
 chiepiscopis, & Episcopis prefatis, ac alijs quibuscum-
 que, etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu,
 vel preeminencia prefulgentibus, predictas eccle-
 sias in commendam vel administrationem, aut
 alio quouis nomine obtinentibus, & alijs quibus-
 cunque beneficiatis curam animarum habentibus,
 qui iuxta decreti super residentia in Concilio pre-
 dicto promulgati tenorem, personalem in suis ec-
 clesijs residentiam facere tenentur, in virtute san-
 ctę